

Technická univerzita v Liberci
Ekonomická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Technická univerzita v Liberci
Ekonomická fakulta

Studijní program: N 6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Podniková ekonomika

Směrnice o platebních službách v rámci EU a její dopad na bankovní trh
The Payment Services Directive within the EU and its Impact on Banking Market

DP-EF-KFÚ-2010-06

MARTINA BRABCOVÁ

Vedoucí práce: prof. Ing. Anděla Landorová, CSc., Katedra financí a účetnictví

Konzultant: Bc. Hana Krejčí, Komerční banka, a.s.

Počet stran: 79

Počet příloh: 6

Datum odevzdání: 7.5.2010

PROHLÁŠENÍ

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Liberci, 7.5.2010

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych touto cestou poděkovala paní prof. Ing. Anděle Landorové, CSc. za její vstřícnost a odbornou pomoc při zpracování mé diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat Zdeňkovi a celé své rodině za podporu během studia.

ANOTACE

Diplomová práce popisuje proces implementace Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES ze dne 13. 11. 2007 o platebních službách na vnitřním trhu do legislativy České republiky. Zabývá se konkrétními dopady na bankovní trh a na účastníky platebního styku. Teoretická část práce uvádí do problematiky SEPA, zabývá se její historií, platebními nástroji a současným vývojem nejenom v České republice, ale i v zahraničí. Praktická část práce se věnuje procesu implementace Směrnice do legislativy a zároveň porovnává jednotlivé banky v České republice z hlediska změn, které přinesl nový zákon o platebním styku č. 284/2009 Sb. Součástí práce je průzkum spokojenosti klientů se službami bank po novele zákona. Data získaná metodou kvantitativního výzkumu, byla zpracována ve formě tabulek a výsečových grafů. Cílem diplomové práce je podat ucelený pohled na problematiku SEPA.

KLÍČOVÁ SLOVA: Směrnice, SEPA, transponování, diskrece, poskytovatel platebních služeb, uživatel platebních služeb, mikropodnikatel, identifikační číslo plátce.

ANNOTATION

The thesis describes implementation process of the Directive 2007/64/EC issued by the European Parliament and the Council on 13 November 2007, the effect of payment services in the internal market on the legislation of the Czech Republic. The thesis deals with specific impact on the banking market and on the bodies carrying out the transactions. The theoretical part of thesis serves as introduction to the SEPA phenomenon, its historical development, the payment tools and present development; not only in the Czech Republic but also in foreign countries. The practical part of thesis deals with the implementation process of the Directive to the legislation whilst comparing individual banks in the Czech Republic in terms of changes brought by the Payments Act No.284/2009 Coll. The thesis also includes survey illustrating consumer satisfaction with the banking services after the Act came into force. The results are depicted in the form of tables and pie charts. The aim of the thesis is to present a comprehensive view of the SEPA issue.

KEY WORDS: Directive, SEPA, transposition, arbitrary power, provider of payment services, user of payment services, micro-entrepreneur, credit identifier.

Obsah

Úvod.....	14
1 Projekt a definice SEPA.....	15
1.1 Historie projektu SEPA.....	15
1.2 Zúčastněné strany.....	16
1.2.1 Evropská rada pro platební styk (EPC).....	17
1.2.2 Evropská komise (EK).....	17
1.2.3 Evropská centrální banka.....	18
1.2.4 Česká bankovní asociace.....	18
1.3 Cíle a harmonogram SEPA.....	19
1.4 Hlavní platební nástroje SEPA.....	20
1.4.1 Bezhotovostní úhrada (SCT).....	21
1.4.2 Přímé inkaso (SEPA Direct debit).....	23
1.4.3 SEPA platební karty.....	27
1.4.4 Hotovostní platba v eurech (Single Euro Cash Area- SECA).....	28
1.5 Aktuální situace v ČR.....	28
1.6 Aktuální situace na Slovensku.....	30
1.7 Aktuální situace v Řecku.....	31
2 Směrnice o platebních službách.....	33
2.1 Důvod vzniku.....	33
2.2 Cíle Směrnice.....	34
2.3 Rozbor Směrnice.....	36
2.3.1 Předmět.....	36
2.3.2 Působnost.....	37
2.3.3 Definice pojmů.....	38
2.3.4 Poskytovatelé platebních služeb.....	40
2.3.5 Transparentnost a požadavky na informace.....	40
2.3.6 Práva a povinnosti poskytovatelů a uživatelů platebních služeb.....	44
2.3.7 Vrácení peněžních prostředků prostřednictvím příjemce.....	46
2.3.8 Platební příkazy a převáděné částky.....	47
2.3.9 Lhůta pro provedení a den valuty.....	47
2.3.10 Odpovědnost.....	47
2.3.11 Závěrečná ustanovení.....	48
3 Využití a řešení diskrecí v ČR.....	49
3.1 Působnost právní úpravy.....	50
3.2 Výjimky z oblasti působnosti Směrnice.....	50
3.3 Ochrana peněžních prostředků uživatelů.....	51
3.4 Omezení činnosti platebních institucí podnikajících na základě výjimky ze Směrnice... 51	
3.5 Aplikace hlavy III na mikropodnikatele.....	52
3.6 Důkazní břemeno týkající se požadavků na informace.....	52
3.7 Výjimka z požadavků na informace a z úpravy práv a povinností pro platební prostředky pro platby malých částek a pro elektronické peníze.....	53
3.8 Vypovězení smlouvy.....	53

3. 9	Informace pro příjemce a plátce o jednotlivých platebních transakcích	54
3. 10	Aplikace některých ustanovení hlavy IV též na mikropodnikatele	54
3. 11	Poplatky za použití určitého platebního prostředku	54
3. 12	Možné vyloučení odpovědnosti vydavatele elektronických peněz	55
3. 13	Odpovědnost plátce za neautorizované platební transakce	55
3. 14	Stanovení kratších lhůt pro provedení vnitrostátní platební transakce	56
3. 15	Ochrana osobních údajů	56
4	Implementace Směrnice v bankách ČR	57
4.1	Mikropodnikatel	58
4.2	Bankovní výpisy	62
4.3	Vydání smluvní dokumentace na žádost klienta	66
4.4	Nový způsob poskytování informací o změnách smluvních podmínek	67
4.5	Inkasní platby	67
4.6	Platební/kreditní karty	69
4.7	Zahraniční platby	71
4.8	Zkrácení lhůt v tuzemském platebním styku	73
4.9	Změny smluvní dokumentace a vnitřních předpisů	74
4.10	Informační kampaň pro klienty	74
5	Marketingový výzkum	75
5.1	Cíle dotazování	76
5.2	Metoda sběru informací	77
5.3	Typologie otázek v dotazníku	77
5.4	Analýza, zpracování a interpretace dat	78
5.5	Shrnutí výsledků	86
6	Vývojové perspektivy	87
	Závěr	90
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	91
	SEZNAM PŘÍLOH	95

SEZNAM ZKRATEK A SYMBOLŮ

AOS	Additional Optional Services
B2B	Business to Business
BEN	Označení poplatku u zahraniční platby, příjemce (beneficient) hradí všechny náklady
BIC	Bank Identification Code
C2B	Customer to Business
CI	Credit Identifier
CMF	Credit Mandate Flow
CSM	Mechanismy pro zúčtování a vypořádání
ČBA	Česká bankovní asociace
ČNB	Česká národní banka
ČS	Česká spořitelna
ČSOB	Československá obchodní banka
DMF	Debit Mandate Flow
EACHA	Evropská asociace automatizovaných clearingových středisek
EBA	Euro Banking Association
EHP	Evropský hospodářský prostor
EK	Evropská komise
EMV	Europay, Mastercard, VISA
EPC	European Payments Council
EU	Evropská unie
FSAP	Financial Services Action Plan
GE	GE Money Bank
IBAN	International Bank Account Number
KB	Komerční banka
MF	Ministerstvo financí
NKV	Národní koordinační výbor pro zavedení SEPA v ČR
OUR	Označení poplatku u zahraniční platby, plátce hradí všechny poplatky, příjemce obdrží plnou částku
PE-ACH	Pan-European Automated Clearing House
PPS	Poskytovatel platebních služeb
PS	Platební služby
PSD	Payment Services Directive
RB	Raiffeisenbank
SCF	SEPA Cards Framework
SCT	SEPA Credit Transfer
SDD	SEPA Direct Debit
SECA	Single Euro Cash Area
SEPA	Single Euro Payments Area
SHA	Share, sdílení poplatku za zahraniční platbu mezi plátce a příjemce
SLEV	Označení poplatku pro SEPA EuroPlatby u Komerční banky, a.s.
STEP	Straight Through Euro Processing

STP	Straight Through Processing
SWIFT	Society for Worldwide Interbank Financial Communication

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1	Statistika SEPA plateb.....	21
Tabulka 2	Transpoziční plány dle jednotlivých zemí.....	33
Tabulka 3	Změny poplatku za bankovní výpisy v KB – běžný účet v CZK (občané).....	62
Tabulka 4	Změny poplatku za bankovní výpis v rámci balíčku ČSOB Konta (občané).....	63
Tabulka 5	Změny poplatku za bankovní výpis u Osobního účtu ČS (občané).....	63
Tabulka 6	Výpis zdarma.....	64
Tabulka 7	Porovnání bank z hlediska změn u platebních karet.....	69
Tabulka 8	Složení respondentů dle dosaženého věku.....	76
Tabulka 9	Složení respondentů dle pohlaví.....	77
Tabulka 10	Složení respondentů dle podnikání.....	78
Tabulka 11	Složení respondentů dle způsobu sdělení informací.....	78
Tabulka 12	Složení respondentů dle preferencí změn.....	79
Tabulka 13	Složení respondentů dle formy výpisu.....	80
Tabulka 14	Složení respondentů dle názoru na zlepšení služeb.....	81
Tabulka 15	Názor na zvýšení cen za služby.....	81
Tabulka 16	Spokojenost se službami bank.....	82
Tabulka 17	Nespokojenost se službami bank.....	83
Tabulka 18	Složení respondentů dle bankovního účtu.....	83

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1	Harmonogram SEPA.....	17
Obr. 2	Věk respondentů.....	76
Obr. 3	Pohlaví respondentů.....	77
Obr. 4	Respondenti dle podnikání.....	77

Obr. 5	Způsob informování ze strany banky.....	78
Obr. 6	Preference změn.....	79
Obr. 7	Forma výpisu.....	80
Obr. 8	Názor na zlepšení služeb.....	80
Obr. 9	Zvýšení cen.....	81
Obr. 10	Spokojenost se službami bank.....	82
Obr. 11	Nespokojenost se službami bank.....	82
Obr. 12	Respondenti dle účtu.....	83

Úvod

Téma Směrnice o platebních službách v rámci EU a její dopad na bankovní trh jsem si pro svou diplomovou práci vybrala nejenom proto, že pracuji v oblasti bankovníctví, ale i proto, že nařízení Evropské unie ovlivňuje život každého z nás a samotná implementace této směrnice do české legislativy v roce 2009 nebyla jednoduchá a měla značný dopad na bankovní sektor. Byla novela zákona o platebním styku skutečně nutná? Co Směrnice o platebních službách bankám přinesla? Posiluje práva spotřebitelů? Implementace Směrnice vyvolala řadu otázek, na které se snažím v této práci zaměřit a najít odpověď.

Cílem mé diplomové práce je popsat proces implementace Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES ze dne 13. 11. 2007 o platebních službách na vnitřním trhu (dále jen Směrnice nebo PSD), především konkrétní dopady na bankovní sektor. Uvedená Směrnice měla za úkol zajistit harmonizaci práv a povinností účastníků platebního styku prostřednictvím vytvoření jednotného právního prostředí v Evropské unii, což je jedním ze základních předpokladů vzniku jednotné oblasti pro platby v eurech „SEPA“. Moje diplomová práce pojednává i o projektu SEPA.

Práce je rozdělena do pěti částí. První část se věnuje projektu SEPA, jeho historii, cílům a platebním nástrojům. Druhá část analyzuje citovanou Směrnici. Třetí část se zabývá využitím diskrecí a transpozicí Směrnice do české legislativy. Čtvrtá část pojednává o konkrétních dopadech na bankovní trh a na účastníky platebního styku. Zároveň se zde snažím porovnat jednotlivé banky z hlediska změn, které přinesl nový zákon o platebním styku č. 284/2009 Sb. V páté části jsem se pomocí průzkumu zabývala názory spotřebitelů, klientů bank, jak oni sami vnímají stav českého bankovníctví po 1. 11. 2009.

Ráda bych touto prací přispěla k pochopení problematiky SEPA, která je i nadále aktuálním tématem bank a všech účastníků platebního styku vůbec v celé Evropské unii (dále jen EU).

1 Projekt a definice SEPA

Projekt SEPA představuje významný krok na cestě k užší evropské integraci a je pokládán za největší projekt v oblasti platebního styku, který kdy byl v rámci Evropy uskutečněn. Zároveň jde o velice složitý projekt, protože v rámci EU je třeba dosáhnout shody zemí na společných standardech, pravidlech a opustit dosud fungující národní pravidla a systémy.

V současné době platí v zemích SEPA stávající pravidla pro vnitrostátní platební styk a souběžně pravidla SEPA. Klienti bank si tak mohou vybrat mezi stávajícími národními produkty a novými evropskými platebními produkty a systémy. Ambicí tohoto projektu je převést i vnitrostátní platební styk na nové standardy SEPA a zrušit tím stávající rozdíly mezi platbami domácími a přeshraničními. Aktuálním tématem pro rok 2010 je konečný přechod na SEPA (tzv. SEPA Migration End Day).

Definice SEPA (Single Euro Payments Area) dle Evropské rady pro platební styk:

„Jednotná eurová platební oblast (SEPA) bude oblastí, kde budou občané, firmy a další ekonomické subjekty schopné provádět a přijímat platby v eurech v rámci Evropy, a to jak přeshraniční, tak vnitrostátní za stejných základních podmínek, práv a závazků bez ohledu na své sídlo „¹

1.1 Historie projektu SEPA

Projekt SEPA vznikl v roce 2002 z iniciativy Evropské rady pro platební styk (EPC), jakožto rozhodovacího a koordinačního orgánu evropských bank s cílem vytvořit jednotný evropský platební prostor. Od zavedení eurobankovek a mincí v roce 2002 mohou spotřebitelé provádět prostřednictvím jednotné měny hotovostní platby v celé eurozóně.

---

¹ Zdroj: *The banking industry delivers the next milestone on the road to SEPA* (press release) [online]. Brussels: European payments council, 21 September 2005, s. 2 [cit. 2010-03-13]. Dostupný z WWW:<http://www.europeanpaymentscouncil.org/documents/EPC175_05_EPC_press_release_Sept05.pdf>

Nyní je třeba dosáhnout toho, aby mohli z jednoho účtu umístěného kdekoli v eurozóně provádět za stejných podmínek také bezhotovostní platby. Z hlediska Euro systému² se Jednotná oblast pro platby v eurech (SEPA) se stane skutečností, jakmile budou veškeré platby v eurech v celé eurozóně považovány za tuzemské a stávající rozdělení na vnitrostátní a přeshraniční platby zanikne. K tomu bude třeba nejen upravit postupy bankovního sektoru na národní úrovni, ale také umožnit zákazníkům ve všech zemích eurozóny, aby si na nový systém zvykli³. V roce 2004 stanovila EPC harmonogram postupu implementace jednotlivých platebních nástrojů do roku 2010 s jednotlivými fázemi, jedná se o tzv. SEPA Roadmap, blíže uvedeno v subkapitole 1.3 Cíle SEPA a harmonogram SEPA.

1.2 Zúčastněné strany

Pro představu uvedu, jaké konkrétní instituce se na tomto projektu podílí. V první řadě zmíním Evropskou radu pro platební styk (dále jen EPC) jako tvůrce projektu, jejímž hlavním úkolem je vývoj a řízení projektu. Českou republiku v této oblasti reprezentuje Česká bankovní asociace, která je již od roku 2004 členem EPC. V roce 2008 zřídila Národní koordinační výbor pro zavedení SEPA v ČR (dále jen NKV), který se zabývá sledováním vývoje SEPA, koordinací procesů v platebním styku a především zajišťuje zvýšení povědomí o projektu SEPA.

Dalším účastníkem projektu je Evropská komise, která vytvořila právní rámec – Payment Service Directive (PSD). Nejdůležitějšími účastníky jsou, dle mého názoru, především evropské komerční banky, na kterých leží vytvoření nových podmínek pro SEPA a jejich zavedení, včetně nákladů.

K zajištění platebního styku dle pravidel SEPA je nutná součinnost poskytovatelů

---

² Euro systém je centrální bankovní systém eurozóny, který se skládá z Evropské centrální banky a národních centrálních bank členských států EU, jejichž používanou měnou je euro jako jednotná měna eurozóny.

³ Zdroj: TRICHET, J.-C. *Jednotná oblast pro platby v eurech (SEPA)* [online]. Evropská centrální banka, 2009, s. 6 [cit. 2009-04-13]. Dostupný z WWW: <http://www.czech-ba.cz/data/articles/down_237.pdf> a <http://www.ecb.int/pub/pdf/other/sepa_brochure_2009cs.pdf>

infrastruktury, což jsou: zpracovatelé platebních karet, Evropská asociace automatizovaných clearingových středisek EACHA apod. Klíčovými uživateli jsou spotřebitelé, korporace.

1.2.1 Evropská rada pro platební styk (EPC)

EPC vznikla v roce 2002. Je to nejvyšší orgán komerčního sektoru s rozhodovací pravomocí pro oblast platebního styku. Členy EPC jsou úvěrové instituce (banky, spořitelny) a jejich národní a evropská sdružení a federace. Zastoupeny jsou všechny státy EU.

Hlavním úkolem EPC je vývoj a řízení projektu SEPA. V EPC působí pracovní a expertní skupiny, v nichž jsou připravovány jednotné postupy, pokyny a standardy. Rozhodnutí EPC jsou přijímána formou usnesení, která mají samoregulační⁴ charakter a jejichž implementaci EPC následně monitoruje⁵.

1.2.2 Evropská komise (EK)

Evropská komise vznikla v 50. letech 20. století. Komise je výkonným orgánem Evropské unie. Mezi její hlavní úkoly patří předkládání návrhů právních předpisů Parlamentu a Radě, řízení a provádění politiky EU a plnění rozpočtu, vymáhání zákonů EU a zastupování EU na mezinárodní scéně např. při sjednávání dohod mezi EU a jinými zeměmi.

Na projektu SEPA se významně podílí tím, že vytvořila právní rámec Směrnice (PSD). Na webových stránkách Evropské komise je možné získat roční zprávy Evropské komise o vývoji SEPA, dále dokumenty k veřejným konzultacím a další důležité informace

---

⁴ Jednotlivé banky samy stanoví definici standardizovaných evropských platebních nástrojů, obchodních modelů, technických řešení apod.

⁵ Zdroj: *EPC – Evropská rada pro platební styk* [online]. Praha: Česká bankovní asociace, 2010 [cit. 2010-02-15]. Dostupný z WWW:< <http://www.czech-ba.cz/projekty/sepa>>

vztahující se k problematice SEPA.⁶

1.2.3 Evropská centrální banka

Evropská centrální banka byla založena v roce 1998. Jejím hlavním úkolem je řídit jednotnou měnu EU a zabezpečovat stabilitu cen v zemích, které euro používají. Odpovídá za realizaci měnové politiky v eurozóně. Evropská centrální banka spolu s národními centrálními bankami eurozóny tvoří tzv. Eurosystem, který je odpovědný za bezproblémové fungování systémů platebního styku v eurozóně a klade mimořádný důraz na vytvoření systému SEPA.⁷

1.2.4 Česká bankovní asociace

Česká bankovní asociace vznikla již v roce 1990 pod původním názvem Bankovní asociace. Od roku 1992 působí jako dobrovolné sdružení právnických osob, podnikajících v peněžnictví a oblastech navazujících. V současné době sdružuje v rámci plného členství 33 bank, reprezentujících více než 99% bankovního sektoru. K úkolům asociace patří zejména:

- Zastupovat a prosazovat společné zájmy členů ve vztahu k Parlamentu, vládě, České národní bance a dalším právním subjektům.
- Prezentovat roli a zájmy bankovního sektoru vůči veřejnosti a zahraničí.
- Podílet se na standardizaci postupů v bankovním sektoru a na vytváření odborných usancí, podporovat harmonizaci bankovní legislativy s legislativou Evropské unie.⁸

Česká bankovní asociace se stala v roce 2004 členem EPC. V listopadu 2008 zřídila NKV, jehož členy jsou zástupci České bankovní asociace, České národní banky, Ministerstva

---

⁶ Zdroj: *Evropská komise* [online]. Internetový portál Euroskop.cz [cit. 2010-02-15], Dostupný z WWW:<<http://www.euroskop.cz/109/sekce/zakladni-informace/>>

⁷ Zdroj: *Evropská centrální banka* [online]. Internetový portál Euroskop.cz [cit. 2010-02-15]. Dostupný z WWW:<<http://www.euroskop.cz/82/sekce/evropska-centralni-banka/>>

⁸ Zdroj: *O ČBA* [online]. Praha: Česká bankovní asociace, 2010 [cit. 2010-02-15]. Dostupný z WWW:<<http://www.czech-ba.cz/o-cba>>

financí ČR a zástupci profesních a spotřebitelských sdružení (Hospodářská komora ČR, Sdružení českých spotřebitelů atd.).

NKV se zabývá sledováním vývoje SEPA, koordinací transformačních procesů v platebním styku na služby SEPA a především zvyšuje povědomí o projektu SEPA.

1.3 Cíle a harmonogram SEPA

Cílem SEPA je:

- vytvoření jednotného trhu plateb,
- sjednocení pravidel v rámci celé EU,
- zvýšení efektivnosti platebních služeb v EU,
- zvýšení konkurence na trhu platebních služeb,
- zvýšení transparency pro uživatele,
- zvýšení ochrany uživatele.

Harmonogram SEPA

Obr. 1 Harmonogram SEPA

Zdroj: TRICHET, J.-C. Jednotná oblast pro platby v eurech (SEPA) [online]. Evropská centrální banka, 2009, s. 14 [cit. 2009-04-13]. Dostupný z WWW: <http://www.czech-ba.cz/data/articles/down_237.pdf> a <http://www.ecb.int/pub/pdf/other/sepa_brochure_2009cs.pdf>

Harmonogram obsahuje klíčové termíny pro období 2004-2010 a člení zavádění SEPA na fáze:

- 1) fázi plánovací (2004-2005)
- 2) fázi prováděcí (2006-2007)
- 3) fázi přechodová (2008-2010)⁹

Fáze plánovací, kterou můžeme označit také jako fázi přípravnou, začala v roce 2004, kdy byla navržena nová pravidla pro přímé inkaso, bezhotovostní úhrady a platební karty.

V plánovací fázi byly vyvinuty normy a bezpečnostní požadavky na novou infrastrukturu zúčtování a vypořádání plateb.

Prováděcí neboli implementační fáze byla zaměřena na přípravu nových nástrojů, produktů, norem a infrastruktury SEPA. Důležitou roli v této fázi sehrály banky, provozovatelé zúčtovacích systémů, podniky a další uživatelé, kteří se podíleli na zkušebním provozu.

V současné době se nacházíme ve fázi migrace (přechodová etapa), kdy se zatím používají jak současné produkty tak nové produkty SEPA. Cílem projektu je, aby většina platebního styku probíhala pouze prostřednictvím platebních nástrojů SEPA. Domnívám se, že pro Českou republiku to bude reálné až v momentě, kdy přijme euro jako domácí tuzemskou měnu.

Konečný termín pro přechod na používání produktů SEPA není zatím znám; nicméně Evropský parlament vyzval Evropskou komisi, aby stanovila jasný konečný termín, a to nejpozději do 31. prosince 2012.

1.4 Hlavní platební nástroje SEPA

Dne 28. ledna 2008 došlo k oficiálnímu zahájení zavádění standardů SEPA, které tvoří součást budování jednotného trhu v EU. Uplatňování těchto standardů v rozsahu eurových

---

⁹ Zdroj: TRICHET, J.-C. *Jednotná oblast pro platby v eurech (SEPA)* [online]. Evropská centrální banka, 2009, s. 14 [cit. 2009-04-13]. Dostupný z WWW: <http://www.czech-ba.cz/data/articles/down_237.pdf> a <http://www.ecb.int/pub/pdf/other/sepa_brochure_2009cs.pdf>

plateb je plánováno v průběhu let 2008 – 2010. Hlavní platební nástroje SEPA, které budou probíhat podle jednotných standardů:

- 1) bezhotovostní úhrada (SEPA Credit Transfer, „SCT“),
- 2) přímé inkaso (SEPA Direct debit, „SDD“),
- 3) úhrada/výběr platební kartou (SEPA Cards Framework),
- 4) hotovostní platba v euru (SECA- Single Euro Cash Area).

Žadatel, který se chce stát účastníkem SEPA systému, musí podepsat Smlouvu o přistoupení (SEPA Adherence Agreement), která po účastnících vyžaduje dodržování jednotlivých pravidel, jež jsou popsána v Souborech pravidel (tzv. Rulebooks).¹⁰

Kromě těchto základních Souborů pravidel existuje celá řada dalších dokumentů, které upřesňují pravidla pro účastníky SEPA. Jedná se o pravidla pro datový model na základě UNIFI (ISO200022)¹¹ XML standardech, pravidla pro testování a implementaci atd. Dále byl vytvořen „Rámec PE-ACH/CSM (PE-ACH Framework), který stanovuje zásady, podle nichž Mechanismy pro zúčtování a vypořádání (CSM) podporují systémy bezhotovostních úhrad a SEPA inkas na základě oddělení SEPA systému a příslušných CSM. Největším SEPA platebním clearingovým systémem je STEP2, ale paralelně vznikají i další systémy, které vznikly převážně transformací národních systémů. SEPA systém mimo jiné umožňuje, aby účastníci SEPA poskytovali klientům dodatečné služby (tzv. Additional Optional Services, neboli „AOS“), aby tak uspokojili jejich další potřeby. Mezi tyto služby patří například elektronická fakturace.

1.4.1 Bezhotovostní úhrada (SCT)

Prvním platebním nástrojem SEPA, který mohli klienti bank využít, byly bezhotovostní SEPA úhrady. Systém bezhotovostních úhrad (SEPA Credit Transfer Scheme) je k dispozici od 28.1.2008.

---

¹⁰ Se Soubory pravidel je možné se seznámit v českém jazyce na stránkách České bankovní asociace http://czech-ba.webmagazine.cz/data/articles/down_236.pdf

¹¹ Norma ISO 20022 tvoří základ datových formátů, které se používají v případě bezhotovostní úhrad a přímých inkas v rámci SEPA.

Hlavní parametry SEPA platby:

Platba je prováděna vždy v měně EUR, výše převodu není omezena, měny účtů nejsou omezeny. Platby musí obsahovat číslo účtu příjemce ve formátu IBAN¹² a kód BIC¹³ pro instituci příjemce. Data jsou přenášena ve formátu XML dle UNIFI (ISO 20022). Platby musí být provedeny nejpozději do 3 dnů a v roce 2012 se má tato lhůta dokonce zkrátit na 1 den. Zasiílaná částka je klientům připisována v plné výši.

Uvádí se, že pro platby v systému je používán systém zpoplatnění tzv. SHA (SHARE – sdílení poplatku mezi plátce a příjemce). Rozdíl SHA u SEPA plateb a ostatních zahraničních plateb spočívá v tom, že u klasického zahraničního platebního styku plátce zaplatí výlohy své banky a příjemce hradí poplatky korespondenčních bank a banky příjemce. Jelikož SEPA platba jde přímo na banku příjemce, bez zprostředkovatelů, plátce zaplatí poplatky své banky a příjemce pouze poplatky své banky. Sníží se tak náklady na zprostředkovatele. Například v Komerční bance (dále jen KB) se typ poplatku u SEPA platby označuje SLEV (jedná se o technické označení poplatku u SEPA Europlateb, plátce hradí poplatky KB, příjemce hradí poplatky své banky). Vzor příkazu k SEPA platbě viz Příloha č. 3.

Velkou předností SEPA plateb je, že mezi banku plátce a banku příjemce nevstupuje korespondenční banka. Převod je tudíž rychlejší a méně nákladný. Současně s platbou je příjemci umožněno zaslat i referenční informace v délce 140 znaků.

Shrnutí výhod SEPA platby pro klienty:

- jednoduchost (jednotný formát pro všechny bezhotovostní platby v eurech);
- rychlost (od roku 2012 platby provedeny do jednoho dne);
- transparentnost (platby jsou prováděny v plné výši);
- efektivnost (stejný formát umožní automatizované zpracování plateb, zasílání dat ve formátu XML).

---

¹² IBAN (z angl. International bank account number) je mezinárodní bankovní identifikátor, který slouží k jednoznačné identifikaci účtu klienta, země a banky. Skládá se až z 34 alfanumerických znaků, první dvě písmena tvoří ISO kód země, další dvě jsou kontrolní číslice a zbylá část celkem až 30 znaků tvoří základní číslo účtu.

¹³ BIC (z angl. Bank identifier code) je bankovní identifikační kód, který obsahuje název, zemi a adresu banky. Místo BIC se někdy používá označení stejného významu a to SWIFT.

Ke 12. 2. 2010 podepsalo tzv. Přístupovou dohodu 4.464 evropských institucí¹⁴. Počet připojených institucí se postupně rozšiřuje, a to k předem vyhlášeným termínům.

SEPA prostor v současné době tvoří státy EU¹⁵ + Island, Norsko, Švýcarsko a Lichtenštejnsko. Pravidla SEPA dobrovolně akceptovaly banky Francouzské Guyany, Guadeloupe, Martinique, Réunionu a Gibraltaru.

Je třeba zdůraznit, že ne všichni účastníci SEPA jsou dosažitelní v systému SEPA.

Důvodem je především problém napojení na národní clearingy.

Ze statistiky evropského zúčtovacího centra (EBA Clearing) vyplývá, že v prosinci 2009 denně realizovalo průměrně přes 470 tisíc SEPA plateb v objemu téměř tří miliard euro.

Tabulka 1 Statistika SEPA plateb

Měsíc a rok	Průměrný denní počet plateb	Průměrná denní částka (mld. eur)
Prosinec 2009	471.192	2,93
Listopad 2009	428.719	2,47
Říjen 2009	395.791	2,33
Září 2009	370.466	2,07
Srpen 2009	333.801	1,94
Červenec 2009	365.202	2,05
Červen 2009	247.376	1,93
Květen 2009	325.546	1,91
Duben 2009	319.236	1,92
Březen 2009	288.808	1,64
Únor 2009	270.683	1,50
Leden 2009	241.963	1,53
Prosinec 2008	281.578	1,76

Zdroj: EBA Clearing. Dostupný z WWW: <<https://www.ebaclearing.eu/Statistics-SCT-N=3ff38cfd-4edb-4b97-a696-69d2a2400278-L=EN.aspx>>, vlastní úpravy

1.4.2 Přímé inkaso (SEPA Direct debit)

Zavádění přímých inkas je mnohem složitější než bylo zavádění SEPA plateb z důvodu, že v různých zemích EU existují různé modely inkas. Například ve Francii a Německu je inkasní způsob plateb založen na bezmezném důvěře mezi plátcem a příjemcem. Jedná se o

¹⁴ Zdroj: Internetové stránky EPC [online]. Dostupný z WWW: <http://epc.cbnet.info/content/adherence_database>

¹⁵ Evropská unie má v současné době 27 členských zemí, z toho 16 zemí má domácí měnu EURO tzv. Eurozóna: Rakousko, Belgie, Finsko, Francie, Německo, Řecko, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemí, Portugalsko, Slovinsko, Slovensko, Španělsko, Kypr a Malta. 11 zemí bez domácí měny EURO: Bulharsko, Česká republika, Estonsko, Maďarsko, Lotyšsko, Litva, Polsko, Rumunsko, Velká Británie, Dánsko a Švédsko

tzv. Credit Mandate Flow („CMF“), kdy povolení k inkasu předává plátce jakožto odběratel služby přímo příjemci.

V ČR je praxe odlišná. Postup, který se u nás používá, je označován jako Debit Mandate Flow („DMF“) a představuje model, kdy povolení k inkasu předává plátce své bance a informuje o tom příjemce.

Přestože probíhaly k připravovanému materiálu velké diskuse a především připomínky z jednotlivých zemí, které se snažily o zmírnění očekávaných rizik vyplývajících z navržené varianty, byla v rámci EPC odsouhlasena Pravidla pro provádění přímých inkas založená na systému CMF. Datum povinného zavedení SEPA inkas byl stanoven pro banky v eurozóně do 1. 11. 2010, pro banky mimo eurozónu do 1. 11. 2014¹⁶. V současné době již některé banky SEPA inkasa poskytují, například v ČR získala prvenství banka UniCredit. Vzor Mandátu pro spotřebitelské a podnikatelské SEPA inkaso UniCredit Bank naleznete v Příloze č. 5 a č. 6.

Základní schéma pravidel pro provádění SEPA inkas vychází z uspořádání, kdy Souhlas k inkasu SEPA, tzv. Mandát, předává plátce přímo příjemci („CMF“) a jde tedy zcela mimo jejich banky. Základní popis SEPA DD schématu je specifikován v rámci dokumentu Základní soubor pravidel pro SDD (SEPA Core DD Rulebook). Toto schéma bylo původně EPC navrhováno jako jednotné, univerzálně nasaditelné pro všechny typy plátců a příjemců. Je také často označováno jako C2B (customer to business).

Vzhledem k masivnímu tlaku korporací jakožto potenciálních příjemců byla vytvořena a oficiálně vydána další varianta tohoto schématu určená pro realizaci transakcí typu SEPA Direct Debit mezi velkými komerčními subjekty. Toto schéma se nazývá B2B (business to business). Zúčtovaná inkasa v tomto schématu nejsou plátcem odvolatelná.

Odlišnosti souhlasu k SEPA inkasu (tzv. Mandát) jsou následující:

- souhlas označuje jednoznačné a právně platné vyjádření vůle a souhlasu plátce s tím, že příjemce může opakovaně nebo jednorázově inkasovat z účtu plátce nespécifikovanou částku;

---

¹⁶ Datum povinné dosažitelnosti SEPA inkas je uvedeno v Nařízení Evropského parlamentu a Rady o přeshraničních platbách ve společenství a zrušení nařízení (ES) č. 2560/2001 ze dne 16. 9. 2009, článek 8

- souhlas je spravován příjemcem, který odpovídá za jeho uložení a archivaci;
- souhlas musí být příjemcem archivován po dobu, vyžadovanou platnou legislativou jeho země, minimálně však po dobu, plynoucí z možných reklamačních lhůt realizované transakce;
- souhlas je realizován v papírové nebo elektronické podobě a musí být opatřen fyzickým nebo elektronickým podpisem;
- souhlas může být vydán pro jednorázové nebo opakované použití, bez omezení doby platnosti;
- klíčové atributy mandátu jsou odesílány bankou příjemce s každou inkasní operací přes CSM bance plátce;
- v rámci zvláštních podmínek banky si může banka plátce nechat odsouhlasit uvedené údaje přímo plátcem a rovněž banka příjemce na základě informace od banky plátce může předat příjemci informaci o akceptaci Souhlasu k inkasu plátcem. Tento souhlas uzavírá plátce s příjemcem a musí být podepsán majitelem účtu nebo zmocněnou osobou.¹⁷

U SEPA inkas je důležitým údajem Identifikační číslo plátce – Credit Identifier (dále jen „CI“). Jedná se o unikátní identifikační číslo, které umožňuje plátcí automaticky rozpoznat příjemce. Banka má tak možnost prostřednictvím CI zkontrolovat údaje v Žádosti o inkaso s údaji v Souhlasu k inkasu. Příjemce musí toto CI používat ve všech transakcích v rámci SEPA a inkas a musí být uvedeno v souhlasu k inkasu.

Původně se plánovala, dle mého názoru, užitečná věc, a to zavedení tzv. „Black Listu“ problémových příjemců, bohužel, později se od této evidence upustilo. V Evropě existují dva subjekty, které mají zájem tento servis dodávat. Postupy pro přidělování CI příjemcům jsou stanovovány na národní úrovni. Systém SDD umožňuje využívat existujících národních CI v rámci celé SEPA. Pokud příjemce přechází z banky do banky i v jiné zemi, zůstane CI zachován, nová banka příjemce však musí mít možnost ověřit si, že CI je platný. Pokud příjemce CI nemá, zajistí jeho vydání banka, která vstupuje do vztahu s příjemcem, a tato banka musí zajistit správné a jedinečné vydání CI.

---

¹⁷ Zdroj: *Rámcový implementační plán zavedení SEPA v ČR (verze 1.0)* [elektronická pošta]. Praha: NKV SEPA, 2009.

V každé zemi má být zřízen centrální registr, kde bude možné ověřit totožnost příjemce. Aktuálně je již rozhodnuto, že databázi CI povede ČNB, která bude na žádost banky příjemce nejenom generovat CI, ale i zároveň povede databázi již přidělených CI. Registr bude k dispozici všem bankám na stránkách ČNB.

Důvody neprovedení inkasa

V souborech pravidel pro SDD jsou přesně definovány mimořádné stavy během zpracování SEPA inkas, které mohou být důvodem k jejich neprovedení. Jsou to:

- *Reject - zamítnutí transakce – dochází k němu z technických důvodů zjištěných bankou příjemce, CSM nebo bankou plátce (neplatný formát, nesprávný IBAN...).*
- *Refusal – žádost plátce o zrušení transakce před jejím provedením z jakéhokoli důvodu na základě přesně dohodnutých pravidel mezi plátcem a jeho bankou. (Kromě toho plátce může instruovat svoji banku, aby nepovolila žádná přímá inkasa z jeho účtu). Když dojde ke zrušení transakce po tom, co již proběhla, Refusal se mění na Refund.*
- *Refund – refundace – žádost plátce o refundaci přímého inkasa jak v případě autorizovaného, tak neautorizovaného inkasa. Žádost o refundaci musí být zasána bance plátce po zúčtování inkasa. O Refund je možné požádat do 8 týdnů od data, kdy byl účet plátce zatížen, a to bez uvedení důvodu. Když se jedná o neautorizovanou transakci, plátce může žádat svou banku o Refund do 13 měsíců od data, kdy byl jeho účet zatížen.*
- *Return – zrušení inkasní platby, které bylo iniciováno bankou plátce po jejím provedení. Musí se provést do 5 bankovních dnů po datu provedení. (B2B 2 dny).*
- *Reversal – jedná se o vrácení finančních prostředků v případě, že SEPA inkaso bylo již zúčtováno a příjemce zjistí, že nemělo být provedeno. Banka plátce je povinna zpracovat požadavek na vrácení finančních prostředků iniciovaný bankou příjemce. Banka příjemce tuto povinnost nemá. (Může se jednat o chybu příjemce a ten může zaslat peníze zpět sám).*
- *Revocation – žádost příjemce dočasně odvolat výzvu k SEPA inkasu do data dohodnutého s plátcem.*

- *Request for cancellation – žádost banky příjemce o zrušení transakce ještě před jejím zaúčtováním.*¹⁸

1.4.3 SEPA platební karty

Základní myšlenkou je sjednocení podmínek pro používání platebních karet v rámci EU. Klient by měl být zatížen srovnatelným poplatkem za vydání karty, jakož i za transakce provedené touto kartou. Transakce by měla být všude stejně rychle zaúčtována a karty by měly být akceptovány na každém terminálu, u každého obchodníka v rámci EU.

Od 1. ledna 2008 mají banky podle požadavků „SEPA Cards Framework“ (SCF – Rámec pro karty SEPA) vydávat jen karty vyhovující principům SCF, což v českých podmínkách, kdy neexistuje domácí karetní systém, znamená vydávat mezinárodní EMV¹⁹ karty (karty musí obsahovat čip a PIN). Po tomto termínu by banka neměla vydat žádnou jinou kartu než kompatibilní s SCF a neměla by nainstalovat žádný nekompatibilní POS terminál. Do 31. prosince 2010 by měly být z oběhu staženy všechny karty a terminály, které nevyhovují principům SCF. Sjednocujícím prvkem je nyní čipový standard EMV.

Požadavky pro oblast karet v rámci SEPA již definovala i ECB, která požaduje mimo jiné sjednocení tzv. interchange fees²⁰ pro všechny země EU a jejich zveřejnění na webu. Dále požaduje, aby karetní asociace zcela upustily od poplatků za licence pro vydávání a přijímání karet v jiných zemích EU. Celá EU musí představovat jeden prostor, ve kterém má každá banka právo vydávat a přijímat platební karty.

Požadavky stanovené v „SEPA Cards Framework“ jsou bankami zajišťovány postupně, termín pro jejich splnění je rok 2010; pro mnohé země je tento termín však velmi náročný. Existují obchodní závazky, smlouvy, ekonomické vazby, komplikovaná je též komunikace s asociacemi, které volí určitou „zdržovací“ taktiku a brání vysokou úroveň interchange

¹⁸ Zdroj: KADORÍK, M., ŠRÁMKOVÁ, H. *SEPA Direct Debit vs. tuzemská inkasa* [online]. Seminář „Změny na trhu platebních služeb“, Praha 2009, [cit. 2009-09-23]. Dostupný z WWW:< http://www.czech-ba.cz/data/articles/down_5702.ppt>

¹⁹ EMV je zkratka skládající se z počátečních názvů asociací Europay, MasterCard a Visa. Karetní asociace stály u zrodu myšlenky čipové platební karty a určily standardy toho, jak má platební karta správně fungovat.

²⁰ Mezibankovní poplatky

fees, aby udržely zájem bank vydávat právě jejich karty.

1.4.4 Hotovostní platba v eurech (Single Euro Cash Area- SECA)

Základním dokumentem je rámec pro jednotný prostor pro platby v eurech (Single Euro Cash Area Framework). Rámec se týká eurových hotovostí v zemích eurozóny, ale má vliv i na ostatní členské země EU, např. v oblasti procesu standardizace. Implementace je monitorována prostřednictvím národních hotovostních plánů.

SECA má odlišné postavení od SEPA. SEPA stanovuje cíle pro zavedení různých bezhotovostních panevropských platebních instrumentů v oblasti bezhotovostní, zatímco v případě hotovosti takový instrument již existuje a při jeho používání existuje snaha konvergovat s ním spojené aktivity v jednotlivých zemích.

Dalším cílem SECA je vypracování společné sady pravidel pro distribuci a redistribuci eurových hotovostí v eurozóně. Budou odstraněny právní překážky pro zpracování bankovek a mincí dosud existující v EU. Cílem je snížit náklady spojené s používáním a zpracováním hotovosti, zvýšit bezpečnost a snížit rozsah používání hotových peněz při provádění plateb. Manipulace centrální banky s bankovkami a mincemi bude stejná ve všech zemích eurozóny, což se projeví i ve způsobu přijímání, vydávání a převozu hotových peněz. Bude zkrácen celý proces transportu, třídění, skladování a vydávání hotovostí včetně recyklačního oběhu, což zvýší efektivnost a bezpečnost manipulace s penězi. Proces tohoto sjednocení bude trvat několik let.²¹

1.5 Aktuální situace v ČR

Objem SEPA úhrad ze všech eurových přeshraničních převodů tvoří k říjnu 2009:

- 40% příchozích plateb a

---

²¹ Zdroj: *Rámcový implementační plán zavedení SEPA v ČR (verze 1.0)* [elektronická pošta]. Praha: NKV SEPA, 2009.

- 22% odchozích plateb.²²

První českou bankou, která podepsala jako první přístupovou smlouvu k SEPA převodům, byla Komerční banka. SEPA platby začala nabízet od 1. 4. 2008. Kromě Komerční banky nabízí v současné době SEPA platbu dalších pět bank (ČSOB, ČS, UniCredit Bank, Citibank a J&T). Ačkoli je služba nabízena dva roky, podíl SEPA úhrad je dle mého názoru nedostatečný. Například podíl SEPA plateb na úhradách v České spořitelně v měně EUR činil za první pololetí roku 2009 u došlých úhrad 21% a u vyšlých úhrad pouze 1%²³.

V oblasti SEPA inkas působí v ČR zatím jediný poskytovatel, a to UniCredit Bank. V ČR dosud platí jednotná praxe, pro rozlišování na různé modely inkas v ČR nebyl žádný objektivní důvod. Banky působící v ČR stále prosazovaly požadavek, aby banka ověřovala existenci tzv. Souhlasu před zahájením inkasních plateb. Postup, kdy plátce uděluje souhlas přímo příjemci a banka plátce tento dokument nemá vůbec k dispozici, a tudíž nemůže plátce dostatečně chránit, považují za věcně nesprávný.

Tuzemský systém měl i jiné dosti zásadní rozdíly, z nichž nejzávažnějším bylo do 1.11. 2009 to, že inkasní platby prováděné v rámci ČR byly zásadně neodvolatelné. Z tohoto pohledu jsou tuzemské inkasní platby v ČR a SEPA inkasa rozdílnými produkty. Na úrovni NKV probíhají diskuse o tom, v jakém rozsahu by měly být stanoveny doplňkové služby (AOS), které by měly ošetřit rizika vyplývající z rozdílného systému pravidel SEPA inkas oproti pravidlům v ČR.

A jak jsme na tom v oblasti platebních karet? Všechny banky v ČR čipovou migraci realizují nebo jsou v pokročilých fázích její přípravy. Přechod probíhá dobře a splnění podmínek v roce 2010 je reálné. V listopadu 2009 bylo kompatibilní 99,59 % sítě bankomatů, 93,44 % sítě POS a 45% debetních a 33% kreditních karet.²⁴

²² Zdroj: PANTŮČKOVÁ, J. *The Czech SEPA Coordination Committee* [online]. EU Forum of national SEPA Coordination Committees [cit. 2009-10-20]. Dostupný z WWW:<
http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/sepa/forum-2009_10_20/cz_en.pdf>

²³ Informace získány od Vladimíry Raclavské z klientského centra České spořitelny

²⁴ Zdroj: PANTŮČKOVÁ, J. *The Czech SEPA Coordination Committee* [online]. EU Forum of national SEPA Coordination Committees [cit. 2009-10-20]. Dostupný z WWW:<
http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/sepa/forum-2009_10_20/cz_en.pdf>

Česká republika nepatří do eurozóny a zatím není stanoveno pevné datum pro přijetí Eura. V ČR je nicméně již vypracován „Národní hotovostní plán“.

1.6 Aktuální situace na Slovensku

Na Slovensku 7 bank nabízí SEPA platbu (Komerční banka Bratislava, a.s., Československá obchodní banka, a.s., CITIBANK (Slovakia) a.s., Slovenská spořitelňa, a.s., Tatra banka, a.s., Unicredit Bank Slovakia, a.s., Všeobecná uvěřová banka, a.s.)

V současné době nenabízí žádná banka na Slovensku SEPA inkasa. Na Slovensku probíhá inkaso stejným způsobem jako v ČR, tzn. na bázi Debit Mandate Flow. V souvislosti s PSD banky musí přejít na model inkasa CMF (Credit Mandate Flow, povolení k inkasu předává plátce přímo příjemci). Transformace na model CMF není jednoduchá. Jednak banky musí vyvinout snahu minimalizovat náklady na nasazení řešení, především se jedná o změny v IT, kde se snaží o co nejvyšší využití existujících procesů. Jednak řeší, jak zachovat klientovi i v rámci CMF inkasa dosavadní úroveň ochrany, a banky především se snaží najít řešení, které umožní jednoduše transformovat existující DMF inkasa na inkasa na principu CMF.

Na semináři „Změny na trhu platebních služeb“, kterého jsem se v září loňského roku účastnila, nastínil pan Roman Hains (ředitel odboru Bankovní provoz ze Všeobecné uvěřové banky, a.s. na Slovensku) návrh řešení SEPA inkas na Slovensku. Řešení spočívá v tom, že klient dostane na výběr mezi třemi typy účtů:

- 1. Účet bez ochrany – ze kterého je možné inkasovat na základě souhlasu daného straně příjemce.*
- 2. Účet s podmíněným inkasem – ze kterého je možné inkasovat pouze v případě, že souhlas s inkasem je udělený také bance plátce.*
- 3. Účet zablokovaný vůči inkasu – ze kterého není možné vůbec inkasovat.*

Účty klientů, z nichž se inkasuje na základě Souhlasu s inkasem, který klienti dali své bance, (princip „DMF“) se v rámci nových třech typů účtů automaticky převede na účty

typu 2 s podmíněným inkasem. Protože tento typ účtu umožňuje inkasovat na principu „DMF“, pro klienty se nic nemění.

Banky mohou k účtu typu 1 (účet bez ochrany) poskytnout doplňkové služby, např. avízo o došlé výzvě, na inkaso s možností vyjádření se klienta, případně zamítnutí inkasa do určitého času (informace prostřednictvím e-mailu nebo SMS). Dané vyjádření může být formou:

- aktivního souhlasu (jen když klient souhlasí, inkaso se provede), anebo
- pasivního souhlasu (když se klient nevyjádří, inkaso se provede).

Ze začátku nebudou slovenské banky poskytovat najednou všechny tři typy ochrany účtu, ale postupně. Záleží to především na nastavení bankovních systémů. Úplně otevřený účet nebude nabízený do té doby, dokud nebude na Slovensku zavedeno Identifikační číslo plátce.²⁵

Na Slovensku působí 13 bank, které vydávají platební karty. Cílem SEPA Cards Framework je, aby platební karty vydané bankami podle standardů SEPA byly použitelné a přijímané za stejných podmínek ve všech zemích v rámci SEPA. V souvislosti s první fází tohoto implementačního plánu budou tyto požadavky naplněny nejpozději do konce roku 2011.

Na konci března 2009 bylo v SR zkonvertováno 100% bankomatů, 97,58% POS terminálů, 39,37% debetních platebních karet a 10,32% kreditních platebních karet.²⁶

1.7 Aktuální situace v Řecku

Řekové poskytují SEPA úhrady od začátku roku 2008. Počet SEPA úhrad ze všech řeckých eurových přeshraničních převodů činil za rok 2009 178.463 SEPA úhrad (0,6% z celkového množství všech eurových převodů).

²⁵ Zdroj: HAINS, R. *Skúsenosti s implementáciou PSD a zavádzaním SDD v SR* [online]. Seminář „Změny na trhu platebních služeb“, Praha 2009, [cit. 2009-09-23]. Dostupný z WWW:< http://www.czech-ba.cz/data/articles/down_5699.ppt>

²⁶ Zdroj: *SEPA Slovakia – state of the project as of April 30th* [online]. Slovak Banking Association, EU Forum of national SEPA Coordination Committees [cit. 2009-03-30]. Dostupný z WWW:< http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/sepa/forum-2009_03_30/sk_en.pdf>

Řecké banky začaly již od listopadu 2009 používat SEPA inkasa, ačkoli ještě nemají Směrnici transponovanou do řeckého práva. K 31. 12. 2009 bylo konvertováno na EMV standard 4.890.000 kreditních a debetních karet (31,5% z celkového množství karet). Přechod probíhá dobře a koncem loňského roku bylo kompatibilní 97 % sítě bankomatů a 67 % sítě POS.²⁷

Problémy, se kterými se Řekové potýkali v rámci implementace Směrnice, spočívaly v pozdní transpozici Směrnice do řeckého práva. Zpoždění bylo způsobeno konáním státních voleb v říjnu 2009, kdy se nový Parlament sešel až koncem října 2009 a nemohl tak být dodržen termín pro transpozici Směrnice do zákona s účinností od listopadu 2009. Návrh zákona byl předložen novému politickému vedení Ministerstva financí a očekávalo se, že bude brzy odhlasován v souladu s prioritami nové vlády. Dle transpozičního plánu by mělo dojít k transpozici až v březnu 2010.

Další problémy při implementaci PSD spočívaly:

- v zavedení mandátů u přímých inkas a
- podepsání Rámcových smluv ze strany zákazníků (spotřebitelů, podnikatelů, veřejného sektoru).

Z údajů je vidět, že i země v eurozóně mají stále malý podíl SEPA úhrad a že se potýkaly při implementaci PSD s obdobnými problémy jako ostatní evropské země stojící mimo eurozónu.

---

²⁷ Údaje byly zjištěny na základě e-mailové korespondence s panem Tavlaridisem – ředitelem platebních systémů z Hellenic Bank Association.

2 Směrnice o platebních službách

Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2007/64/ES ze dne 13. Listopadu 2007 o platebních službách na vnitřním trhu (dále jen Směrnice) byla připravována Evropskou komisí již od roku 2000. Stala se významnou výzvou pro existující a budoucí hráče na evropském platebním trhu. Navzdory dlouhému vyjednávacímu procesu a několika stovkám pozměňovacích návrhů, které byly vzneseny v návrhu Evropské komise Evropským parlamentem a radou, není text Směrnice, dle mého názoru, zcela jednoznačný a nastolil více otázek než odpovědí. V této kapitole se snažím vysvětlit důvody vzniku směrnice, cíle. Zaměřuji se na vysvětlení obsahu Směrnice a na její implementaci do české legislativy.

2.1 Důvod vzniku

Po zavedení eura se očekávalo, že budou četnější přeshraniční převody v eurech. Předpis 2560/2001 (Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2560/2001 o přeshraničních platbách v eurech) sice ztraktivnil přeshraniční euro platby omezením jejich ceny v porovnání s domácími platbami, nicméně stále v Evropě převažovaly maloobchodní platby. Aby byla posílena integrace evropského platebního trhu, byl zaveden platební systém pro euro a banky začaly používat SEPA platby.

V souvislosti s tím začala Evropská komise provádět dohled při harmonizování klíčových oblastí, jako jsou například pravidla pro vrácení peněz, zvýšení přímého dohledu nad automatickým zpracováním transakcí (STP) atd. Evropská komise tuto práci doladřovala regulací vztahu mezi poskytovatelem platební služby a uživatelem platební služby a v prosinci 2005 předložila návrh Směrnice Evropského parlamentu a Rady o platebních službách na vnitřním trhu. Dne 24. dubna 2007 Evropský parlament schválil poslední kompromisní úpravu Směrnice.

Hlavním smyslem zavedení Směrnice byla potřeba sjednocení rozdílných národních právních úprav pro poskytování platebních služeb v rámci EU. Co země, to jiná pravidla

pro platební styk, jiné lhůty, rozdílné produkty, služby, ceny, a to právě bylo impulsem k zavedení jednotného právního rámce. Směrnice mimo jiné vycházela z Akčního plánu finančních služeb (tzv. FSAP – Financial Services Action Plan z května roku 1999). Tento akční plán požaduje úplné otevření národních trhů, odstranění překážek pro poskytování finančních služeb a posílení regulace s cílem zajistit efektivní ochranu investorů.

Směrnice zavádí nezbytný právní rámec pro platby SEPA a vztahuje se také na vnitrostátní platební nástroje. Směrnice byla transponována novým zákonem o platebních službách s účinností od 1. listopadu 2009.

2.2 Cíle Směrnice

Směrnice si kladla především tyto cíle:

- vytvoření jednotného trhu plateb,
- sjednocení pravidel v rámci celé EU,
- zvýšení efektivnosti platebních služeb v EU,
- zvýšení konkurence na trhu platebních služeb,
- zvýšení transparentnosti pro uživatele,
- zvýšení ochrany uživatele.

Po formálním přijetí Směrnice měly členské státy dva roky na to, aby pravidla, která Směrnice vytýčila, zavedly do legislativy své země.

V České republice je Směrnice transponována do nového zákona č. 284/2009 Sb., o platebním styku, s účinností od 1. 11. 2009. Nový zákon komplexně upravuje oblast platebního styku a poskytování platebních služeb a v těchto oblastech posiluje pozici klientů ve vztahu k bance. Upravuje informační povinnosti, pravidla pro obsah, změny a výpovědi smlouvy o platebních službách, autorizace platebních transakcí, způsob a lhůty pro provádění platebních transakcí a odpovědnosti poskytovatele platebních služeb.

Pro implementaci směrnice bylo velmi důležité, aby nový režim začal platit ve všech členských zemích současně. Na stránkách Evropské komise je přehled, jak transpozice probíhala v jednotlivých zemích. Jak dnes můžeme vidět, ne zcela se představa naplnila a v některých státech transpozice ještě stále probíhá. Většina členských států transponovala směrnici v listopadu – prosinci 2009. V letošním roce proběhne úplná transpozice v Řecku, Finsku, Švédsku, Polsku a na Islandu. Některé státy k 1. 11. 2009 transponovaly pouze určité části Směrnice a dokončení transpozice bude probíhat také v letošním roce. Jedná se o státy: Španělsko, Kypr, Malta, Norsko, Belgie.

Tabulka 2 Transpoziční plány dle jednotlivých zemí

Countries	Adoption																					
	Entry into force																					
	2009												2010									
	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
AT							OK															
BE											OK											
BG	OK																					
CY																						
CZ								OK														
DE					OK																	
DK				OK																		
EE											OK											
EL																						
ES																						
FI																						
FR							OK															
HU						OK																
IE									OK													
IS																						
IT												OK										
LI																						
LT											OK											
LU											OK											
LV																						
MT																						
NL																						
NO							OK															
PL																						
PT																						
RO																						
SE																						
SI								OK														
SK											OK											
UK	OK																					
	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
	2009												2010									

Country codes:

AT - Austria

BE - Belgium

BG - Bulgaria

CY - Cyprus

CZ - Czech Republic

DK - Denmark

DE - Germany

EE - Estonia

EL - Greece

ES - Spain

FI - Finland

FR - France

HU - Hungary

IE - Ireland

IS - Iceland

IT - Italy

LT - Lithuania

LI - Liechtenstein

LU - Luxembourg

LV - Latvia

MT - Malta

NL - Netherlands

NO - Norway

PL - Poland

PT - Portugal

RO - Romania

SE - Sweden

SI - Slovenia

SK - Slovakia

UK - United Kingdom

- Country codes:**
- AT - Austria
  - BE - Belgium
  - BG - Bulgaria
  - CY - Cyprus
  - CZ - Czech Republic
  - DK - Denmark
  - DE - Germany
  - EE - Estonia
  - EL - Greece
  - ES - Spain
  - FI - Finland
  - FR - France
  - HU - Hungary
  - IE - Ireland
  - IS - Iceland
  - IT - Italy
  - LT - Lithuania
  - LI - Liechtenstein
  - LU - Luxembourg
  - LV - Latvia
  - MT - Malta
  - NL - Netherlands
  - NO - Norway
  - PL - Poland
  - PT - Portugal
  - RO - Romania
  - SE - Sweden
  - SI - Slovenia
  - SK - Slovakia
  - UK - United Kingdom

Zdroj: Evropská komise [online]. Dostupné z WWW

<http://ec.europa.eu/internal_market/payments/framework/transposition_en.htm>,

stav k 10.3. 2010

Žluté pole v tabulce značí očekávané datum přijetí zákona, který transponuje Směrnici, a zelené pole datum účinnosti zákona. Česká republika oficiálně zveřejnila znění již citovaného zákona o platebním styku dne 4. 9. 2009, zákon nabyl účinnosti dne 1.11.2009.

2.3 Rozbor Směrnice²⁸

V této kapitole se zabývám analýzou obsahu Směrnice, vybraných částí. Jelikož Směrnice přinesla do české legislativy řadu nových pojmů, je třeba se o nich pro pochopení souvislostí zmínit.

Než došlo k transpozici Směrnice do zákona o platebním styku, předcházela tomu řada jednání, dohadů, upřesňování. Směrnice se skládá z 6 hlav a 96 článků a jedné přílohy. Pro přehlednost uvádím členění, které je přímo ve Směrnici.

Hlava první vymezuje předmět, oblast působnosti a definice. Hlava druhá určuje, kdo může být poskytovatelem platebních služeb. Hlava třetí se zabývá transparentností podmínek platebních služeb a stanovuje požadavky na informace o platebních službách. Hlava čtvrtá upravuje práva a povinnosti ve vztahu k poskytování a využívání platebních služeb. Hlava pátá určuje prováděcí opatření a stanovuje platební výbor jako poradní orgán Evropské komise. Hlava šestá obsahuje závěrečná ustanovení. Z pohledu bank je, dle mého názoru, nejdůležitější hlava III, která upravuje informační požadavky, a hlava IV, která upravuje práva a povinnosti uživatelů a poskytovatelů platebních služeb.

2.3.1 Předmět

---

²⁸ Kapitola 2.3 vychází ze *Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2007/64/ES ze dne 13. listopadu 2007 o platebních službách na vnitřním trhu* [online]. Úřední věstník Evropské unie, prosinec 2007 [cit. 2009-09-21]. Dostupný z WWW:< <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:319:0001:0036:CS:PDF>>

Směrnice stanoví pravidla, podle kterých členské státy rozlišují šest kategorií poskytovatelů platebních služeb:

- úvěrové instituce ve smyslu čl. 4 bodu 1 písm. a) směrnice 2006/48/ES;
- instituce elektronických peněz ve smyslu čl. 1 odst. 3 písm. a) směrnice 2000/46/ES;
- poštovní žirové instituce;
- platební instituce ve smyslu této směrnice;
- Evropská centrální banka a národní centrální banky;
- členské státy a jejich regionální a místní orgány.

Směrnice rovněž stanoví pravidla týkající se transparentnosti podmínek a požadavků na informace o platebních službách, stejně jako příslušných práv a povinností uživatelů platebních služeb a poskytovatelů platebních služeb v souvislosti s poskytováním platebních služeb jakožto pravidelnou činností při výkonu povolání nebo podnikatelské činnosti.

2.3.2 Působnost

Směrnice se vztahuje na platební služby, které jsou uskutečňované v eurech nebo v měně některého z členských států mimo eurozónu.

Směrnice se nevztahuje na následující činnosti:

- směnárenskou činnost dle Devizového zákona;
- šeky, směnky, papírové poukázky a transakce jimi prováděné;
- výplatu dividend, výnosů nebo jiných příjmů, výplata příjmů ze zpětného odkupu nebo prodeje;
- platební transakce mezi bankami navzájem;
- platební transakce, které jsou celé provedeny pouze v hotovosti bez účasti či zprostředkování jinou osobou odlišnou od plátce a příjemce.

2.3.3 Definice pojmů

Článek 4 definuje celou řadu pojmů, z nichž některé byly pro banky v té době zcela nové, protože tento článek vyvolal řadu otázek, považuji za důležité některé pojmy ze Směrnice uvést.

1. Domovský členský stát – členský stát, na jehož území se nachází buď sídlo, nebo ústředí poskytovatele platebních služeb.

2. Platební služba²⁹:

- Služby umožňující vložení hotovosti na platební účet, jakož i veškeré operace nutné pro vedení platebního účtu.
- Služby umožňující výběry hotovosti z platebního účtu, jakož i veškeré operace nutné pro vedení platebního účtu.
- Provádění platebních transakcí, včetně převodu peněžních prostředků, na platebním účtu vedeném u poskytovatele
- platebních služeb uživatele nebo u jiného poskytovatele platebních služeb:
  - provádění inkasa, včetně jednorázového inkasa,
  - provádění platebních transakcí prostřednictvím platební karty nebo podobného prostředku,
  - uskutečňování převodů, včetně trvalých příkazů.
- Provádění platebních transakcí, u nichž se peněžní prostředky čerpají z úvěru pro uživatele platebních služeb:
  - provádění inkasa, včetně jednorázového inkasa,
  - provádění platebních transakcí prostřednictvím platební karty nebo podobného prostředku,
  - uskutečňování převodů, včetně trvalých příkazů.
- Vydávání nebo pořizování platebních prostředků.
- Poukazování peněz.
- Provádění platebních transakcí, kdy je souhlas plátce s provedením platební transakce dáván pomocí jakéhokoliv telekomunikačního, digitálního nebo

---

²⁹Zdroj: *Příloha Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2007/64/ES ze dne 13. listopadu 2007 o platebních službách na vnitřním trhu* [online]. Úřední věstník Evropské unie, prosinec 2007 [cit. 2009-09-21]. Dostupný z WWW:< <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:319:0001:0036:CS:PDF>>

informačně technologického zařízení a platba je provedena ve prospěch provozovatele dané telekomunikační nebo informačně technologické soustavy nebo sítě, který jedná výlučně jako zprostředkovatel mezi uživatelem platebních služeb a dodavatelem zboží nebo služeb.

3. Platební instituce – právnická osoba, jíž je povoleno poskytovat a provádět platební služby v celém Společenství.
4. Poskytovatel platebních služeb – subjekt uvedený v článku 1 odst. 1 a fyzické a právnické osoby požívající výjimky podle článku 26 (viz. Hlava I – předmět).
5. Uživatel platebních služeb – fyzická nebo právnická osoba, která využívá platební službu.
6. Spotřebitel – fyzická osoba, která při smlouvách o platebních službách, jedná za účelem, který nespadá do její podnikatelské činnosti.
7. Rámcová smlouva – smlouva o platebních službách, kterou se řídí budoucí provádění jednotlivých a za sebou následujících platebních transakcí a která může obsahovat povinnosti a podmínky pro zřízení platebního účtu.
8. Peněžní prostředky – bankovky a mince, bezhotovostní a elektronické peníze.
9. Den valuty – referenční čas, který poskytovatel platebních služeb používá při výpočtu úroků z peněžních prostředků odepsaných nebo připsaných na platební účet.
10. Jedinečný identifikátor – kombinace písmen, číslic nebo symbolů, kterou uživateli platebních služeb určí poskytovatel platebních služeb a kterou uživatel musí uvést za účelem jednoznačné identifikace jiného uživatele platebních služeb nebo jeho platebního účtu.
11. Platební prostředek – jakékoli personalizované zařízení nebo soubor postupů používaných uživatelem platebních služeb k tomu, aby dal podnět k platebnímu příkazu.
12. Trvanlivé médium – každý nástroj, který uživateli platebních služeb umožňuje ukládat informace určené jemu osobně a který umožňuje kopírování uložených informací beze změny.
13. Mikropodnik – podnik, který v okamžiku uzavření smlouvy o platebních službách vyhovuje definici dle Nařízení Komise č. 340/2008/ES.
14. Inkaso – platební služba, při níž podnět k platební transakci dává příjemce na základě souhlasu, který plátce udělil příjemci, poskytovateli platebních služeb příjemce nebo svému vlastnímu poskytovateli platebních služeb.

2.3.4 Poskytovatelé platebních služeb

Hlava II pojednává o pravidlech, která musí poskytovatelé platebních služeb (dále jen PPS) splňovat. Nejprve je nutné podat žádost o povolení spolu s řadou dokumentů, jimiž jsou plán předpokládaných platebních služeb, obchodní plán včetně kalkulací, doklady o počátečním kapitálu, popis vnitřních kontrolních mechanismů včetně správních postupů, řízení rizik atd.

Dále jsou stanoveny požadavky na počáteční kapitál a kapitálovou přiměřenost. Směrnice požaduje u platebních institucí, které poskytují platební službu pouze ve smyslu poukazování peněz, kapitál ve výši nejméně 20.000 eur. V případě instituce, která provádí platební transakci pomocí jakéhokoli telekomunikačního, digitálního nebo informačně technologického zařízení a platba je provedena ve prospěch provozovatele daného zařízení, jenž jedná výlučně jako zprostředkovatel mezi uživatelem platebních služeb a dodavatelem zboží nebo služeb, musí být její kapitál nejméně 50.000 eur. Nejvyšší kapitál 125.000 eur musí mít instituce, jejíž služby umožňují vkládat a vybírat hotovost z platebních účtů, provádění platebních transakcí, inkas, trvalých příkazů atd.

Dohled a kontrolu dodržování ustanovení, jež vycházejí z této hlavy, mají zajistit příslušné orgány, které odpovídají za udělování povolení platebních institucí a které si členské státy určí k vykonávání těchto činností.

2.3.5 Transparentnost a požadavky na informace

Ustanovení v Hlavě III se zabývá podmínkami poskytovaných služeb. Důležité bylo vymezit použití těchto ustanovení, zejména kdy a za jakých podmínek má spotřebitel, mikropodnik, nárok na poskytnutí určitých informací. Ustanovení se vztahuje jednak na jednorázové platební transakce a na rámcové smlouvy a platební transakce jimi upravené. Členské státy si mohly určit, že příslušné ustanovení použijí i pro mikropodniky stejným způsobem jako pro spotřebitele.

U jednorázových platebních transakcí, které nejsou upraveny rámcovou smlouvou
Směrnice vyžaduje, aby byly uživateli poskytnuty veškeré informace o podmínkách dané transakce.

U plátce se jedná o informace typu:

- Uvedení údajů nebo jedinečného identifikátoru, aby mohl být příkaz náležitě proveden.
- Maximální lhůta převodu.
- Veškeré poplatky, které jsou se službou spojeny.
- Tam, kde je to možné, skutečný směnný kurz, který bude použit.

Informace poskytované příjemci po provedení platby:

- Odkaz umožňující identifikovat platební transakci, plátce a veškeré údaje spojené s platební transakcí.
- Částku platební transakce v měně, v níž jsou prostředky k dispozici příjemci.
- Částku veškerých poplatků, které má příjemce zaplatit, případně rozpis poplatků
- Případný směnný kurz použitý při transakci.
- Den valuty částky připsané na účet.

Na žádost uživatele, PPS tyto informace poskytne buď na papíře, nebo na trvanlivém médiu. PPS nesmí uživateli účtovat žádné poplatky za poskytování informací dle Hlavy III.

Směrnice vyžaduje, aby uživatel před tím, než podepíše jakoukoli rámcovou smlouvu s PPS, obdržel předem jasné, srozumitelné informace o podmínkách k uskutečnění dané služby, a to buď na papíře anebo trvanlivém médiu.

Informace a podmínky, které je povinen poskytovatel poskytnout:

1. informace týkající se poskytovatele platebních služeb:

- název, adresa jeho ústředí, pobočky včetně adresy elektronické pošty;
- údaje o příslušných orgánech dohledu;

2. informace týkající se použití platební služby:

- popis hlavních vlastností platební služby, která má být poskytnuta;

- uvedení údajů nebo jedinečného identifikátoru, které musí uživatel platební služby poskytnout, aby platební příkaz mohl být náležitě proveden;
- forma a postup předání souhlasu s provedením platební transakce a zrušení takového souhlasu;
- odkaz na okamžik přijetí platebního příkazu a případná omezující lhůta stanovená PPS;
- maximální lhůta pro provedení platební služby;
- zda existuje možnost dohodnout výdajové limity pro použití platebního prostředku;

3. informace týkající se poplatků, úroků a směnných kurzů:

- veškeré poplatky, které má uživatel platebních služeb svému poskytovateli; platebních služeb zaplatit, a tam kde to připadá v úvahu, rozpis částek jakýchkoli poplatků;
- tam, kde to připadá v úvahu, úrokové sazby a směnné kurzy, které mají být použity, nebo v případě použití referenční úrokové sazby a referenčního směnného kurzu způsob výpočtu skutečného úroku a příslušný den a index nebo základ pro určení takové referenční úrokové sazby nebo referenčního směnného kurzu a bylo-li tak dohodnuto, okamžité uplatnění změn referenční úrokové sazby nebo směnného kurzu;

4. informace týkající se komunikace:

- tam, kde to připadá v úvahu, komunikační prostředky, včetně technických požadavků na vybavení uživatele platebních služeb, na nichž se strany dohodly pro účely předávání informací nebo oznámení podle této směrnice;
- způsob a frekvence poskytování nebo zpřístupňování informací dle směrnice;
- jazyk nebo jazyky, v nichž se uzavírá rámcová smlouva;
- právo uživatele platebních služeb kdykoliv v průběhu smluvního vztahu obdržet smluvní podmínky rámcové smlouvy;

5. informace týkající se ochranných a nápravných opatření:

- tam, kde to připadá v úvahu, popis opatření, která musí uživatel platebních služeb přijmout za účelem zabezpečení platebního prostředku, a způsob, jakým je třeba uvědomit PPS;
- bylo-li tak dohodnuto, podmínky, za nichž si poskytovatel platebních služeb vyhrazuje právo zablokovat platební prostředek;

- odpovědnost plátce podle článku 61, včetně informací o příslušné částce;
- způsob, jakým musí uživatel platebních služeb PPS oznámit jakoukoli neautorizovanou nebo nesprávně provedenou platební transakci a lhůta, v jaké tak musí učinit, jakož i odpovědnost PPS za neautorizované platební transakce;
- odpovědnost poskytovatele platebních služeb za provedení platebních transakcí;
- podmínky pro vrácení peněžních prostředků;

6. informace týkající se změn a vypovězení rámcové smlouvy:

- bylo-li tak dohodnuto, informace o tom, že změny podmínek se považují za přijaté uživatelem platebních služeb, pokud uživatel PPS přede dnem jejich navrhovaného dne účinnosti neoznámí, že tyto změny nepřijímá;
- doba trvání smlouvy a právo uživatele platebních služeb vypovědět rámcovou smlouvu a všechna ujednání týkající se vypovězení;

7. informace týkající se opravných prostředků:

- jakákoli smluvní doložka o právu, kterým se řídí rámcová smlouva, nebo o příslušném soudu a
- mimosoudní postupy pro vyřizování stížností a zjednání nápravy, které má uživatel platebních služeb k dispozici.

Směrnice nařizuje, aby veškeré změny rámcové smlouvy, jakož změny i informací a podmínek, PPS avizoval uživateli nejpozději dva měsíce před navrhovaným dnem účinnosti těchto změn. Dále, aby změny úrokových sazeb nebo směnných kurzů používaných při platebních transakcích byly prováděny a počítány tak, aby nediskriminovaly uživatele platebních služeb.

Výpověď rámcové smlouvy je upravena v článku 45, který stanovuje především lhůty pro výpovědi následujícím způsobem.

- Pro uživatele platebních služeb:
uživatel platebních služeb může rámcovou smlouvu kdykoliv vypovědět, pokud se strany nedohodly na výpovědní lhůtě. Tato lhůta nesmí překročit jeden měsíc.
- Pro poskytovatele platebních služeb:

je-li tak dohodnuto v rámcové smlouvě, poskytovatel platebních služeb může rámcovou smlouvu uzavřenou na dobu neurčitou vypovědět s nejméně dvouměsíční výpovědní lhůtou

V případě vypovězení smlouvy se poplatky za platební služby vrací, respektive jejich poměrná část. Týká se to například platebních karet.

2.3.6 Práva a povinnosti poskytovatelů a uživatelů platebních služeb

Hlava IV. se zabývá úpravou obsahu smluvního vztahu mezi uživatelem platebních služeb a PPS. Zejména se jedná o autorizaci a způsob provádění plateb, lhůty, povinnosti uživatele a poskytovatele v souvislosti s platebními prostředky a odpovědnosti PPS.

Autorizace platebních transakcí:

- Transakce se považuje za autorizovanou pouze v případě, že plátce dal souhlas s provedením platební transakce. Souhlas může dát plátce před provedením transakce, anebo pokud se tak dohodl s PPS, po jejím provedení.
- Souhlas s provedením se dává ve formě, kterou si mezi sebou plátce a PPS dohodnou.
- Plátce může svůj souhlas odvolat, avšak nejpozději do okamžiku neodvolatelnosti.

Následující články směrnice pojednávají o povinnostech jak uživatele, tak poskytovatele a důležitá je nová odpovědnost plátce za neautorizované platební transakce.

Povinnosti uživatele platebních služeb v souvislosti s platebními prostředky:

1. Uživatel platebních služeb, který je oprávněn používat platební nástroj, má tyto povinnosti:

- používat platební prostředek v souladu s podmínkami, které upravují vydávání a používání daného platebního prostředku, a

- oznámit poskytovateli platebních služeb nebo subjektu jím určenému ztrátu, odcizení nebo zneužití platebního prostředku nebo jeho neautorizované použití, a to neprodleně po zjištění této skutečnosti.
2. Uživatel platebních služeb, jakmile obdrží platební prostředek, učiní zejména veškerá přiměřená opatření na ochranu svých osobních bezpečnostních prvků.

Povinnosti poskytovatele platebních služeb v souvislosti s platebními prostředky:

1. Poskytovatel platebních služeb vydávající platební prostředek má tyto povinnosti:

- zajistit, aby osobní bezpečnostní prvky platebního prostředku nebyly přístupné nikomu jinému než uživateli platebních služeb oprávněnému používat daný platební prostředek;
- zdržet se zasílání nevyžádaných platebních prostředků, s výjimkou případů, kdy je potřeba vyměnit platební prostředek daný uživateli platebních služeb již dříve;
- zajistit dostupnost vhodných prostředků umožňujících uživateli platebních služeb kdykoli učinit oznámení nebo požádat o odblokování a na žádost poskytne PPS uživateli platebních služeb prostředky, kterými může po dobu 18 měsíců po oznámení prokázat, že takové oznámení učinil;
- zabránit veškerému použití platebního prostředku, jakmile bylo podáno oznámení.

2. Poskytovatel platebních služeb nese riziko spojené se zasláním platebního prostředku plátcí nebo se zasláním jakýchkoli osobnostních bezpečnostních prvků tohoto prostředku.

V případě, kdy uživatel popírá, že platební transakci autorizoval, Směrnice požaduje po PPS poskytnutí důkazu, že transakce byla ověřena, přesně zaznamenána a nebyla ovlivněna selháním techniky či jinou chybou.

Dle mého názoru v článku 61 je důležité ustanovení, které vymezuje odpovědnost plátce za neautorizované platební transakce. Konkrétně se jedná o ustanovení o spoluodpovědnosti ve výši 150 eur, které bylo nepřesně transponováno do zákona a způsobilo tak rozdílné výklady ze strany bank v ČR.

1. Plátce nese ztrátu do výše 150 eur plynoucí z veškerých neautorizovaných platebních transakcí, která vyplývá z použití ztraceného nebo odcizeného platebního prostředku nebo ze zneužití platebního prostředku v případě, že plátce nezajistil ochranu jeho osobních bezpečnostních prvků před zneužitím.

2. Plátce nese ztráty plynoucí z neautorizovaných platebních transakcí, pokud vznikly v důsledku jeho podvodného jednání nebo úmyslného nebo hrubě nedbalostního nesplnění jedné nebo více jeho povinností. V takových případech se maximální částka nepoužije.³ V případech, kdy plátce nejednal podvodně nebo s úmyslem nesplnit své povinnosti, mohou členské státy snížit jeho odpovědnost s přihlédnutím zejména k povaze osobních bezpečnostních prvků platebního prostředku a k okolnostem, za nichž ke ztrátě, odcizení nebo zneužití došlo.
4. Plátce nenese žádné finanční následky vyplývající z použití ztraceného, odcizeného nebo zneužitého platebního prostředku po oznámení, s výjimkou případů, kdy jednal podvodně.
5. Pokud poskytovatel platebních služeb neposkytne vhodné prostředky, aby bylo možno kdykoli oznámit ztrátu, odcizení nebo zneužití platebního prostředku, nenese plátce odpovědnost za finanční následky vyplývající z použití tohoto platebního prostředku, s výjimkou případů, kdy jednal podvodně.

2.3.7 Vrácení peněžních prostředků prostřednictvím příjemce

Členské státy musí zajistit, aby plátce měl u svého PPS nárok na vrácení peněžních prostředků z autorizované transakce, v případě, že jsou splněny tyto podmínky:

- v okamžiku autorizace nebyla stanovena přesná částka platební transakce, anebo
- částka platební transakce převyšuje částku, kterou by plátce mohl rozumně očekávat s ohledem na svůj předchozí výdajový model, podmínky své rámcové smlouvy a příslušné okolnosti případu. V takovém případě by měly být prostředky vráceny bankou v plné výši. Aby prostředky mohly být vráceny, je třeba, aby plátce požádal o vrácení do osmi týdnů ode dne, kdy byly peněžní prostředky odepsány z účtu. PPS má povinnost do deseti pracovních dnů od obdržení žádosti o vrácení prostředků buď prostředky vrátit v plné výši, nebo zdůvodnit odmítnutí vrácení prostředků a zároveň uvést orgány, na které se může uživatel obrátit v případě, že nesouhlasí se zdůvodněním.

2.3.8 Platební příkazy a převáděné částky

Směrnice v článku 67 vyžaduje, aby PPS plátce, PPS příjemce a všichni zprostředkovatelé převedli částku platební transakce v plné výši a tudíž nesráželi poplatky z převáděné částky. V případě, že se příjemce a jeho poskytovatel dohodnou, může si PPS odečíst z převáděné částky své poplatky před připsáním na účet příjemce. V tomto případě se v informaci pro příjemce oddělí částka platební transakce v plné výši a poplatky.

2.3.9 Lhůta pro provedení a den valuty

V případě plateb v měně euro nebo vnitrostátní transakce v měně členského státu mimo eurozónu, zahrnující jednu směnu měny mezi eurem a měnou členského státu mimo eurozónu, se vyžaduje, aby částka byla připsána na účet PPS příjemce nejpozději do konce následujícího pracovního dne. Do 1. ledna 2012 se může plátce a jeho PPS dohodnout na lhůtě, která nepřekročí tři pracovní dny. Den valuty a připsání platby na účet příjemce se stanoví jako pracovní den, kdy peněžní prostředky poskytovatel obdržel.

2. 3. 10 Odpovědnost

Článek 74 vymezuje odpovědnost za vzniklé vady v platebním styku.

Směrnice považuje příkaz za správně provedený, pokud jde o příjemce uvedeného v jedinečném identifikátoru. Pokud je identifikátor, který uvedl plátce, nesprávný, nenese PPS odpovědnost za neprovedení nebo nesprávné provedení platební transakce.

Zatímco do konce října 2009 banka v případě, že se číslo účtu neshodovalo s názvem příjemce, takové platby vracela nebo upřesňovala, nyní dle Směrnice je povinna platbu připsat pouze na základě čísla účtu (jedinečného identifikátoru – IBAN).

V případě nesprávně provedené platební transakce ukládá směrnice povinnost poskytovateli vyvinout maximální úsilí k vysledování platební transakce a informovat plátce o výsledku. V případě chybného identifikátoru musí vyvinout úsilí, aby byly peněžní

prostředky vráceny. To ovšem není tak jednoduché, pokud jsou prostředky již příjemci připsány; příjemce musí dát souhlas s debetováním svého účtu.

V případě, kdy se jedná o nesprávné provedení platební transakce ze strany PPS, je jeho povinností vrátit bez zbytečného odkladu částku nesprávně provedené platby a platební účet, z něhož byla platba pořízena, uvést do stavu, jako kdyby k nesprávně provedené platbě nedošlo.

2. 3. 11   Závěrečná ustanovení

Považuji za důležité zmínit se o článku 86, který hovoří o tom, že Směrnice je v režimu plné harmonizace. To znamená, že při její transpozici do tuzemského práva se členské státy nemohou od této úpravy odchýlit. Co Směrnice neupravuje, lze upravit, ledaže to směrnice nenechává neupravené záměrně, např. z důvodu umožnění smluvní volnosti. Na řadě míst však Směrnice umožnila členským státům přijmout odchylnou úpravu v podobě tzv. diskrecí.

3 Využití a řešení diskrecí v ČR³⁰

V květnu 2008 vydala na svých stránkách Česká národní banka ve spolupráci s Ministerstvem financí dokument „Konzultační materiál Směrnice o platebních službách na vnitřním trhu“. Cílem vydání tohoto dokumentu bylo zapojit do diskuse širokou odbornou veřejnost, především banky, ale i spotřebitele a podnikatele, při tom sesbírat veškeré připomínky, návrhy a podněty. Díky těmto pramenům mohlo Ministerstvo financí (dále jen MF) a Česká národní banka (dále jen ČNB) využít diskrece při transponování směrnice do české legislativy tak, aby došlo k vytvoření regulace, která bude efektivní a účelná. Směrnice vyvolala řadu otázek. Celkem se jednalo o 16 otevřených bodů. Konzultací se zúčastnila řada subjektů. Zájmy bankovního sektoru hájila především Česká bankovní asociace a Asociace družstevních záložen a zájmy spotřebitelů a drobných podnikatelů hájila řada subjektů, například Finanční arbit, Hospodářská komora, Sdružení obrany spotřebitelů, Asociace malých a středních podnikatelů a další.

Dopad Směrnice na dosud neregulované poskytovatele platebních služeb v ČR je následující. Směrnice zakazuje fyzickým a právnickým osobám, které nejsou PPS, poskytovat platební služby. Směrnice měla dopad na nebankovní poskytovatele platebních služeb (platební instituce), protože tyto subjekty podnikaly na základě živnostenského práva, případně měly devizovou licenci. Nyní musí platební instituce splňovat pro udělení licence řadu kvalitativních a kvantitativních požadavků.

Dále došlo k rozšíření a upřesnění informační povinnosti vůči uživatelům, především před uzavřením smlouvy a během trvání smluvního vztahu. Mezi platební instituce patří banky, družstevní záložny, leasingové společnosti, poskytovatelé úvěrů souvisejících s platebními službami, telekomunikační operátoři apod.

Charakteristika platební instituce dle zákona o platebním styku § 7 je následující:

---

³⁰ Kapitola 3 volně zpracována dle *Závěrečné zprávy z hodnocení dopadů regulace podle obecných zásad (RIA)* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR - Odbor Legislativy finančního trhu, odd. Bankovníctví a úvěry: [cit. 2009-03-17]. Dostupný z WWW:<
http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/bank_sektor_cr_46317.html>

„Platební instituce je právnická osoba, která je oprávněna poskytovat platební služby na základě povolení k činnosti platební instituce, které jí udělila Česká národní banka“.³¹

3.1 Působnost právní úpravy

I když se Směrnice vztahovala na platby pro státy a měny Evropského hospodářského prostoru (dále jen EHP), byla zde možnost, aby členské státy mohly rozšířit působnost nad rámec Směrnice i na třetí státy a měny. Česká bankovní asociace (dále jen ČBA) navrhovala ponechat působnost tak, jak stanoví Směrnice. Přesto bylo MF a ČNB využito diskrece v tom smyslu, vztáhnout připravovanou právní úpravu na platby týkající se mimoevropského zahraničí nebo denominované v mimoevropské měně s výjimkou ustanovení:

- sdělit uživateli předem cenu a lhůtu platební transakce;
- princip účtování poplatku typu SHA;
- stanovit lhůty;
- určit pravidla rozdělení odpovědností v případě nesprávně provedené platby iniciované příjemcem.

Dle mého názoru je to zbytečná regulace, kterou Směrnice nepožadovala a která znamená další náklady pro banky navíc.

3.2 Výjimky z oblasti působnosti Směrnice

Článek 3 Směrnice uvádí výčet výjimek z působnosti Směrnice, které zahrnují hotovostní platby, směnářské ochody, směnky, papírové cestovní šeky, cash-back³². Bylo navrženo ČBA všechny výjimky využít tak, jak jsou uvedeny ve Směrnici, čili neuplatňovat diskreci. Diskrece nebyla neuplatněna, pouze byla zmíněna služba cash-back, kdy má povinnost obchodník, který službu nabízí, aby spotřebitele informoval o případné jím účtované ceně a poskytl doklad o provedené platbě.

³¹ Zákon o platebním styku č.284/2009 Sb. § 7

³² Cash-back je služba, která umožňuje spotřebiteli výběr hotovosti na pokladně u obchodníka, zpravidla u obchodních řetězců. Např. v Liberci tuto službu poskytuje Globus.

3.3 Ochrana peněžních prostředků uživatelů

Členské státy mohou stanovit, aby požadavky na ochranu spotřebitelů platily nejen pro platební instituce, které kromě platebních služeb provádí i jiné obchodní aktivity, ale pro všechny typy platebních institucí. Navíc mohou tyto požadavky omezit na prostředky uživatelů platebních služeb, jejichž peněžní prostředky v jednotlivém případě převyšují částku 600 eur.

ČBA prezentovala návrhy bank, které byly jasně pro to, aby platila rovnost podmínek z hlediska nákladů i ochrany spotřebitele. Diskrece byla MF a ČNB využita, ochrana spotřebitelů se bude vztahovat na všechny platební instituce bez ohledu na to, zda provádějí/neprovádějí další obchodní aktivity. Dále bylo využito diskrece ve smyslu nevyužití limitu 600 eur; jako důvod je uvedeno zabránit provozování např. „pyramidových her“.

3.4 Omezení činnosti platebních institucí podnikajících na základě výjimky ze Směrnice

Členský stát může povolit, aby platební služby na jeho území poskytovaly i platební instituce, které nesplňují všechny požadavky hlavy II kapitoly Směrnice.

Diskrece bylo plně využito v případě úvěrových platebních služeb, ale v případě předplacených platebních služeb bylo rozhodnuto výjimku diskrece využít s následujícím omezením:

- povinnosti chránit peněžní prostředky uživatelů tzv. ring-fencingem;³³
- zákazu poskytování úroků či jiné motivace k dlouhodobým úločkám;
- a posléze informovat uživatele, že se nejedná o bankovní pojištěnou či ČNB dohlíženou službu.

---

³³ Situace, kdy je například zakázáno působit na domácím trhu společností, které požívají daňových výhod

V praxi to znamená, že menší poskytovatelé mohou poskytovat platební služby jako platební instituce s určitými omezeními z důvodu ochrany spotřebitele. Dle mého názoru to znamená menší ochranu pro spotřebitele, jestliže daná instituce nemusí splňovat všechny podmínky, které jsou na platební instituce kladené. Na trhu tak mohou působit i nepříliš seriózní subjekty.

3.5 Aplikace hlavy III na mikropodnikatele

Hlava III stanoví požadavky na transparentnost služeb a informačních povinností. Směrnice tuto povinnost vztahuje na klienty – spotřebitele. Členské státy však mohly tato ustanovení rozšířit i na mikropodnikatele.

Názor prezentovaný ČBA za banky bylo nevyužít diskrece a ponechat rozhodnutí na smluvních podmínkách bank. Důvodem bankami uváděným bylo především, že budou muset diverzifikovat pravidla pro jednotlivé druhy klientů jiným způsobem než doposud, což přinese vyšší náklady, a navíc v té době nebylo jasné, jak přistupovat k podnikateli, který se v průběhu smluvního vztahu vyvíjí.

Konečným řešením však bylo využití diskrece a poskytnutí stejného stupně ochrany nejen spotřebitelům, ale i drobným podnikatelům, což je pro bankovní klienty přínosem. Pro banky to znamená vyšší náklady na IT systémy, smluvní dokumentaci atd.

3.6 Důkazní břemeno týkající se požadavků na informace

Členské státy mohou stanovit, že důkazní břemeno nese PPS, který musí prokázat, že splnil požadavky na informace dle hlavy III.

Pro banky toto ustanovení znamenalo další starosti ve smyslu, jak prokázat, že informační povinnosti splnily, argumenty bank proti byly následující:

- u zasílání informací poštou na papíře ani zaslání doručenkou není dostatečné pro prokázání splnění informační povinnosti;

- u sdělování informací na přepážce bude opět velmi nákladné ne-li nemožné (tvrzení proti tvrzení) zajistit prokázání splnění informační povinnosti;
- u zaslání informací emailem poskytovatel může prokazovat pouze odeslání informace, nikoliv její přijetí klientem.

Banky mimo jiné upozorňovaly na to, že případné dostatečné nástroje k prokazování splnění informačních povinností se mohou odrazit v ceně bankovních služeb.

Nicméně výsledkem konzultace MF, ČNB a ostatních subjektů bylo přenesení důkazního břemene splnění požadavků na informace na PPS.

3.7 Výjimka z požadavků na informace a z úpravy práv a povinností pro platební prostředky pro platby malých částek a pro elektronické peníze

Směrnice obsahuje zvláštní úpravu zjednodušených informačních požadavků, práv a povinností PPS a uživatelů platebních prostředků vztahující se na platby malých částek a elektronické peníze. Výsledkem jednání MF a ČNB bylo nevyužití výjimky, respektive využít ji pouze na elektronické peníze a předplacené m-platby.

Asociace poskytovatelů mobilních sítí usilovala o zvýšení limitů pro drobné platby s ohledem na praxi, kdy stále více zákazníků využívá předplacených služeb mobilních operátorů v ČR. Pokud by ČR nevyužila diskrece, mohlo by dojít k omezování zákazníků ve využívání těchto služeb, s čímž plně souhlasím.

3.8 Vypovězení smlouvy

Členské státy mohly využít příznivějšího ustanovení pro uživatele platebních služeb týkajících se vypovězení rámcové smlouvy. Diskrece nebyla využita, zůstalo se u lhůt, které stanovila Směrnice.

I tak se jedná o přínos především pro klienty, protože výpovědní lhůta ze strany klienta se zkrátila na jeden měsíc, což umožní snadnější mobilitu klientů. Na druhou stranu se

prodloužila lhůta výpovědi ze strany banky na dva měsíce. Na banky má toto ustanovení negativní dopad. Konkrétně dopad do IT systémů, smluvní dokumentace, podmínek, zaškolení zaměstnanců. Nemožnost smlouvu ihned vypovědět v případě podvodného jednání klientů atd.

3. 9 Informace pro příjemce a plátce o jednotlivých platebních transakcích

Členské státy mohly PPS uložit povinnost jednou měsíčně poskytovat zdarma informace na papíře. Jelikož by to bankám přineslo velké náklady, ČBA zaujala stanovisko rozhodně takovou povinnost neukládat, na čemž se shodla s představiteli ČNB a MF. Dalšími argumenty proti informacím na papíře byly mimo jiné: zatížení životního prostředí, nadbytečná povinnost pro klienty, kteří již využívají elektronické výpisy. Tato diskrece nebyla tedy využita.

3. 10 Aplikace některých ustanovení hlavy IV též na mikropodnikatele

Směrnice poskytuje nejvyšší stupeň ochrany spotřebitelům. Smluvní strany se však mohou dohodnout, že stejná ochrana bude poskytnuta i uživatelům, kteří nejsou spotřebiteli. MF, ČNB a ostatní subjekty diskutovaly o tom, zda využít diskrece a poskytnout mikropodnikatelům stejný stupeň ochrany jako spotřebitelům. Zejména se jednalo o poskytnutí ochrany dle článku 61 Směrnice - odpovědnost plátce a příjemce v případě zneužití, zcizení platebního prostředku, dále dle článku 62 a 63, které hovoří o možnosti plátce požadovat zpět neočekávaně vysokou platbu, kterou autorizoval atd. Výsledkem diskuse bylo rozhodnutí o využití diskrece a rozšíření ochrany i na mikropodnikatele.

3. 11 Poplatky za použití určitého platebního prostředku

Členské státy mají možnost vydat zákaz příjemci platebního prostředku požadovat poplatek za použití. Výsledkem jednání bylo nevyužít diskrece, tedy nezakazovat příjemci platebního prostředku požadovat poplatek za použití určitého platebního prostředku. V praxi to znamená situaci, když kupující bude platit prostřednictvím platební karty zboží v obchodě, obchodník může požadovat poplatek anebo zvýšené náklady promítne přímo do ceny výrobku. (To už tady jednou bylo díky asociaci MasterCard, která v lednu 2005 umožnila účtování přírážek). Vzhledem k vysoké konkurenci bych se neobávala toho, že najednou všichni obchodníci začnou účtovat přírážky. Domnívám se, že takové případy nenastanou, a proto nedojde k negativnímu dopadu na spotřebitele.

3. 12 Možné vyloučení odpovědnosti vydavatele elektronických peněz

Členské státy mohou omezit výjimku, která týká odpovědnosti vydavatele platebních prostředků za neautorizované platební transakce a za ztrátu plynoucí ze zneužití ztraceného platebního prostředku na platebním účtu nebo prostředky, na nichž lze uchovat elektronické peníze pouze do určité hodnoty. Výsledkem jednání bylo ponechání úpravy dle Směrnice a tudíž nevyužít diskrece. Jedním z argumentů bylo:

Pokud by Česká republika diskreci využila, dalo by se očekávat, že by se trh od „nezmrazitelných“ (anonymních) elektronických peněz odvrátil k elektronickým penězům „zmrazitelným“, tedy bezpečnějším, ale také dražším, a původní idea elektronických peněz jakožto levného a pružného platebního prostředku pro platby malých částek by se vytratila.³⁴

3. 13 Odpovědnost plátce za neautorizované platební transakce

Členské státy mohly využít možnosti snížit limit odpovědnosti pod 150 eur.

---

³⁴ Zdroj: Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace podle obecných zásad (RIA) [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR - Odbor Legislativy finančního trhu, odd. Bankovníctví a úvěry: [cit. 2009-03-17]. Dostupný z WWW:< http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/bank_sektor_cr_46317.html>

ČR této možnosti nevyužila. I když Sdružení obrany spotřebitelů usilovalo o snížení limitu, jedná se o významné posílení postavení spotřebitele. Dopad na banky je značný, může docházet ke zvýšení rizik podvodných jednání ze strany klientů, zásahům do rozličných systémů a aplikací, monitorování škod a vyplácení klientů, k úpravám podmínek a k dalším nákladům spojeným s implementací.

3. 14 Stanovení kratších lhůt pro provedení vnitrostátní platební transakce

Směrnice umožňuje zkrátit maximální lhůty pro provedení vnitrostátních plateb, v porovnání s těmi, které stanovuje Směrnice. V tomto případě došlo k využití diskrece a zachování stávající právní úpravy.

3. 15 Ochrana osobních údajů

Článek 79 Směrnice řeší možnost zpracování osobních údajů platebními systémy a PPS z důvodu prevence platebních podvodů, jejich vyšetřování a odhalování. V souladu s koncepcí jednotného dohledu nad finančním trhem byla orgánem dohledu nad dodržováním povinností stanovených směrnicí navržena Česká národní banka.

4 Implementace Směrnice v bankách ČR

S účinností od 1. listopadu 2009 byl dosavadní zákon o platebním styku (zákon č. 124/2002 Sb.) nahrazen novým zákonem č. 284/2009 Sb., o platebním styku, který transponoval směrnici Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES ze dne 13. 11. 2007 o platebních službách na vnitřním trhu.

Směrnice stanovila řadu povinností bank vůči klientům – spotřebitelům a mikropodnikatelům. Prvním problémem, se kterým se banky musely potýkat, byl termín „mikropodnikatel“, neboť neodpovídal v té době segmentovému rozdělení klientů. V rámci transpozice této směrnice do zákona se banky musely vypořádat s povinnostmi, které směrnice uložila bankám pro výše zmíněné typy klientů, konkrétně bylo zapotřebí:

- informovat klienty nejméně jednou měsíčně o stavu účtu a provedených transakcích zúčtovaných poplatcích, a to zdarma, tato povinnost se vztahovala i na výpis z platebních karet;
- stanovit minimální obsah takto poskytnuté informace;
- stanovit závazné časy pro provedení platebních operací;
- informovat klienty prokazatelným způsobem o změnách Sazebníku a Obchodních podmínek;
- informovat klienty prokazatelným způsobem o změnách úrokových sazeb;
- stanovit nejvyšší spoluúčast za zneužití platebních prostředků na 150,- €;
- prodloužit reklamační lhůtu až na 13 měsíců.

Nová pravidla se vztahují na tyto produkty:

- běžné účty,
- spořicí účty,
- veškeré peněžní převody, které jsou uskutečněny prostřednictvím platebních, kreditních karet, internetového, telefonního bankovníctví,
- inkasní platby,
- vklady a výběry na přepážce nebo prostřednictvím uzavřených obalů, nočních trezorů nebo žiroboxů.

Zákon o platebním styku se nevztahuje na tyto produkty:

- výplatu dividend, výnosů nebo jiných příjmů, výplata příjmů ze zpětného odkupu nebo prodeje,
- platební transakce mezi bankami navzájem,
- platební transakce, které jsou celé provedeny pouze v hotovosti bez účasti či zprostředkování jinou osobou odlišnou od plátce a příjemce,
- šeky, směnky, papírové poukázky a transakce jimi prováděné,
- směnářskou činnost dle Devizového zákona.

Zákon nepřinesl revoluci v provádění platebního styku, ale k některým významným změnám z pohledu bank však došlo. Nový zákon například komplexně upravil oblast platebního styku a poskytování platebních služeb a v těchto oblastech značně posílil pozici klientů ve vztahu k bance. Upravil informační povinnosti, pravidla pro obsah, změny a výpovědi smlouvy o platebních službách, pravidla autorizace platebních transakcí, způsob a lhůty pro provádění platebních transakcí, jakož i odpovědnosti poskytovatele platebních služeb.

Sankce ČNB za porušení povinností zákonem stanovených se dle míry závažnosti a druhu porušené povinnosti pohybují od 1 mil. do 20 mil. Kč.

Pro banky to znamenalo provést řadu úprav v jejich systémech, ve smluvní dokumentaci a ve vnitřních předpisech. Konkrétní dopady implementace nového zákona uvádím na příkladu z několika bank v ČR.

4.1 Mikropodnikatel

Jelikož označení „mikropodnikatel“ neodpovídal stávající segmentaci, bylo třeba vyřešit, jak označovat nový typ klientů, s tím spojený i zásah do aplikací, kde tento nový status musí být evidován, dále ošetřit, jaké doklady musí klient předložit, aby mu mohl být status přiznán, jak kontrolovat splnění definičních znaků atd.

Zákon o platebním styku uvádí nový pojem drobný podnikatel. Komerční banka (dále jen KB) však přistoupila k označení klientů slovem "mikropodnikatel" z několika důvodů. V

první řadě v době, kdy banka upravovala svoje vnitřní systémy a smluvní dokumentaci, ještě nebyl zákon o platebním styku publikován ve Sbírce zákonů (k tomu došlo až 4. září 2009). Banka proto vycházela z pojmů Směrnice Evropského Parlamentu a Rady č. 2007/64/ES o platebních službách na vnitřním trhu, která byla do českého právního řádu transponována právě výše uvedeným zákonem. Směrnice o platebních službách přitom používá pojem "micro-enterprise" ("mikropodnik"). V druhé řadě označení "mikropodnikatel" banka zvolila z důvodů zachování přehlednosti a určitosti stávající segmentace i s ohledem na fakt, že pojem "drobný podnikatel" zákon o platebním styku zavádí jen pro účely platebních služeb, a nikoli obecně pro právní řád ČR.

Zákon zaručuje u smluv o platebních službách mikropodnikateli stejná práva a povinnosti jako spotřebiteli (tedy fyzické osobě občanovi). Tyto dvě skupiny klientů mají zvláštní ochranu a označují se souhrnně v KB jako „Kvalifikovaní klienti“

Zatímco KB používá označení mikropodnikatel, většina ostatních bank užívá termín drobný podnikatel, např. Česká spořitelna (dále jen ČS), UniCredit Bank, Raiffeisenbank (dále jen RB).

Naproti tomu Československá obchodní banka (dále jen ČSOB) se rozhodla, že nebude rozlišovat drobný podnikatel, spotřebitel, velký podnik. Ke všem klientům přistupuje stejně a poskytuje tudíž i středním a velkým podnikům stejnou úroveň práv a ochrany jako občanům.

Aby podnikatel byl považován za mikropodnikatele (drobného podnikatele), musí splňovat následující definiční znaky:

- jedná se o klienta, fyzickou osobu podnikatele nebo právnickou osobu,
- v době uzavření nebo změny smlouvy má méně než 10 zaměstnanců v hlavním pracovním poměru, a zároveň má roční obrát nebo bilanční sumu roční rozvahy nejvýše v částce odpovídající částce 2 000 000 eur.³⁵

Doklady, které musí mikropodnikatel v bance předložit, jsou následující:

---

³⁵ Vychází z definice drobného podnikatele dle Zákona o platebním styku č. 284/2009 Sb.

1. Přehled o výši pojistného a vyplacených dávkách (aktuální přehled za uplynulý měsíc) podávaný podnikatelem na ČSSZ, (vzor viz Příloha č. 1). Tímto dokumentem doloží, že má méně než 10 zaměstnanců v hlavním pracovním poměru. Banka může počet zaměstnanců zkontrolovat i na internetu prostřednictvím adresy (<http://registry.czso.cz/irsw>).

2. Klient může roční obrat a bilanční sumu doložit dokumenty:

- roční účetní závěrkou
  - u subjektů, které vedou podvojný účetnictví, je bilanční suma ve výkazu „Rozvaha“ (je součástí roční účetní závěrky) na řádku „Aktiva celkem“ nebo „Pasiva celkem“;
- daňovým přiznáním (viz. Příloha č. 2)
  - u subjektů, které vedou podvojný účetnictví, je roční obrat uveden v daňovém přiznání (II. Oddíl, písmeno K, řádek 1. „Roční úhrn čistého obratu“); tento údaj obsahuje daňové přiznání pro právnické i fyzické osoby;
  - u subjektů, které nevedou podvojný účetnictví, je ukazatel roční obrat z příjmu fyzických osob, v příloze daňového přiznání č. 1 „výpočet dílčího základu daně z příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti“ (součet z údajů v položce D, z řádků 1-6 ve sloupci „na konci zdaňovacího období“).

Výhody pro Mikropodnikatele plynoucí ze Zákona o platebním styku (přiznaná ochrana od 1. 1. 2010) jsou:

- zdarma založit standardní komunikační kanál pro výpisy a získat tak elektronické výpisy zdarma;
- zdarma stoplistace platební karty;
- omezená spoluodpovědnost klienta do výše 150 eur v případě zneužití platebního prostředku (u podnikatelů plná odpovědnost do okamžiku oznámení);
- výpovědní doba u smlouvy o platebních službách (např. smlouva o vedení běžného účtu) ze strany klienta činí u mikropodnikatele 30 dnů, u podnikatelů 3 měsíce;
- výpovědní doba u smlouvy o platebních službách (např. smlouva o vedení běžného účtu) ze strany banky činí u mikropodnikatele 2 měsíce a u podnikatelů 30 dnů;

- povinnost banky kdykoli v průběhu trvání smluvního vztahu na žádost poskytnout Mikropodnikateli celé znění smluvní dokumentace a to zadarmo (jedná se o smlouvu, VOP, Produktové podmínky, Oznámení o provádění platebního styku, Sazebník v rozsahu všech položek Sazebníku, které jsou vzhledem k jím využívaným platebním produktům a službám relevantní; tyto dokumenty budou poskytovány ve znění, které je platné v den žádosti;
- poskytování návrhů změn Všeobecných obchodních podmínek s dvou měsíčním předstihem, jakož i produktových podmínek, Sazebníku a Oznámení o provádění platebního styku. Klienti, kteří mají aktivován některý z kanálů přímého bankovníctví, budou o změnách informováni prostřednictvím messageboxu, případně vývěsky (dosud byli klienti o změnách pouze krátce informováni s třicetidenním předstihem, např. na výpise, s tím, že znění návrhu je k dispozici na internetu či na pobočce).

Aby banka přiznala u podnikatelů označení „mikropodnikatel“, je třeba, aby klient dostatečným způsobem doložil, že v době uzavření nebo změny smlouvy o platebních službách splňuje definiční znaky. Může však nastat i taková situace, kdy nelze doložit, že klient splňuje některé z definičních znaků mikropodnikatele.

Jedná se zejména o tyto případy:

- klient, který nemá zaměstnance a nemá IČ, nemůže prokázat, že nemá žádné zaměstnance;
- klient, který má IČ, ale nemá zaměstnance, nemůže prokázat, že nemá žádné zaměstnance (v tomto případě je zapotřebí nutné provést ověření na stránkách Ministerstva financí v aplikaci ARES; v kolonce „Statistické údaje“ musí být uvedeno: „velikostní kategorie dle počtu zaměstnanců: bez zaměstnanců“;
- nový klient jako začínající podnikatel (od vzniku nebo zahájení jeho podnikání uplynulo méně než jedno účetní období), který dosud nepodal dokument „Přehled o výši pojistného a vyplacených dávkách“ na ČSSZ, nemůže prokázat, že nemá žádné zaměstnance;

- nový klient jako začínající podnikatel³⁶ nemůže prokázat roční obrat nebo bilanční sumu roční rozvahy;
- klient, který ze Zákona 586/1992 Sb., o daních z příjmů, nemá povinnost podávat daňové přiznání právnických osob a zároveň nemá povinnost vést účetnictví.

V případě, že z výše uvedených důvodů nelze prokázat splnění některého z definičních znaků, klient podepíše Čestné prohlášení mikropodnikatele, že splňuje definiční znaky.

O tom, že klient již nesplňuje podmínky pro mikropodnikatele, se banka může dozvědět:

- přímo od klienta,
- při uzavírání nové smlouvy o platebních službách,
- z veřejného zdroje nebo při uzavírání nové smlouvy,
- na základě pravidelných výzev, kdy bude klient vyzván k doložení podmínek.

V případě, že již klient nesplňuje podmínky, podepisuje žádost o zrušení statusu.

4.2 Bankovní výpisy

Zákon bankám ukládá povinnost informovat klienta o všech pohybech na jeho účtu zdarma minimálně jednou měsíčně. Jelikož neukládá formu výpisu, většina bank se rozhodla pro poskytování výpisů v elektronické podobě. Klienti, kteří využívali internetové bankovníctví, měli přímo v aplikaci elektronické výpisy zdarma již před samotnou novelou zákona. Například klienti KB měli tuto službu k dispozici již od roku 2007. Důvodem zavádění elektronických výpisů mimo jiné bylo přispět ke snížení zátěže životního prostředí, která je s výrobou papíru spojena. Navíc se stále zvyšuje počet lidí, kteří obsluhují svůj účet pomocí přímých kanálů, a pro ně je pohodlnější stáhnout výpis jednoduše z Internetu.

Existuje ovšem stále skupina lidí, která preferuje papírové výpisy a stačí jim frekvence čtvrtletně nebo ročně. Tato skupina klientů novelou zákona potěšena nebyla, protože banky

---

³⁶ Začínajícím podnikatelem se zde rozumí podnikatel, od jehož vzniku nebo zahájení jeho podnikání uplynulo méně než jedno účetní období.

byly nuceny jim automaticky změnit frekvenci výpisů na měsíční. A pokud si sami klienti nezajistí změnu formy z papírové na elektronickou, dostávají výpis za poplatek.

Banky zvolily pro měsíční výpis zdarma formu elektronických výpisů. Řešením bylo buď využít stávající aplikace internetového bankovníctví, nebo vývoj nové aplikace, která slouží pouze k pasivním operacím, jako například stažení výpisu, získání informací o podmínkách apod.

Dále se banka musela vypořádat s problémem účtů typu „termínované“, „spořicí“. Jelikož na některých účtech není žádný pohyb kromě připsaných úroků za určité období, např. u dlouhodobých termínovaných účtů, bylo by značně neefektivní a neekonomické posílat klientovi každý měsíc výpis; přistoupilo se tedy k zasílání výpisu automaticky při pohybu na tomto účtu.

Dalším problémem byla situace, kdy klient vlastní v bance pouze spořicí, termínovaný účet a nevlastní žádný běžný účet. V takovém případě nemá možnost využít internetové bankovníctví a tudíž ani elektronické výpisy. V těchto případech se zasílá výpis při pohybu poštou zdarma.

Další věcí, kterou bylo nutno vyřešit, byl požadavek na úplnost informací na bankovním výpise. Většina bankovních ústavů měla v té době výpis k běžnému účtu a k platební kartě, kde byly podrobnosti o jménu obchodníka, místě a času zaplacení příslušné transakce. Aby banka ušetřila náklady, které jsou spojeny především s papírovou formou, rozhodla se bankovní výpisy inovovat a zajistit oboustranný tisk výpisů, kterým se snížily náklady na papír jednoho výpisu. Zároveň došlo k rozšíření informací na výpisech o karetní transakce. Údaje o karetních transakcích byly na výpisech k běžným účtům rozšířeny o následující údaje:

- číslo karty,
- platební systém (MC, VISA apod.),
- datum transakce,
- název obchodního místa/popis transakce, město, stát,

- částka transakce, měna transakce (pokud byla transakce platební kartou uskutečněna v jiné měně, než je měna účtu),
- textový popis karetní transakce,
- rozšíření popisu transakce o originální částku a měnu transakce u směnných transakcí (pouze pokud transakce byla uskutečněna v jiné měně, než je měna účtu)
  - na výpise se bude zobrazovat originální částka transakce, připsaná na kreditovaný účet / odepsaná z debetovaného účtu, pokud při transakci dojde ke směně;
  - na výpisech se bude také zobrazovat směnný kurz, ale pouze v případě, že se bude jednat o směnu mezi cizí a domácí měnou. V ostatních případech se při přepočtu používá několik směnných kurzů a klient by si nemohl jednoduše ověřit správnost použitého směnného kurzu. Například platí-li klient platební kartou u obchodníka v Chorvatsku, asociace, která platební kartu vydala, např. společnost VISA, přepočítá chorvatské kuny na eura dle svého vlastního kurzu a domácí banka klienta již obdrží určitou částku v eurech, kterou následně musí přepočítat na měnu jeho účtu. Kurzy, které uvedené společnosti používají, vycházejí z vývoje kurzů měn na světových trzích a jsou aktualizovány několikrát denně. Informace o vývoji těchto kurzů asociace nepředávají komerčním bankám.

Zavedení povinnosti poskytovat klientům zdarma měsíční výpisy mělo dopad na úpravu systémů, procesů bank. Došlo k úpravě sazebníků bank následujícím způsobem.

Tabulka 3 Změny poplatků za bankovní výpis u KB – běžný účet v CZK (občané)

Forma Frekvence	Poštou		Osobní odběr		Elektronicky	
	Původní cena	Nová cena	Původní cena	Nová cena	Původní cena	Nová cena
Měsíční	20,-	20,-	70,-	90,-	zdarma	zdarma
Týdenní	120,-	130,-	190,-	200,-	40,-	40,-
Denní	400,-	420,-	600,-	650,-	200,-	200,-

Zdroj: Sazebníky KB, vlastní zpracování

Z tabulky plyne, že ze strany KB nedošlo k cenové úpravě u elektronických výpisů. Tato forma výpisů byla klientům poskytována měsíčně zdarma již před novelou zákona. K mírnému navýšení došlo u papírových výpisů poštou a u osobního odběru. KB od

listopadu 2009 spustila službu Expresní linka Plus, která je určena zdarma klientům – občanům a mikropodnikatelům, slouží pro stahování elektronických výpisů a zároveň prostřednictvím této služby se klienti dozvědí o připravovaných změnách smluvních podmínek apod.; tím banka splňuje požadavky kladené zákonem na bezplatné informování klientů o platbách na účtu.

Tabulka 4 Změny poplatků za bankovní výpis v rámci balíčku ČSOB Konto (občané)

ČSOB Konto	S výpisem poštou		Výpis -osobní odběr		Výpis- elektronicky	
Frekvence	Původní cena	Nová cena	Původní cena	Nová cena	Původní cena	Nová cena
Měsíční	50,-	60,-	70,-	70,-	40,-	50,-
Týdenní	85,-	85,-	200,-	200,-	N/A	N/A
Denní	185,-	185,-	400,-	400,-	N/A	N/A

Zdroj: Sazebníky ČSOB, vlastní zpracování

ČSOB provedla úpravy cen balíčků jednotlivých kont. Konta s výpisy elektronickými cenově zvýhodňuje o 10 Kč. Elektronické výpisy může mít klient pouze s frekvencí měsíční.

Tabulka 5 Změny poplatků za bankovní výpis u Osobního účtu ČS (občané)

Osobní účet	S výpisem poštou		Výpis -osobní odběr		Výpis- elektronicky	
Frekvence	Původní cena	Nová cena	Původní cena	Nová cena	Původní cena	Nová cena
Měsíční	9,50,-	9,50,-	45,-	45,-	zdarma	zdarma
Týdenní	5,- + 9,5	5,-+9,5,-	N/A	N/A	zdarma	zdarma
Denní	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

Zdroj: Sazebníky ČS, vlastní zpracování

V České spořitelně (dále jen ČS) ke zdražení výpisů nedošlo. Poplatek 9,50 Kč je cena za poštovné. Denní výpisy nejsou u osobních účtů pro občany poskytovány. Cena balíčku Osobní konto závisí na formě výpisu. Pro klienta jsou opět nejvýhodnější elektronické výpisy. Aby ČS vyhověla novele zákona, rozhodla se, že bude poskytovat na vyžádání klienta jednou měsíčně zdarma informace o platebních transakcích přímo na pobočce.

Pro přehlednost uvádím, jaký výpis poskytují jednotlivé (náhodně vybrané) banky.

Tabulka 6 Výpis zdarma

KB	ČS	GE Money Bank	ČSOB	UniCredit Bank	mBANK	RB
Elektronický	Elektronický / Informace na pobočce	Elektronický	Elektronický / Poštou	Elektronický / Informace na pobočce	Elektronický	Elektronický

Zdroj: banky, vlastní zpracování

Jak je z tabulky patrné, většina bank přistoupila k poskytování měsíčních výpisů zdarma v elektronické formě. U některých bank musí mít klienti internetové bankovníctví, aby si mohli stáhnout elektronický výpis zdarma, jiné banky připravily aplikace určené pouze pro stažení výpisů, např. KB – služba Expresní linka Plus, RB (Raiffeisenbank) – služba Náhled účtu.

4.3 Vydání smluvní dokumentace na žádost klienta

Podle nového zákona o platebním styku je banka povinna u smluv o platebních službách kdykoli v průběhu trvání smluvního vztahu na žádost poskytnout klientovi (občané a mikropodnikatelé) celé znění smluvní dokumentace, a to zdarma.

Jedná se o smlouvu, Všeobecné obchodní podmínky, Produktové podmínky, Oznámení o provádění platebního styku, Sazebník v rozsahu všech položek Sazebníku, které jsou pro klienta relevantní vzhledem k jím využívaným platebním produktům a službám. Klientovi budou tyto dokumenty poskytovány nikoli v jejich historické podobě, ale ve znění, které je platné v den žádosti. Tato činnost již byla vykonávána automaticky před novelou zákona o platebním styku.

Při vzniku jednorázové smlouvy o platebních službách je standardně nutné znění smluvní dokumentace pouze zpřístupnit. Na základě žádosti klienta je banka povinna smluvní dokumentaci poskytnout. Jedná se o smlouvu, Všeobecné obchodní podmínky, Produktové podmínky, Sazebník a Oznámení o provádění platebního styku.

Příklady jednorázové smlouvy o platebních službách:

- a) vklad v hotovosti na pobočce na účet, např. ČEZ, O2, Penzijní fond Komerční banky, a to jak osobou, která nemá účet u banky (respektive nemá s bankou podepsanou smlouvu, která by upravovala provádění platebních transakcí), tak osobou, která má účet u banky, ale vklad hotovosti na účet třetí osoby není upraven rámcovou smlouvou;
- b) vklad třetí osoby na účet klienta banky.

4.4 Nový způsob poskytování informací o změnách smluvních podmínek

Jak jsem již uvedla, od 1. listopadu 2009 musí banka klientům (občanům a mikropodnikatelům) poskytnout s dvou měsíčním předstihem návrhy změn Všeobecných obchodních podmínek, produktových podmínek, sazebníku a Oznámení o provádění platebního styku. Klienti, kteří mají aktivován některý z kanálů přímého bankovníctví, budou o změnách informováni ze strany KB prostřednictvím messageboxu, případně vývěsky. Dosud byli klienti o změnách pouze krátce informováni s třicetidenním předstihem např. na výpise s tím, že znění návrhu je k dispozici na internetu či na pobočce. Klienti, kteří nemají aktivovaný žádný z kanálů přímého bankovníctví, obdrží návrhy změn poštou.

4.5 Inkasní platby

Za účelem zvýšení bezpečnosti peněžních prostředků klientů a jako prevenci operačních rizik na základě § 103 Zákona o platebním styku č. 284/2009 Sb., banky rozšířily pravidla a parametry, na jejichž základě bude vyhodnocováno, zda lze příchozí inkaso zaúčtovat.

Při zadávání povolení inkasa bude klient u KB nově zadávat:

- 1. minimální počet kalendářních dnů, který musí uběhnout mezi dvěma inkasními požadavky;

2. maximální částku jednoho inkasního požadavku již nebude ani technicky možné nastavit povolení k inkasu bez limitu.

Před listopadem 2009 bylo možné během jednoho dne provést několik inkasních požadavků na účtu klienta. Například se stávalo, především u úvěrových společností Cofidis, Profireal, že poslaly několik desítek inkasních příkazů po 100 Kč. Banka v tom momentě zkontrolovala limit inkasa a disponibilní zůstatek účtu. Pokud bylo vše v pořádku, inkasní příkazy provedla. Tak mohlo dojít k tomu, že klientovi bylo během dne strženo např. 20.000 Kč po stokorunách, i když měl limit například 1000 Kč. Klient v případě reklamace byl odkázán na příjemce, protože banka podmínky pro uvolnění inkasa splnila. V případě, že by společnost Cofidis v rámci jednoho příkazu požadovala 20.000 Kč, inkasní požadavek by se zamítl, ale jelikož společnost poslala několik příkazů pod limit, všechny se provedly.

Nyní dle nového zákona je plátce oprávněn do osmi týdnů požadovat po bance vrácení částky autorizované transakce v případě, že převyšuje částku, kterou plátce mohl rozumně očekávat. To má pro banky negativní dopad ve smyslu zvýšení operačních rizik. Nyní může klient zvolit minimální počet dnů mezi inkasy například 30 a tím zajistí, že banka uvolní částku inkasa pouze 1x měsíčně. Pokud by přišlo dvacet inkasních příkazů od jedné společnosti resp. účtu, který klient povolil pro příjem inkasa, banka provede první příkaz a zbylé zamítne. Dalším zabezpečením je volba limitu, kdy již není možné založit v bance inkaso bez limitu. Inkasní platbu do výše povoleného limitu inkasa a zároveň splňující podmínku časového intervalu bude banka považovat za rozumně očekávanou, neodvolatelnou platbu.

KB počátkem listopadu provedla na účtech klientů hromadnou změnu, kdy došlo k automatickému nastavení minimálního počtu kalendářních dnů mezi inkasy na hodnotu 1 (výjimkou byla povolení k inkasu pro operátory Telefónica O2, Vodafone, T-mobile, kde zůstal počet dnů mezi inkasy 0; bylo to z toho důvodu, že u operátorů lze platit více účtů, tudíž banka k určitému dni může obdržet více inkasních požadavků od operátora. Dále došlo k automatickému nastavení limitu, u inkas, které byly do té doby bez limitu. Nová maximální částka byla stanovena jako dvojnásobek nejvyššího inkasního požadavků za

posledních 12 měsíců, případně 36 měsíců, pokud během posledního roku žádný inkasní požadavek neproběhl.

Obdobně postupovala v lednu letošního roku i ČSOB, která klientům, v případě, že sami nezadali u inkas limit, automaticky nastavila měsíční limit vycházející ze sumy stávajících inkas.

4.6 Platební/kreditní karty

Nejdiskutovanější a nejvíce riziková oblast pro bankovní sektor je problematika platebních karet. Od listopadu 2009 klient nese ztrátu z neautorizované platební transakce do částky 150 eur v případě ztráty/krádeže, případně zneužití platebního prostředku zdarma.³⁷

Zároveň je banka povinna na žádost klient poskytnout držiteli platebního prostředku doklad, kterým může po dobu 18 měsíců od oznámení o ztrátě/zneužití/krádeži platebního prostředku prokázat, že toto oznámení učinil. Potvrzení obsahuje datum a čas zablokování platebního prostředku.

Neautorizovanou transakcí se dle zákona rozumí i transakce použitá s PIN, u které klient tvrdí, že ji neautorizoval. Platebním prostředkem se rozumí platební karta, telefonické nebo internetové bankovníctví, není jím papírový příkaz. Za platební prostředek je možné považovat i bezpečnostní prvky telefonického nebo internetového bankovníctví, pokud jsou zároveň přístupovými prvky.

Banka je povinna klientovi neprodleně na jeho žádost prostředky vrátit, to platí pouze v případě, pokud klient:

- nejednal podvodně,
- s hrubou nedbalostí neporušil některou ze smluvních povinností (např. nepodařilo se mu uchovat PIN, bezpečnostní prvky internetového bankovníctví v tajnosti),
- neoznámil ztrátu, krádež zneužití bez zbytečného odkladu po zjištění (dle obchodních podmínek banky je to lhůta 3 pracovní dny od ztráty, odcizení a v některých případech od zneužití).

---

³⁷ Ustanovení se vztahuje na spotřebitele a drobné podnikatele

Do listopadu 2009 banky nenesly odpovědnost za škodu po oznámení z transakcí, u kterých byl použit PIN. Nově tedy nesou všechny škody ze ztraceného/ukradeného/zneužitého platebního prostředku po okamžiku, kdy klient oznámil ztrátu, krádež nebo zneužití, s výjimkou případů, kdy klient jednal podvodně.

Největší diskuse se rozpoutala o spoluúčasti klienta. Zákon totiž na rozdíl od směrnice jasně nedefinoval, zda se spoluúčast vztahuje na jeden případ nebo na všechny případy zneužití. Některé banky zvolily výklad spoluúčasti pro ně výhodnější, a to na jeden případ zneužití. Tzn., že by klient za každou transakci, kterou oznámil jako neautorizovanou zaplatil spoluúčast 150 eur. Konkrétně se jednalo o Poštovní spořitelnu, UniCredit Bank, GE Money Bank, ČSOB, Raiffeisenbank, Citibank).

Kritika, která se hned počátkem listopadu objevila na toto téma v tisku, vyvolala okamžitou reakci České národní banky. Ta vydala pro banky Úřední sdělení³⁸, ve kterém poskytla jednotný výklad předmětného ustanovení, že se spoluúčast vztahuje na součet veškerých plateb. Úřední sdělení sice není právně závazné, ale banky se jím většinou řídí. Navíc po této kauze hrozilo bankám především reputační riziko a názory právníků byly vesměs takové, že klient, který by jednání banky rozporoval u soudu, by pravděpodobně uspěl. Ministerstvo financí přislíbilo nápravu při nejbližší novele zákona o platebním styku. Proto většina bank změnila svůj postoj ve prospěch klientů.

Dle nového zákona o platebním styku je banka povinna vracet klientům poměrnou část ročního poplatku za platební kartu (jak debetní, tak kreditní), a to v případech, kdy klient v průběhu roku platnosti karty požádá o zrušení platební karty.

Pro úplnost porovnám jednotlivé banky z hlediska plnění požadavků, které zákon o platebním styku v případě používání platebních karet vyžaduje.

---

³⁸ Úřední sdělení České národní banky ze dne 10. listopadu 2009 k ustanovení § 116 odst. 1 zákona o platebním styku týkající se ztráty z neautorizované platební transakce, kterou nese plátce [on-line]. Praha: Věstník ČNB, částka 15/2009 ze dne 11. listopadu 2009. Dostupný z WWW: <http://www.cnb.cz/m2export/sites/www.cnb.cz/cs/legislativa/vestnik/2009/download/v_2009_15_21909320.pdf>

Tabulka 7 Porovnání bank z hlediska změn u platebních karet

	KB	ČS	GE	ČSOB	UniCredit	mBANK	RB
Stoplistace	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma
Vydání nové karty po stoplistu	zdarma	elektronická 200Kč embosovaná 400 Kč	150 Kč	250 Kč	200 Kč	100 Kč	500 Kč
Důkazní prostředek	zdarma	zdarma	200 Kč	zdarma	zdarma	100 Kč	zdarma
Spoluúčast 150 eur	souhrn částek	souhrn částek	1 trn	souhrn částek	souhrn částek	souhrn částek	1 trn

Zdroj: banky, vlastní zpracování

KB poskytuje stoplistaci zdarma, ale pouze spotřebitelům a mikropodnikatelům. Ostatní banky uvedené v tabulce rozšířily působnost na všechny klienty, nerozlišují segment klientů a plošně poskytují všem stoplistaci zdarma. V případě vydání nové karty po stoplistaci většina bank zavedla od listopadu poplatek, jediná KB vydá novou kartu zdarma.

Důkazní prostředek vydá většina bank zdarma kromě GE Money Bank a mBANK. Důkazní prostředek o tom, že je karta stoplistována či bylo ohlášeno její zneužití, vystaví pobočky příslušných bank. V řešení spoluúčasti 150 eur v případě neautorizovaných transakcí banky nejsou stále jednotné, i přes vydání Úředního sdělení ČNB.

4.7 Zahraniční platby

Dle současně platného zákona o platebním styku mohou klienti posílat zahraniční platby do zemí EHP v měnách EHP, které nezahrnují směnu měn, pouze s typem poplatku SHA³⁹. Nově jsou zakázány srážky z částky platební transakce⁴⁰. Toto ustanovení se dotýká všech klientů banky (nejenom spotřebitelů a mikropodnikatelů). Pro banku to znamenalo zajistit

³⁹ SHARE – označení typu poplatku u zahraničních plateb. Plátce hradí poplatky své banky, příjemce hradí poplatky korespondenční banky a banky příjemce. Nově je zakázáno používat poplatek BEN (=všechny náklady na platbu hradí příjemce) u plateb do zemí EHP v měně EHP.

⁴⁰ Nově u plateb v rámci EHP v měnách EHP, které nezahrnují směnu měn a s typem poplatku SHA je zakázáno, aby korespondenční banky strhly poplatek z částky převodu.

úpravu systémů, nastavit nová pravidla pro validaci platebních příkazů, dále úpravu platebním formulářů a zajistit informovanost klientů.

Další novinkou je připisování došlých zahraničních plateb na základě jedinečného identifikátoru. Do listopadu 2009, pokud přišla do banky zahraniční platba, u níž byl rozpor v názvu příjemce a v čísle účtu, banka takovou platbu nepřipsala a provedla šetření platby u zahraniční banky, žádala o upřesnění platby, případně platbu pro nesoulad údajů vrátila. Jednalo se o častou situaci u firem, které zasílaly výplatu svému zaměstnanci, jenž uvedl v názvu příjemce sebe, ale účet byl veden na jméno manželky apod.

Dle novely zákona platí, že pokud jde o označení osoby příjemce transakce je správně provedena, je-li provedena v souladu s jeho jedinečným identifikátorem, tj. číslem účtu ve formátu IBAN (případně číslem účtu) a BIC.

Nově banka bude připisovat platby ve lhůtě daném zákonem, a to neprodleně, a rozhodující bude IBAN a BIC, ne název účtu. Dle mého mínění to na jednu stranu urychlí zahraniční platební styk, ale na druhou stranu to může vyvolat reklamace, kdy platba nebude připsána správnému příjemci, např. z důvodu chyby firmy, která bude chtít poslat peníze p. Novákovi, ale omylem z jiné faktury zadá IBAN a BIC patřící jinému zaměstnanci apod.

Novela zákona přinesla také zkrácení lhůt u vyšlých zahraničních plateb.

U plateb označených jako „Standard“ jsou peněžní prostředky připsány ve prospěch účtů banky příjemce nejpozději tři obchodní dny (D+3) po dni, kdy nastal okamžik účinnosti příkazu (do listopadu byla lhůta D+2 garantována na účet korespondenční banky, nově je lhůta D+3 garantována až na účet banky příjemce). Pokud transakce v rámci EHP zahrnuje jinou směnu měn EHP než mezi měnou CZK a EUR, může se tato lhůta prodloužit o jeden obchodní den. Uvedená lhůta však platí, je-li příkaz předložen bance do 13:00 hodin požadovaného dne splatnosti.

Dále došlo také ke zkrácení lhůt u plateb označených jako „Expres“ a „Urgent“ (dříve byla lhůta garantována na účet korespondenční banky, nyní je lhůta garantována až na účet banky příjemce). U transakcí, které odcházejí do zemí mimo EHP, si banka vyhrazuje, že

lhůty připsání prostředků na účty banky příjemce jsou závislé na rychlosti zpracování zprostředkujících bank.

Pro úplnou informovanost příjemců z hlediska zaplacených poplatků u zahraničních plateb je nově uváděn na výpisy a v internetovém bankovníctví podrobný rozpis poplatků. Dříve byl zúčtován jeden poplatek, který obsahoval jak základní poplatek, tak případně, pokud toho klient využil, poplatek za rychlejší zpracování „expres“, „urgent“, tak i zohlednění toho, zda klient příkaz podal prostřednictvím pobočky nebo internetového bankovníctví. Rozpis poplatků je uváděn v CZK.

4.8 Zkrácení lhůt v tuzemském platebním styku

Zákon o platebním styku v § 110 uvádí, že banka připíše příjemci na jeho účet prostředky z platební transakce z jiné banky neprodleně poté, kdy je obdrží na svůj účet v clearingovém centru ČNB. Tímto v předpisu došlo k tomu, že se zkrátila lhůta pro tuzemský platební styk z jedné banky do jiné banky v rámci ČR o jeden obchodní den. Pokud jiná banka dosud využívala časový prostor, který plynul z původního zákona⁴¹, mohla platbu připisovat až druhý obchodní den poté, kdy obdržela platbu z clearingů, nyní je povinna platbu připsat tentýž den.

V KB k žádné změně v tomto ohledu nedošlo, jelikož tak postupovala dříve, tzn., připisovala došlé platby tentýž den v nočním zpracování, kdy je obdržela z clearingového centra ČNB.

Je však otázkou, co znamená, že banka připíše prostředky neprodleně⁴². Některé banky připisují tuzemské platby stejně rychle jako expresní platby nebo superexpresní, tzn. již během dne, a ne například v již zmíněném nočním zpracování. Díky zákonné změně (§ 110) v letošním roce lze očekávat, že většina bank z důvodu konkurenceschopnosti bude připisovat platby opravdu okamžitě, jakmile je obdrží, a klient bude moci tyto prostředky

---

⁴¹ Zákon č. 124/2002 Sb., o převodech peněžních prostředků, elektronických platebních prostředcích a platebních systémech (zákon o platebním styku).

⁴² Lhůta „neprodleně“ dle důvodové zprávy k zákonu o platebním styku 284/2009 Sb., „z povahy věci může zahrnovat určitý, nepříliš dlouhý časový úsek, který je pro poskytovatele objektivně nezbytný ke splnění jeho povinností“, např. pro technické zpracování.

již během dne použít, což považuji za velmi přínosné pro spotřebitele, korporace.

4.9 Změny smluvní dokumentace a vnitřních předpisů

Banky musely nejenom připravit projekt na úpravy systémů, ale i vyřešit veškeré změny dopadající na klienty, především upravit veškerou smluvní dokumentaci. Pro zaměstnance to znamenalo povinnost upravit metodické předpisy, nové postupy, terminologii atd.

Oblasti dotčené novým zákonem, které bylo nutné podrobit takovým úpravám byly:

- platební/kreditní karty,
- přímé bankovníctví (telefonní, internetové apod.),
- depozitní produkty,
- všeobecné obchodní podmínky,
- oznámení o provádění platebního styku.

Upraveny byly podmínky vztahující se k jednotlivým produktům, smlouvám, dodatky z uvedených oblastí atd., tak, aby byly v souladu se zákonem. Dokumentace banky byla upravena tak, aby nebylo nutné uzavírat dodatky k již existujícím smlouvám. Nová pravidla stanovená zákonem o platebním styku včetně nové terminologie byla promítnuta do Všeobecných obchodních podmínek a Produktových podmínek, které banka může kdykoliv změnit.

4.10 Informační kampaň pro klienty

Koncem září 2009 musely banky klienty seznámit se změnami, které přináší novela zákona. Většina bank má informace dosud uvedeny na svých webových stránkách. Klienti byli informováni nejenom prostřednictvím internetových stránek bank, ale byly jim i rozeslány informační dopisy. Vzor dopisu Citibank uvádím v Příloze č. 4.

KB oslovila zvláště občany – spotřebitele a mikropodnikatele. Poskytnutí informací v

dostatečném předstihu před listopadem 2009 bylo nutné proto, aby byly splněny požadavky zákona, zejména výzva mikropodnikatelům, a dalším důvodem bylo, aby klienti měli dostatečný čas a prostor reagovat na nová pravidla a mohli si zvolit, jaký typ výpisu budou preferovat, jaké parametry inkas jim budou vyhovovat. Klientům bylo doporučeno, aby se podrobně seznámili s měněnými smluvními podmínkami, zejména se Všeobecnými podmínkami a Oznámením o platebním styku. Kromě toho, že potenciální mikropodnikatelé byli osloveni dopisem, zároveň byli kontaktováni po odeslání dopisů i telefonicky.

Banky vynaložily nemalé prostředky na informační kampaň pro klienty. Bylo to účelné a dostatečné? Jak klienti vnímali změny, které přinesl nový zákon? Na to se pokusím v další kapitole odpovědět prostřednictvím vlastního marketingového výzkumu.

5 Marketingový výzkum

Implementace Směrnice do české legislativy byla pro bankovní sektor, dle mého názoru,

především nákladová záležitost. Nemalé prostředky byly vynaloženy na informování klientů o změnách v souvislosti s novelou zákona o platebním styku č. 284/2009 Sb. Od implementace uplynulo již čtvrt roku a mne zajímalo, zda klienti vědí, že došlo ke změně zákona o platebním styku, který posiluje jejich práva a jak tyto změny osobně vnímají, proto jsem provedla vlastní marketingový výzkum.

5.1 Cíle dotazování

- Obecným cílem výzkumu bylo zjistit spokojenost klientů se službami bank po novele zákona. Dotazovanými respondenty byli muži i ženy všech věkových kategorií.
- Dílčími cíli výzkumu bylo získat odpovědi na tyto otázky:

- 1) Jakým způsobem se klienti dozvěděli od banky o změnách v souvislosti s novým zákonem o platebním styku?
- 2) Jaká změna je pro ně nejdůležitější?
- 3) Zda pocítili tyto změny osobně?
- 4) Jakou formu bankovního výpisu využívají?
- 5) Zda se domnívají, že se platební služby po novele zákona zlepšily?
- 6) Zda si myslí, že novela zákona byla nutná?
- 7) Zda došlo ke zvýšení cen za poskytované služby?
- 8) Jaké konkrétní ceny se zvýšily?
- 9) Jak jsou spokojeni se službami své banky?
- 10) S čím konkrétně nejsou spokojeni?

Další otázky byly zaměřeny na osobní údaje:

- 11) Banka, kde je veden účet, který nejčastěji používají.
- 12) Věk respondenta.
- 13) Pohlaví respondenta.
- 14) Zda je respondent spotřebitel nebo podnikatel.

5.2 Metoda sběru informací

Pro kvantitativní výzkum jsem použila elektronický dotazník, umístěný na adrese <http://www.vyplnto.cz/databaze-dotazniku/spokojenost-se-sluzbami-bank-po-novele-zakona/>. Tuto formu jsem zvolila, abych získala, co nejvíce respondentů, jak spotřebitelů, tak podnikatelů. Dotazník byl veřejně dostupný. Jeho výhodou je časová nenáročnost, rychlost vyplnění, pohodlnost vyplnění pro respondenta.

Přestože server Vyplnto.cz umožňuje získat dostatečné množství respondentů, snažila jsem se svůj dotazník propagovat mimo jiné na sociálních sítích typu Facebook, Spoluzaci apod. Výzkum probíhal v měsíci únoru, zúčastnilo se ho 105 respondentů, z toho 5 podnikatelů a 100 spotřebitelů, 71 žen a 34 mužů. Respondenti byli klienti různých bank. Průměrná doba vyplňování dotazníků trvala čtyři minuty.

Přestože jsem se snažila zajistit dostatečnou reprezentativnost vzorku respondentů pomocí elektronického dotazníku, umístěného na veřejně dostupných internetových stránkách, nepodařilo se mi získat dostatečné množství respondentů, zejména podnikatelů. Proto je třeba počítat s omezenou vypovídací hodnotou. I přes toto omezení se podařilo získat dílčí představu o názorech respondentů na současné bankovníctví.

5.3 Typologie otázek v dotazníku

Respondenti odpovídali na dotazník, který obsahoval 14 otázek. Používala jsem následující typy otázek:

1) Otevřené otázky

Pro mne osobně byly otevřené otázky nejzajímavější, protože daly prostor k volnému vyjádření respondenta a byly podnětem k zamyšlení.

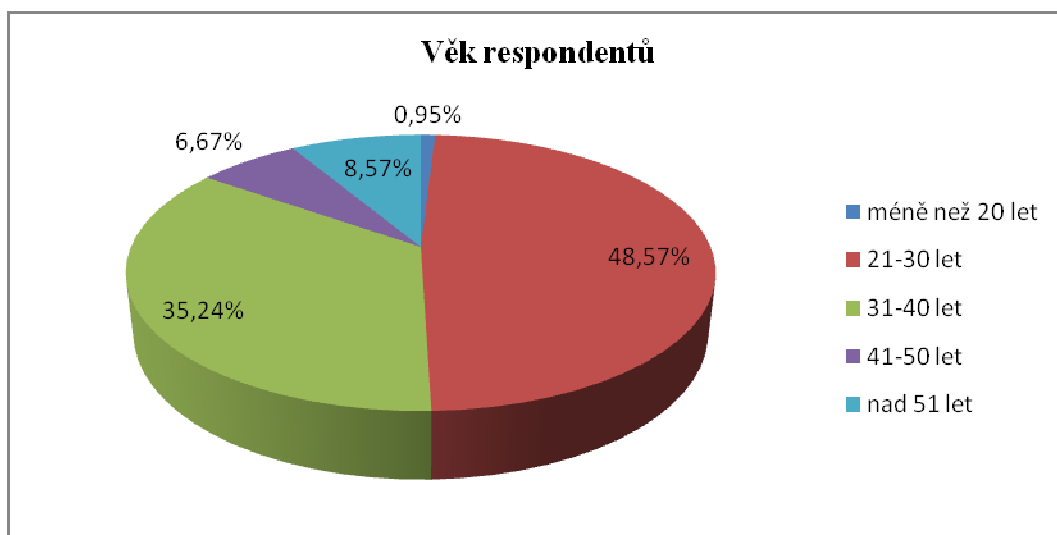
2) Uzavřené otázky

- trichotomické, kde volil respondent odpověď ANO, NE, NEVÍM;

- otázky vícenásobného výběru, kde jsem respondentům nabídla více než dvě odpovědi;
- výběrové otázky, kde měl respondent na výběr jedné z několika možných odpovědí;
- dále jsem použila tzv. Likertovu stupnici, která slouží pro vyjádření míry souhlasu či nesouhlasu respondenta.

5.4 Analýza, zpracování a interpretace dat

Otázky byly jednotlivě vyhodnocovány a zpracovány pro přehlednost do výšečových grafů. Výzkumu se zúčastnilo celkem 105 osob.

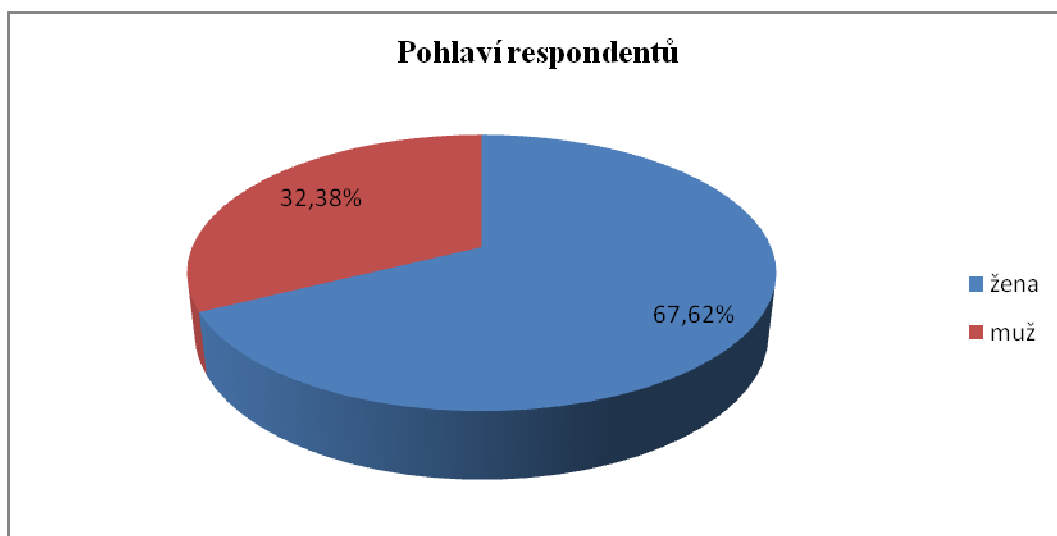

Obr. 2: Věk respondentů
Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 8: Složení respondentů dle dosaženého věku

Odpověď	Absolutní hodnota	%
Méně než 20 let	1	0,95
21-30 let	51	48,57
31-40 let	37	35,24
41-50 let	7	6,67
Nad 51 let	9	8,57

Zdroj: Vlastní zpracování

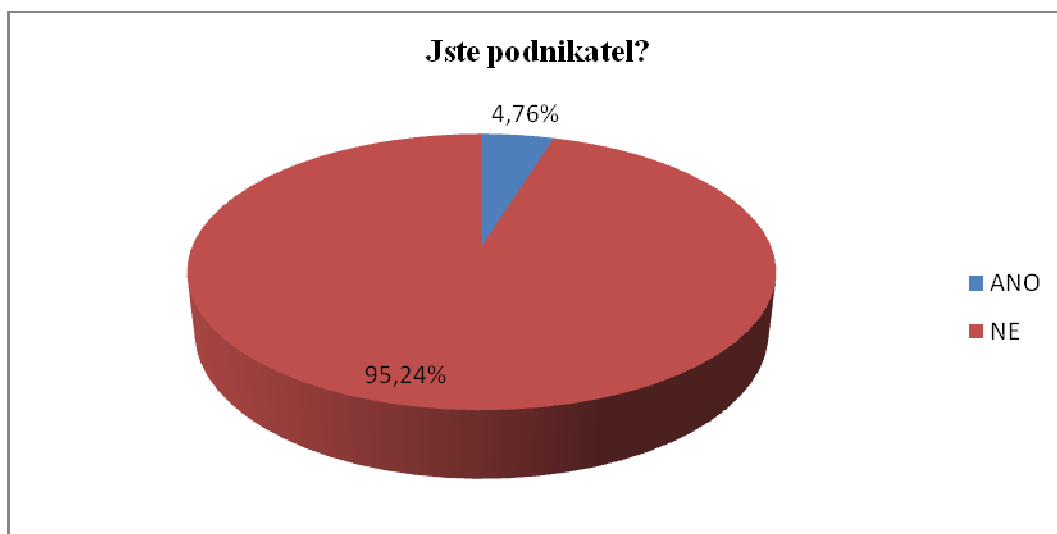
Obr. 3: Pohlaví respondentů

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 9: Složení respondentů dle pohlaví

Odpověď	Absolutní hodnota	%
žena	71	67,62
muž	34	32,38

Zdroj: Vlastní zpracování

Obr. 4: Respondenti dle podnikání

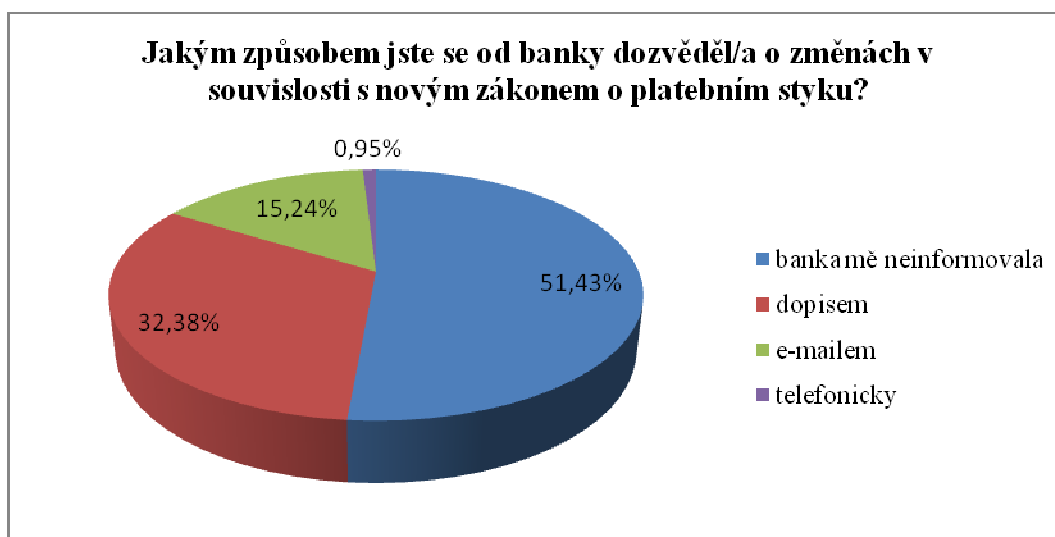
Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 10: Složení respondentů dle podnikání

Odpověď	Absolutní hodnota	%
ANO	5	4,76

Zdroj: Vlastní zpracování

Ze 105 respondentů převažovaly ženy, spotřebitelé. Nejpočetnější skupina respondentů dosahovala věku v rozmezí 21-30 let (téměř 49%).

Obr. 5: Způsob informování ze strany banky

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 11: Složení respondentů dle způsobu sdělení informací

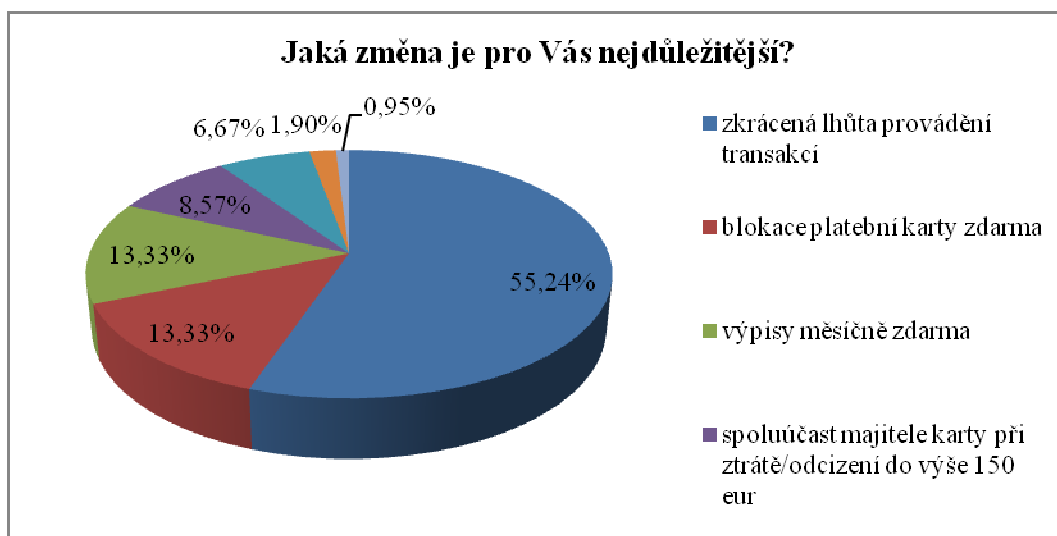
Odpověď	Absolutní hodnota	%
Banka mě neinformovala	54	51,43
e-mailem	16	15,24
dopisem	34	32,38
telefonicky	1	0,95

Zdroj: Vlastní zpracování

Převážná většina respondentů se domnívá, že je banka neinformovala.

Z následného rozhovoru s některými respondenty vyplynulo, že nevědí o tom, že proběhla novela zákona o platebním styku. Třetina respondentů byla ze strany banky informována dopisem, 15% e-mailem.

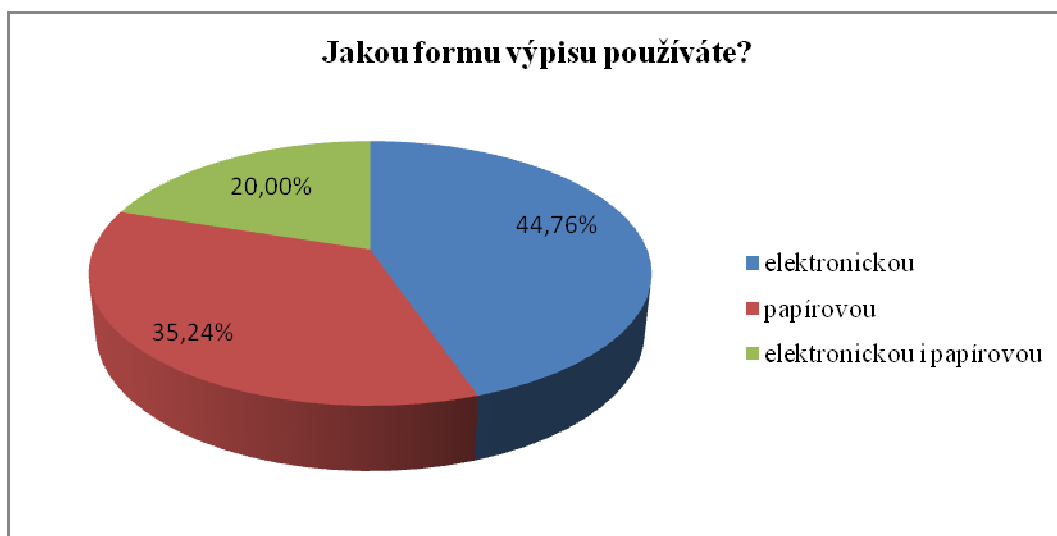
Obr. 6: Preference změn
Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 12: Složení respondentů dle preferencí změn

Odpověď	Absolutní hodnota	%
Zkrácená lhůta provádění transakcí	58	55,24
Blokace platební karty zdarma	14	13,33
Spoluúčast majitele karty při ztrátě/odcizení do výše 150 eur	9	8,57
Zrušení účtu zdarma	7	6,67
Informační povinnost mikropodnikatel má stejná práva a povinnosti jako spotřebitel	2	1,9
Výpisy měsíčně zdarma	14	13,33

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf zachycuje preference klientů z hlediska změn, které nový zákon přinesl. Z grafu vyplývá, že respondenti jako nejdůležitější změnu vnímají zkrácení lhůty provádění transakcí (55% respondentů), následuje blokace platební karty zdarma a zdarma měsíční výpisy se shodným počtem hlasů.

Obr. 7: Forma výpisu
Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 13: Složení respondentů dle formy výpisu

Odpověď	Absolutní hodnota	%
Elektronická	47	44,76
Papírová	37	35,24
Elektronická i papírová	21	20

Zdroj: Vlastní zpracování

Většina respondentů používá elektronické bankovní výpisy, pouze 35% papírové.

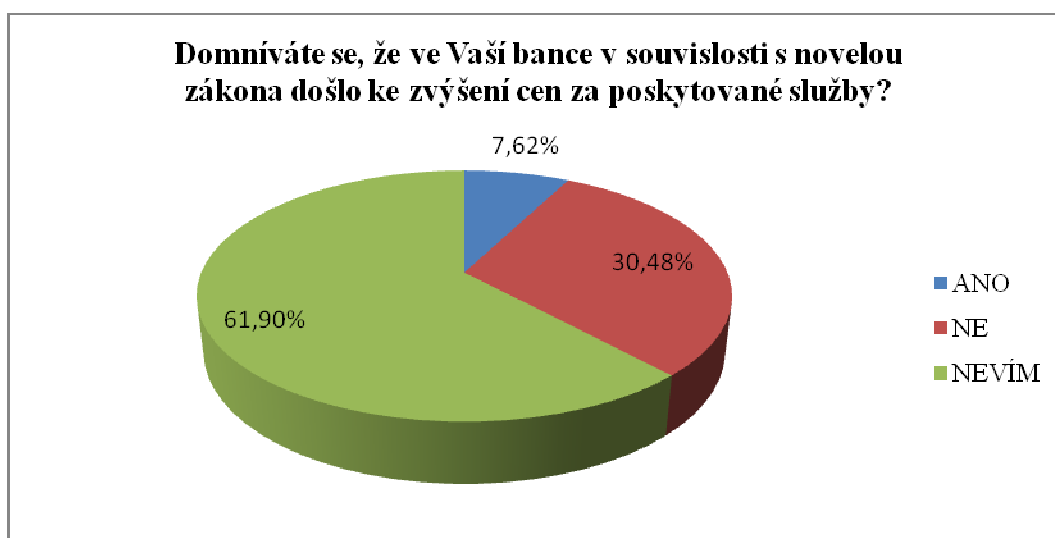
Obr. 8: Názor na zlepšení služeb
Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 14: Složení respondentů dle názoru na zlepšení služeb

Odpověď	Absolutní hodnota	%
Ano	19	18,1
Ne	33	31,43
Nevím	53	50,48

Zdroj: Vlastní zpracování

Polovina respondentů neví nebo nedokáže posoudit, zda došlo v bance ke zlepšení služeb. A 18% dotázaných si myslí, že došlo ke zlepšení služeb. Třetina klientů je přesvědčena, že ke zlepšení služeb nedošlo.

Obr. 9: Zvýšení cen

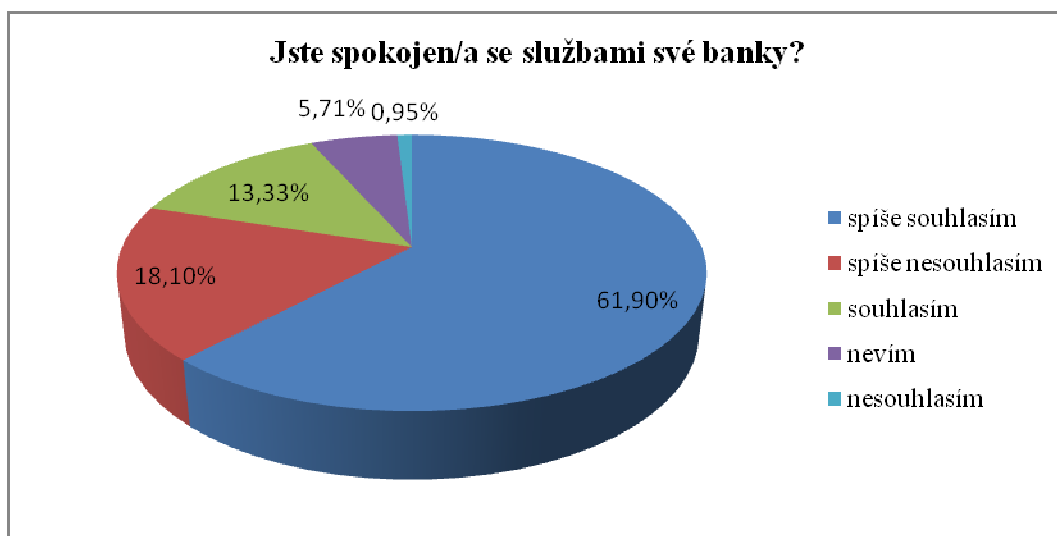
Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 15: Názor na zvýšení cen za služby

Odpověď	Absolutní hodnota	%
Ano	8	7,62
Ne	32	30,48
Nevím	65	61,9

Zdroj: Vlastní zpracování

Většina respondentů neví, zda došlo ke zvýšení cen za poskytované služby. Třetina respondentů se domnívá, že k žádnému navýšení nedošlo. 7 % respondentů je přesvědčeno, že k navýšení cen došlo.

Obr. 10: Spokojenost se službami bank

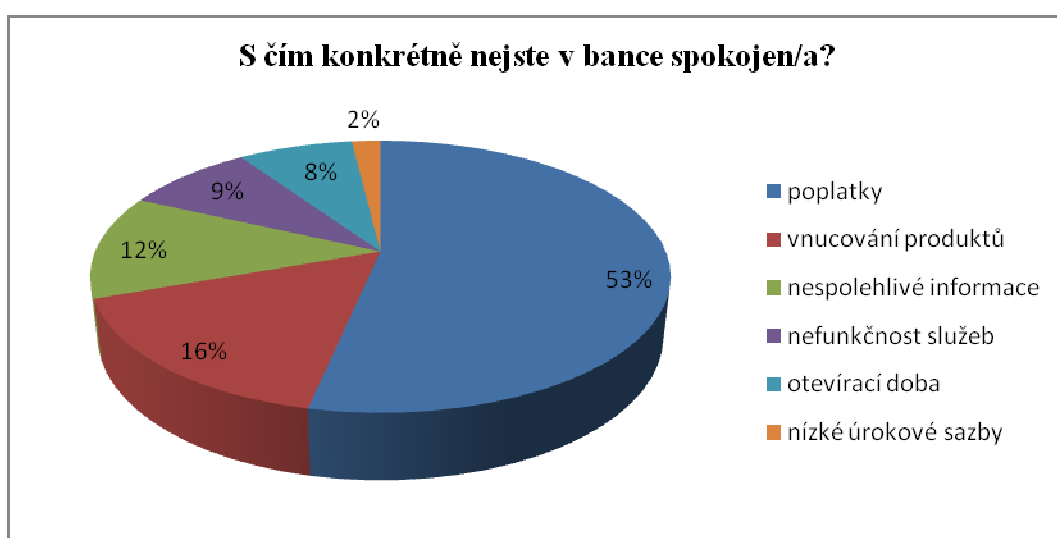
Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 16: Spokojenost se službami banky

Odpověď	Absolutní hodnota	%
Spíše souhlasím	65	61,9
Souhlasím	14	13,33
Nevím	6	5,71
Spíše nesouhlasím	19	18,1
Nesouhlasím	1	0,95

Zdroj: Vlastní zpracování

Klienti jsou většinou spokojeni se službami bank, naprosto nespokojen byl jeden klient.

Obr. 11: Nespokojenost se službami bank

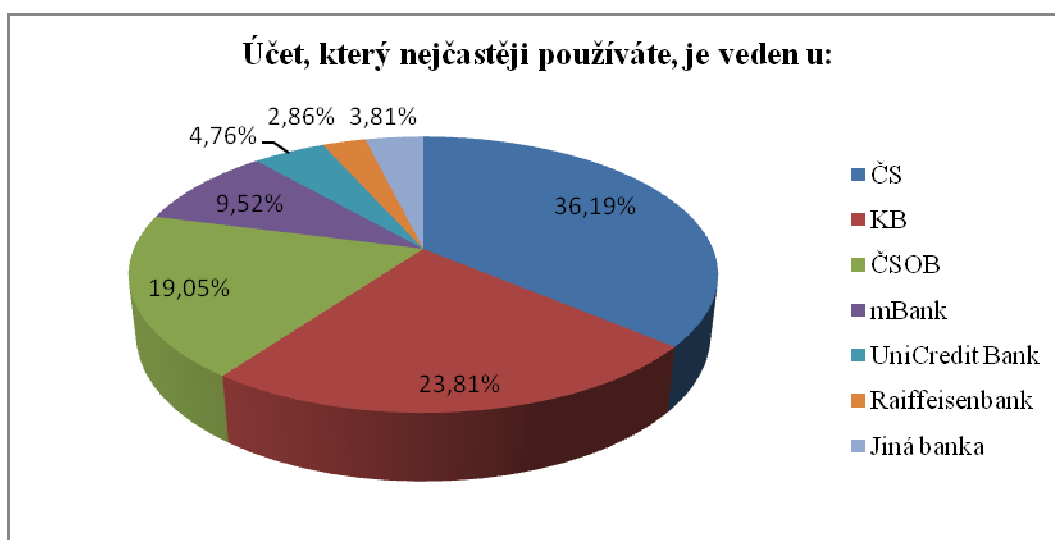
Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 17: Nespokojenost se službami bank

Odpověď	Absolutní hodnota	%
Poplatky	56	53,33
Vnucování produktů	17	16,19
Nespolehlivé informace	13	12,38
Nefunkčnost služeb	9	8,57
Otevírací doba	8	7,62
Nízké úrokové sazby na depozitech	2	1,9

Zdroj: vlastní zpracování

Respondentům vadí nejvíce bankovní poplatky a vnucování bankovních produktů.

Obr. 12: Respondenti dle účtu

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 18: Složení respondentů dle bankovního účtu

Odpověď	Absolutní hodnota	%
ČS	38	36,19
KB	25	23,81
ČSOB	20	19,05
mBANK	10	9,52
UniCredit Bank	5	4,76
Raiffeisenbank	3	2,86
Jiná banka	4	3,81

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejčastěji využívanou bankou je Česká spořitelna, následuje Komerční banka a ČSOB. Desetina respondentů využívá účet u mBANK.

5.5 Shrnutí výsledků

Česká spořitelna je hlavní bankou pro 36% dotázaných. Polovina respondentů uvedla, že nebyla seznámena s novelou zákona ze strany bank. Za nejdůležitější změnu, kterou zákon přinesl, respondenti považují zkrácenou lhůtu provádění platebních transakcí (55%).

Většina respondentů je se službami své banky spokojena (75%). Dotázaní se domnívají, že novela zákona nebyla nutná, obávají se, že banky zvýšené náklady promítnou do cen poskytovaných služeb a produktů.

Zároveň většina respondentů (62%) není schopna posoudit, zda došlo ke zvýšení cen za poskytované služby nebo zda došlo ke zlepšení bankovních služeb. Pouze deset respondentů odpovědělo na otázku, jaké změny osobně pocítili. Nejčastější odpovědí bylo urychlení plateb, následovaly elektronické výpisy a stoplistace platební karty zdarma.

Klientům nejvíce na bankách vadí poplatky, vnucování produktů, nefunkčnost služeb, nespolehlivé informace, v poslední řadě jmenovali nízké úrokové sazby na depozitech. Z průzkumu vyplývá malé povědomí klientů o tom, že proběhla novela zákona o platebním styku, ačkoli banky vynaložily nemalé prostředky na informování klientů. To může být, dle mého názoru, způsobeno tím, že jsou klienti zahlceni obchodními nabídkami bank, a proto nevěnovali dostatečnou pozornost informačnímu dopisu.

6 Vývojové perspektivy

Termín transpozice Směrnice do národních legislativ nebyl v některých členských státech dodržen. Proto i v roce 2010 v některých zemích bude transpozice dobíhat. V projektu SEPA bude docházet k implementaci SEPA inkas, pro členské státy v eurozóně je stanoven závazný termín do 1. listopadu 2010, pro státy mimo eurozónu je dán termín do 1. listopadu 2014.

Evropská komise vydala plán SEPA na období 2009 až 2012, priority jsou následující:

1. podpora přechodu na systém SEPA,
2. zvýšení povědomí a propagace produktů SEPA,
3. vypracování solidního právního prostředí a zajištění souladu,
4. podpora inovací,
5. dosažení normalizace a interoperability,
6. vyjasnění a zlepšení řízení projektu SEPA.⁴³

Aby došlo k naplnění vizí SEPA, je potřeba přejít co nejdříve na produkty SEPA. V současné době jsou provozovány souběžně jak stávající produkty, tak SEPA produkty. Dle mého názoru není v brzké době reálné, že by SEPA produkty nahradily stávající. Dle současné statistiky je vidět, že SEPA úhrady (SCT) stále tvoří malý podíl na všech eurových platbách. Například v ČR tvoří SCT 22% odchozích plateb (viz kapitola 1.5). Dle mého názoru je zatím stále malé povědomí u klientů bank o SEPA platbách a SEPA produktech vůbec. Dalším faktorem je cena, některé banky SEPA platby cenově nezvýhodňují, zákazník pak není motivován k přechodu na nový produkt. SEPA v rámci standardizace nepřináší nivelizaci cen (poplatků za služby). Nejde o to, aby ceny u všech bank byly navzájem stejné, ale o to, aby každá banka zpoplatňovala ve stejné výši eurové platby - domácí i přeshraniční.

Z plánu bych tedy vyzdvihla především podporu inovací, produkty budoucnosti SEPA by měly být:

---

⁴³ Zdroj: *Dotvoření jednotné oblasti pro platby v eurech (SEPA): plán na období 2009-2012* [on-line]. Brusel: Komise Evropských společenství, 2009 [cit. 2009-09-10]. Dostupný z WWW: < http://www.czech-ba.cz/data/articles/down_7285.pdf >

- e-Platby - platba, kdy je částka v průběhu nákupu na internetu inkasována z běžného účtu kupujícího bez ohledu na to, kde se kupující, prodávající nachází).
- M-platby – mobilní platby, rámec pro M-platby by měla EPC předložit do konce roku 2010.
- Elektronická fakturace – v současné době nabízí pouze Česká spořitelna. Jedná se o odesílání a přijímání faktur v elektronické podobě přímo z účetního systému.

Myslím, si, že je docela škoda, že většina bank projekt elektronické fakturace prozatím odložila. Dle mého názoru je elektronická fakturace důležitým impulsem, jak využít SEPA produkt v podpůrných řetězcích a uspokojit tak potřeby korporátních klientů.

Z mého pohledu je přímo nezbytné, aby se banky v příštích letech zaměřily na propagaci produktů SEPA a na inovaci produktů a služeb. Budoucnost po roce 2010 spatřuji v elektronických platbách. Zákazníci proto budou potřebovat dobře zabezpečené hardware přístroje pro ukládání elektronických dat, která ale budou přitahovat stále více hackerů. Zákazníci tak budou vyžadovat uživatelsky snadná a standardizovaná bezpečnostní řešení. V současné době se banky předhánějí v nabízení bezpečných úhrad v síti internet. Například KB má produkt Mojeplatba, který umožní zákazníkovi jednoduše prostřednictvím tlačítka umístěného na webových stránkách obchodníka zaplatit za zboží a služby. Objem transakcí v roce 2009 uskutečněný prostřednictvím služby Mojeplatba činil více než 14 miliónů Kč⁴⁴.

Stejně tak jako Mojeplatba má obdobné parametry služba PayMyway od GE Money Bank. Nevýhodou těchto služeb je, že je mohou využívat pouze klienti příslušných bank.

Trendy bankovníctví v příštích pěti letech bych shrnula následovně:

- 1) platby elektronické nahradí platby zadávané papírovým příkazem na pobočce;
- 2) budou převládat bezhotovostní platby nad hotovostí;
- 3) nadále poroste objem transakcí uskutečňovaných pomocí platebních karet;
- 4) dojde k rozvoji přímých inkas.

---

⁴⁴ Zdroj: *Komerční banka nabízí bezpečné platby na internetu; úhrady prostřednictvím služby Mojeplatba neustále rostou* [online]. Praha: Tisková zpráva KB ze dne 5. 2. 2010. Dostupný z WWW: <<http://www.kb.cz/cs/com/press/releases/783.shtml>>

Zákazníci mohou očekávat redukcí hotovostních plateb a díky inovativnímu použití technologií i větší bezpečnost a pohodlí.

Jednotlivé banky by měly nové produkty a služby dodat zákazníkům dříve než to udělá jejich konkurence.

Závěr

Proces sepsání diplomové práce nebyl zrovna jednoduchý, protože k problematice SEPA a Směrnice o platebních službách (dále jen Směrnice) neexistuje v ČR komplexní publikace, většina článků a příspěvků včetně různých nařízení Evropské komise je dostupných pouze na Internetu a především v anglickém jazyce.

Jak jsem již naznačila v úvodu, téma jsem si vybrala, protože celá problematika SEPA a Směrnice je mi blízká. V loňském roce měla implementace Směrnice do zákona dopad na řadu procesů v bance a dotkla se zaměstnanců na téměř všech úrovních. Sama jsem se podílela na úpravě metodiky části přímého bankovníctví, tak aby byla v souladu s novým zákonem.

Téma SEPA je i v tomto roce aktuální, dochází k přípravě SEPA inkas. Práce pro mne osobně měla význam v tom, že jsem se více ponořila do problematiky SEPA, měla jsem možnost oslovit zahraniční banky a bankovní asociace a dozvědět se o implementaci Směrnice v jiných členských státech. Díky své diplomové práci jsem měla možnost vyzkoušet si marketingový výzkum.

Osobně si myslím, že Jednotný evropský platební prostor smysl má. Bylo by skvělé provádět platby rychle, levně a pohodlně uvnitř SEPA jako ve svých domovinách za použití standardizovaných SEPA procesů a získat tak možnost většího výběrů produktů, služeb a za nižší ceny u platebních institucí. Je to však reálné? Domnívám se, že to bude reálné až v momentě, kdy všechny banky přejdou na SEPA produkty a konkrétně pro ČR také až bude zavedeno euro jako národní měna.

Zatímco myšlenky SEPA považuji za přínos v bankovním sektoru, musím říci, že Směrnici považuji za nejhorší příklad evropské byrokracie. Dialog během přípravné fáze Direktivy byl velmi intenzivní. Nicméně kvůli šíři úhlů pohledu různých názorů byl dialog velmi obtížný a faktické technické analýzy provedené bankovním sektorem byly často ignorovány a nahrazeny politickými hledisky. Výsledné znění Směrnice se rozvinulo ve větší a poněkud nejprve zmatený zákonodárný komplex, kombinující vytvoření nového typu nebankovního platebního poskytovatele, nazvaného „platební instituce“, se základní

legislativou platebních služeb napříč všemi provozovateli, zahrnující všechny elektronické platební služby uvnitř jednoduchého trhu.

Dle mého názoru se Směrnice vůbec nepřiblížila ke svým stanoveným cílům. Místo principiálně zaměřeného přístupu je Směrnice velmi komplexním a detailním výtvořem pravidel, která nepodporují zjednodušení, ani neredukují administrativní zátěž a už vůbec ne obchodní náklady bank. Volba direktivních nástrojů místo regulace je sama o sobě dost problematická, protože dovoluje různé variace napříč členskými státy, což vede k riziku, že místní domácí regulátoři si přidají extra podmínky, které jdou za základní požadavky nebo se drží doslovné interpretace. Vypsání velkého počtu dodatečných článků má vliv na omezení stávajících podmínek, zvláště tam, kde se nepožaduje jejich nahlášení komisi. To je pak následně výzvou pro banky ve vícero zemích a můžeme skončit až u 27 a více mini Směrnic. Produkt jedné banky se ve více zemích může lišit. Navíc termín 1. listopad 2009 nebyl některými členskými státy dodržen. Celý proces harmonizace je dle mého názoru zdoluhavý, neefektivní.

Myslím si, že Direktiva v podobě Směrnice nebyla pro bankovní sektor přínosem, jednalo se spíše o nákladovou záležitost. Je třeba si uvědomit, že banky v ČR jsou ovládány zahraničními vlastníky, čili řadu pravidel, produktů, služeb poskytují českým občanům stejně jako jejich matky ve Francii, Německu, Itálii atd.

Již před implementací Směrnice do české legislativy existovaly elektronické výpisy, které většina klientů využívala zdarma. Hlavním důvodem, proč se banky již pár let snaží, aby klienti využívali elektronické výpisy namísto papírových, byla nejenom redukce finančních nákladů, ale i snaha o šetření životního prostředí. Protože řada velkých bank v ČR se hlásí k tzv. společenské odpovědnosti (Corporate Social Responsibility), to znamená, že se zavazují v rámci svého fungování chovat se odpovědně k prostředí a společnosti, ve které podnikají.

Spoluúčast u platebních karet, u některých bank v ČR, konkrétně fungovala i před novelou zákona. Médii avizované zrychlení platebního styku, opět díky nedostatečnému výkladu, nic nového nepřineslo, před novelou byly banky, které připsaly neprioritní platby klientovi

během dne na účet; pro ty, které připisují platby v nočním zpracování, se nic nezměnilo. Až díky větší konkurenci, která začala s připisováním plateb dříve, se postupně banky k tomuto kroku připojují.

Domnívám se, že prostředky, které byly vynaloženy na projekt implementace Směrnice, mohly být využity daleko lépe, například v inovaci a vývoji nových produktů. Vývoj a inovace produktů je dle mého názoru hlavním motorem bankovníctví, protože zvyšuje konkurenceschopnost bank. Spotřebitelům přináší větší výběr produktů a služeb a proto i větší užitek.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

CITACE

- [1] *Bezhotovostní úhrady SEPA soubor pravidel systému (verze 2.3)* [online]. Praha: Česká bankovní asociace, 2009 [cit.2009-04-13]. Dostupný z WWW:<http://czech-ba.webmagazine.cz/data/articles/down_236.pdf>
- [2] *Dotvoření jednotné oblasti pro platby v eurech (SEPA): plán na období 2009-2012* [on-line]. Brusel: Komise Evropských společenství, 2009 [cit. 2009-09-10]. Dostupný z WWW: < http://www.czech-ba.cz/data/articles/down_7285.pdf>
- [3] *EPC – Evropská rada pro platební styk* [online]. Praha: Česká bankovní asociace, 2010 [cit. 2010-02-15]. Dostupný z WWW:< <http://www.czech-ba.cz/projekty/sepa>>
- [4] *Evropská centrální banka* [online]. Internetový portál Euroskop.cz [cit. 2010-02-15]. Dostupný z WWW:< <http://www.euroskop.cz/82/sekce/evropska-centralni-banka/>>
- [5] *Evropská komise* [online]. Internetový portál Euroskop.cz [cit. 2010-02-15], Dostupný z WWW:< <http://www.euroskop.cz/109/sekce/zakladni-informace/>>
- [6] HAINS, R. *Skúsenosti s implementáciou PSD a zavádzaním SDD v SR* [online]. Seminář „Změny na trhu platebních služeb“, Praha 2009, [cit. 2009-09-23]. Dostupný z WWW:< http://www.czech-ba.cz/data/articles/down_5699.ppt>
- [7] KADORÍK, M., ŠRÁMKOVÁ, H. *SEPA Direct Debit vs. tuzemská inkasa* [online]. Seminář „Změny na trhu platebních služeb“, Praha 2009, [cit. 2009-09-23]. Dostupný z WWW:< http://www.czech-ba.cz/data/articles/down_5702.ppt>
- [8] *Komerční banka nabízí bezpečné platby na internetu; úhrady prostřednictvím služby Mojeplatba neustále rostou* [online]. Praha: Tisková zpráva KB ze dne 5. 2. 2010. Dostupný z WWW: <<http://www.kb.cz/cs/com/press/releases/783.shtml>>
- [9] *O ČBA* [online]. Praha: Česká bankovní asociace, 2010 [cit. 2010-02-15]. Dostupný z WWW:< <http://www.czech-ba.cz/o-cba>>
- [10] PANTUČKOVÁ, J. *The Czech SEPA Coordination Committee* [online]. EU Forum of national SEPA Coordination Committees [cit. 2009-10-20]. Dostupný z WWW:< http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/sepa/forum-2009_10_20/cz_en.pdf>
- [11] *Rámcový implementační plán zavedení SEPA v ČR (verze 1.0)* [elektronická pošta]. Praha: NKV SEPA, 2009.

- [12] *SEPA Slovakia – state of the project as of April 30th* [online]. Slovak Banking Association , EU Forum of national SEPA Coordination Committees [cit. 2009-03-30]. Dostupný z WWW:<
http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/sepa/forum-2009_03_30/sk_en.pdf>
- [13] *The banking industry delivers the next milestone on the road to SEPA* (press release) [online]. Brussels: European payments council, 21 September 2005, s. 2 [cit. 2010-03-13]. Dostupný z WWW:<
http://www.europeanpaymentscouncil.org/documents/EPC175_05_EPC_press_release_Sept05.pdf>
- [14] TRICHET,J-C. *Jednotná oblast pro platby v eurech (SEPA)* [online]. Evropská centrální banka, 2009, s. 6 [cit. 2009-04-13]. Dostupný z WWW:<http://www.czech-ba.cz/data/articles/down_237.pdf> a <http://www.ecb.int/pub/pdf/other/sepa_brochure_2009cs.pdf>
- [15] *Úřední sdělení České národní banky ze dne 10. Listopadu 2009 k ustanovení § 116 odst. 1 zákona o platebním styku týkající se ztráty z neautorizované platební transakce, kterou nese plátce* [on-line]. Praha: Věstník ČNB, částka 15/2009 ze dne 11. listopadu 2009. Dostupný z WWW:
<http://www.cnb.cz/m2export/sites/www.cnb.cz/cs/legislativa/vestnik/2009/download/v_2009_15_21909320.pdf>
- [16] *Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace podle obecných zásad (RIA)* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR - Odbor Legislativy finančního trhu, odd. Bankovníctví a úvěry: [cit. 2009-03-17]. Dostupný z WWW:<
http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/bank_sektor_cr_46317.html>

Právní předpisy

- [17] Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2007/64/ES ze dne 13. listopadu 2007 o platebních službách na vnitřním trhu [online]. Úřední věstník Evropské unie, prosinec 2007 [cit. 2009-09-21]. Dostupný z WWW:< <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:319:0001:0036:CS:PDF>>
- [18] Zákon č.284/2009 Sb., o platebním styku
- [19] Zákon č.124/2002 Sb., o převodech peněžních prostředků, elektronických platebních prostředcích a platebních systémech (zákon o platebním styku)

BIBLIOGRAFIE

- [20] CHUCHVALCOVÁ, J. A NĚMCOVÁ, R. *SEPA se stala realitou* [online]. BANKOVNICTVI.IHNED. CZ, 2009 [cit. 2009-08-20]. Dostupný z WWW: <http://vyhledavani.ihned.cz/109-38107720-on-sepa-M00000_d-eb>
- [21] GREGOVÁ, J. *Jednotné inkaso napříč Evropou* [online]. BANKOVNICTVI.IHNED. CZ, 2010 [cit. 2010-03-18]. Dostupný z WWW: <<http://bankovnictvi.ihned.cz/c1-41401340-jednotne-inkaso-napric-evropou>>
- [22] HELÍSEK, MOJMÍR a kolektiv. *Euro v ČR z pohledu ekonomů*. 1.vyd.Praha: Aleš Čeněk, 2009. 192 s. ISBN 978-80-7380-182-3.
- [23] KALABIS, Z. *Bankovní služby v praxi*. 1.vyd.Praha: Computer Press, 2006. 156 s. ISBN 80-251-0882-1.
- [24] MÁČE, M. *Platební styk klasický a elektronický*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2006. 220s. ISBN 80-247-1725-5.
- [25] *Payments Info-letter* [online]. European Commission, 2010 [cit. 2010-02-22]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/info-letter/2010_01_en.pdf>
- [26] SCHLOSSBERGER, O. a SOLDÁNOVÁ, M. *Platební styk*. 3. přeprac. a dopl. vyd. Praha: Bankovní institut, 2005. 368 s. ISBN 978-80-7265-107-8.
- [27] *SEPA Implementation and Migration in Greece* [online]. Hellenic Bank Association, July 2007 [cit. 2010-02-16]. Dostupný z WWW: <http://www.bankofgreece.gr/BoGDocuments/SEPA_Implementation_and_Migration_in_Greece.pdf>
- [28] SKIMMER, CH. *The Future of Finance after SEPA*. 1st ed., United Kingdom: John Wiley and Sons Ltd., 2008. 330 pgs. ISBN 978-0-470-98782-7.
- [29] *The Single Euro Payments Area - What it means for small and medium sized businesses* (brochure) [online]. European Commission, 2010 [cit. 2010-03-16]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/sepa/sme/sme_en.pdf>
- [30] *World Payments Report 2009*. Capgemini ,The Royal Bank of Scotland plc and the European Financial Management & Marketing Association, 2009 [cit. 2010-02-08]. Dostupný z WWW: <http://www.capgemini.com/services-and-solutions/by-industry/financial-services/solutions/payments/worldpaymentsreport_09/>

Internetové odkazy

- [31] Citibank [online]. Dostupný z WWW:
< <http://www.citibank.cz/czech/homepage/index.htm>>
- [32] Česká bankovní asociace [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.czech-ba.cz/>>
- [33] Česká národní banka [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.cnb.cz>>
- [34] Česká spořitelna [online]. Dostupný z WWW:<
<http://www.csas.cz/banka/appmanager/portal/banka>>
- [35] Československá obchodní banka [online]. Dostupný z WWW:
< <http://www.csob.cz/cz/Stranky/default.aspx>>
- [36] EBA CLEARING [online]. Dostupný z WWW:< <https://www.ebaclearing.eu/>>
- [37] Economia, a.s.[online]. Dostupný z WWW:< <http://bankovnictvi.ihned.cz/>>
- [38] Evropská centrální banka [online]. Dostupný z WWW: <
<http://www.ecb.int/paym/sepa/html/links.en.html>>
- [39] Evropská komise [online]. Dostupný z WWW:
< http://ec.europa.eu/internal_market/payments/sepa/>
- [40] Evropská rada pro platební styk [online]. Dostupný z WWW:
<www.europeanpaymentscouncil.eu>
- [41] Evropská rada pro platební styk - archiv [online]. Dostupný z WWW:
<http://epc.cbnet.info/content/adherence_database>
- [42] J&T Banka CZ [online]. Dostupný z WWW:< <http://www.jtbank.cz/>>
- [43] Komerční banka [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.kb.cz>>
- [44] mBank [online]. Dostupný z WWW:< <http://www.mbank.cz/>>
- [45] Ministerstvo financí ČR [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.mfcr.cz>>
- [46] UniCredit Bank [online]. Dostupný z WWW:
< <http://www.unicreditbank.cz/cz/uvod.html>>
- [47] Úřední věstník EU [online]. Dostupný z WWW:< <http://eur-lex.europa.eu/JOIndex.do?ihmlang=cs>>

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1   Přehled o výši pojistného a vyplacených dávkách
- Příloha č. 2   Části daňového přiznání
- Příloha č. 3   KB – vzor platebního příkazu do zahraničí (SEPA platba)
- Příloha č. 4   Vzor dopisu Citibank informující o změnách v souvislosti s PSD
- Příloha č. 5   UniCredit Bank - vzor Mandátu pro spotřebitelské SEPA inkaso (CORE)
- Příloha č. 6   UniCredit Bank - vzor Mandátu pro podnikatelské SEPA inkaso (B2B)

Příloha č. 1

<div style="border: 1px dashed black; width: 150px; height: 50px; margin: 0 auto;"></div> <p>Evidenční štítek</p>	<h3 style="text-align: center; margin: 0;">Přehled o výši pojistného a vyplacených dávkách</h3> <p style="text-align: center; margin: 5px 0;">..... za období (kal. měsíc)</p> <p style="margin: 5px 0;">.....</p> <p style="display: flex; justify-content: space-between;"> Kód OSSZ Místně příslušná OSSZ (ÚP PSSZ) </p>																											
A. IDENTIFIKACE ZAMĚSTNAVATELE <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px dotted black;">Název</td> <td style="width: 15%; border-bottom: 1px dotted black;">IČ</td> <td style="width: 35%; border-bottom: 1px dotted black;">Variabilní symbol</td> </tr> <tr> <td style="border-bottom: 1px dotted black;">Ulice</td> <td style="border-bottom: 1px dotted black;">Číslo domu</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border-bottom: 1px dotted black;">Obec</td> <td style="border-bottom: 1px dotted black;">PSČ</td> <td style="border-bottom: 1px dotted black;">Stát</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="border-bottom: 1px dotted black;">Počet zaměstnanců</td> </tr> </table>		Název	IČ	Variabilní symbol	Ulice	Číslo domu		Obec	PSČ	Stát			Počet zaměstnanců															
Název	IČ	Variabilní symbol																										
Ulice	Číslo domu																											
Obec	PSČ	Stát																										
		Počet zaměstnanců																										
B. POJISTNÉ ODVÁDĚNÉ ZA ZAMĚSTNANCE A ZA ZAMĚSTNAVATELE <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">1. Pojistné na nemocenské a důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti</td> <td style="width: 20%; text-align: right;">..... Kč</td> <td style="width: 30%; text-align: right;">..... Kč</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">Úhrn vyměřovacích základů</td> <td style="text-align: right;">Úhrn pojistného</td> </tr> <tr> <td>2. Pojistné pouze na důchodové pojištění</td> <td style="text-align: right;">..... Kč</td> <td style="text-align: right;">..... Kč</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">Úhrn vyměřovacích základů</td> <td style="text-align: right;">Úhrn pojistného</td> </tr> <tr> <td>3. Pojistné celkem</td> <td></td> <td style="text-align: right;">..... Kč</td> </tr> <tr style="border: 2px solid red;"> <td>4. Úhrn slev na pojistném podle § 21a zákona</td> <td style="text-align: right;">.....</td> <td style="text-align: right;">..... Kč</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">Počet zaměstnanců</td> <td style="text-align: right;">Výše slevy</td> </tr> <tr> <td>5. Mimořádná sleva na pojistném</td> <td></td> <td style="text-align: right;">..... Kč</td> </tr> <tr> <td>6. Rozdíl mezi pojistným celkem a slevami na pojistném (řádka 6 = řádka 3 mínus řádky 4 a 5)</td> <td></td> <td style="text-align: right;">..... Kč</td> </tr> </table>		1. Pojistné na nemocenské a důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti	..... Kč	..... Kč		Úhrn vyměřovacích základů	Úhrn pojistného	2. Pojistné pouze na důchodové pojištění	..... Kč	..... Kč		Úhrn vyměřovacích základů	Úhrn pojistného	3. Pojistné celkem		..... Kč	4. Úhrn slev na pojistném podle § 21a zákona	.....	..... Kč		Počet zaměstnanců	Výše slevy	5. Mimořádná sleva na pojistném		..... Kč	6. Rozdíl mezi pojistným celkem a slevami na pojistném (řádka 6 = řádka 3 mínus řádky 4 a 5)		..... Kč
1. Pojistné na nemocenské a důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti	..... Kč	..... Kč																										
	Úhrn vyměřovacích základů	Úhrn pojistného																										
2. Pojistné pouze na důchodové pojištění	..... Kč	..... Kč																										
	Úhrn vyměřovacích základů	Úhrn pojistného																										
3. Pojistné celkem		..... Kč																										
4. Úhrn slev na pojistném podle § 21a zákona	.....	..... Kč																										
	Počet zaměstnanců	Výše slevy																										
5. Mimořádná sleva na pojistném		..... Kč																										
6. Rozdíl mezi pojistným celkem a slevami na pojistném (řádka 6 = řádka 3 mínus řádky 4 a 5)		..... Kč																										

Zdroj: <http://www.pavlasoft.com/formulare/formular-prehled-o-vysi-pojistneho-a-vyplacenych-davkach-srpen/prehled-o-vysi-pojistneho-a-vyplacenych-davkach.pdf>

Příloha č. 2

PŘÍLOHA č. 1

je součástí tiskopisu PŘÍZNÁNÍ k dani z příjmů fyzických osob
za zdaňovací období 2008 – 25 5405 MFin 5405 vzor č. 15 (dále jen „DAP“)

Rodné číslo:

 /

Částky uveďte v celých Kč. Číselné hodnoty počítané v průběhu výpočtu daňové povinnosti jsou ukazatelé ve smyslu ustanovení § 46a odst. 3 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů a jejich zaokrouhlení se provádí s přesností na dvě desetinná místa.

Výpočet dílčího základu daně z příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7 zákona)

1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7 zákona)

Příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky a příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí

PŘÍZNÁNÍ

k dani z příjmů právnických osob

podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon")

za zdaňovací období nebo za období, za které se podává daňové přiznání

D. Tabulka pro poplatníky, kteří vedou daňovou evidenci podle § 7b zákona

Vyplňte pouze v případě, vedete-li daňovou evidenci podle § 7b zákona. Údaje, prosím, vyplňte v celých Kč.

	Na začátku zdaňovacího období	Na konci zdaňovacího období
1. Hmotný majetek		
2. Peněžní prostředky v hotovosti*)		
3. Peněžní prostředky na bankovních účtech*)		
4. Zásoby		
5. Pohledávky včetně poskytnutých úvěrů a půjček		
6. Ostatní majetek*)		
7. Závazky včetně přijatých úvěrů a půjček		
8. Rezervy		
9. Mzdy		

*) označené údaje jsou nepovinné

K. Vybrané ukazatele hospodaření

Řádek	Název položky	Měrná jednotka	Vyplní	
			poplatník	finanční úřad
1	Roční úhrn čistého obrátu	Kč		
2	Průměrný přepočtený počet zaměstnanců, zaokrouhlený na celé číslo	osoby		

6

Zdroj: <http://www.businessinfo.cz/cz/formulare/priznani-k-dani-z-prijmu-fyzickych-osob/4/>

Příloha č. 3

KB

KB SEPA EuroPlatba - Platební příkaz (KB SEPA EuroPayment Order)

Částka v EUR ¹ (Amount in EUR)	Splatnost ³ (Maturity Date)	Kurz ⁴ (Exchange rate)
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Částka slovy ² (Amount in Words only)		
<input type="text"/>		
Účet plátce v IBAN ⁶ (Payer's account)	Účet příjemce v IBAN ⁸ (Beneficiary's account)	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Jméno / Název plátce ⁸ (Name of Payer)	Jméno / Název příjemce ¹⁰ (Name of Beneficiary)	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Adresa plátce ⁷ (Address of Payer)	Adresa příjemce ¹¹ (Address of Beneficiary)	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Kód země (Country code)	Kód země (Country code)	
Reference plátce ⁹ (Payer's reference)	BIC banky příjemce ¹² (BIC of Beneficiary's bank)	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Informace k úhradě ¹³ (Remittance information)		
<input type="text"/>		

Níže uvedená nepovinná pole vyplňujte pouze pokud požadujete detailně identifikovat plátce či příjemce platby – viz vysvětlivky. Fill in the optional fields below only if you require to identify Beneficiary or Payer in detail – see notes.

Identifikace plátce ¹⁴ (Identification of Payer)

Typ identifikace (Identification Type)	Organizace (Organization)
	Soukromá osoba (Private person)
Typ dokumentu (Document Type)	
Identifikační údaje (Identification)	

Identifikace příjemce ¹⁵ (Identification of Beneficiary)

Typ identifikace (Identification Type)	Organizace (Organization)
	Soukromá osoba (Private person)
Typ dokumentu (Document Type)	
Identifikační údaje (Identification)	

Místo a datum vystavení
(Place and Date of Issue)

Podpis(y) plátce dle podpisového vzoru
(Signature of Payer according to Specimen Signature)

Plátce vždy vyplní silně orámované části. Vysvětlivky jsou na zadní straně. Fill in the black frames area. See notes on the back side

Vysvětlivky:

1. **Částka v EUR** - uveďte požadovanou částku bankovního převodu / platby číselně.
2. **Částka slovy** - uveďte slovní vyjádření požadované částky platby pro kontrolní účely.
3. **Splatnost** - uveďte datum Vámi požadovaného zpracování Platebního příkazu.
4. **Kurz** - označte FX v případě, že se jedná o platbu s domluveným kurzem.
5. **Účet plátce v IBAN u KB** - uveďte číslo účtu plátce v mezinárodním formátu IBAN (International Bank Account Number), které obsahuje kód dané země, kontrolní číslo, směrový kód banky a vlastní číslo účtu klienta
6. **Jméno / název plátce** - vyplňte název firmy nebo jméno plátce (mělo by být shodné s vlastníkem účtu plátce), v maximální délce 70 alfanumerických znaků (včetně mezer).
7. **Adresa plátce** - uveďte ve tvaru:
Ulice (anebo poštovní schránka), v maximální délce 70 alfanumerických znaků (včetně mezer)
Město, PSČ (nebo jiné směrovací číslo), v maximální délce 70 alfanumerických znaků (včetně mezer)
Kód země – dvoumístný ISO kód, je nutné vyplnit jej vždy, když je uvedena adresa
8. **Reference plátce** - uveďte Vaši referenci vztahující se k platbě, která má být předána příjemci, v maximální délce 35 alfanumerických znaků (včetně mezer).
9. **Účet příjemce v IBAN** - uveďte číslo účtu příjemce v mezinárodním formátu IBAN (International Bank Account Number), které obsahuje kód dané země, kontrolní číslo, směrový kód banky a vlastní číslo účtu klienta
10. **Jméno / Název příjemce** - vyplňte název firmy nebo jméno příjemce (mělo by být shodné s vlastníkem účtu příjemce), v maximální délce 70 alfanumerických znaků (včetně mezer).
11. **Adresa příjemce** - uveďte ve tvaru:
Ulice (anebo poštovní schránka), v maximální délce 70 alfanumerických znaků (včetně mezer)
Město, PSČ (nebo jiné směrovací číslo), v maximální délce 70 alfanumerických znaků (včetně mezer)
Kód země – dvoumístný ISO kód, je nutné vyplnit jej vždy, když je uvedena adresa
12. **BIC banky příjemce** - vyplňte SWIFT-ový kód banky, která vede účet příjemce.
13. **Informace k úhradě** - uvádějte cizojazyčně v jednom ze světových jazyků nebo v jazyce příjemce. Je možné zadat až 140 alfanumerických znaků (včetně mezer).
14. Pokud chcete detailněji identifikovat plátce, označte nejdříve v sekci **Identifikace plátce** znakem **X** příslušný **Typ identifikace** (buď Organizace anebo Soukromá osoba).
  - o V případě, že jste zvolili typ identifikace **Organizace**, vyplňte vždy pole **Identifikační údaje** (tzn. konkrétní údaje, kterými chcete plátce identifikovat, např. SWIFT code: AAAACCMMDOXX, IČO/DIC: 123456789 atd.), v maximální délce 35 alfanumerických znaků (včetně mezer).
  - o V případě, že jste zvolili typ identifikace **Soukromá osoba** vyplňte vždy pole:
    - a. **Typ dokumentu**, tzn. druh / kategorie identifikačního dokladu, např. Řidičský průkaz, Rodné číslo, Číslo sociálního pojištění atp.), v maximální délce 35 alfanumerických znaků (včetně mezer).
    - b. **Identifikační údaje**, tzn. konkrétní údaj, kterým chcete plátce identifikovat, vztahující se k uvedenému typu dokumentu, v maximální délce 35 alfanumerických znaků (včetně mezer).
15. Pro detailnější identifikaci příjemce (vlastníka účtu) vyplňte údaje v sekci **Identifikace příjemce** obdobným způsobem uvedeným v bodě 14.

Notes:

1. **Amount in EUR** - state the amount of money transfer in numbers.
2. **Amount in Words only** - state the amount in words for the checking purposes.
3. **Maturity Date** - state the requested date of Payment Order processing.
4. **Exchange Rate** - fill in a foreign exchange rate, if the payment is to be processed with an agreed exchange rate.
5. **Payer's Account in KB** - use IBAN (International Bank Account Number), which includes country code, control number, bank code and client's account number.
6. **Name of Payer** - state client or company name (filled in data should be consistent with Payer's account owner). This text is limited to a maximum of 70 alphanumeric characters (including space).
7. **Address of Payer** - structure of the field:
Street or P.O.Box. This text is limited to a maximum of 70 alphanumeric characters (including space).
City, ZIP code. This text is limited to a maximum of 70 alphanumeric characters (including space).
Country code – an ISO code (2 characters), it must be filled if the address of Beneficiary is stated.
8. **Payer's reference** - state your reference related to money transfer to be forwarded to Beneficiary. This text is limited to a maximum of 35 alphanumeric characters (including space).
9. **Beneficiary's account** - use IBAN (International Bank Account Number), which includes country code, control number, bank code and client's account number.
10. **Name of Beneficiary** - state client or company name (filled in data should be consistent with Beneficiary's account owner). This text is limited to a maximum of 70 alphanumeric characters (including space).
11. **Address of Beneficiary** - structure of the field:
Street or P.O.Box. This text is limited to a maximum of 70 alphanumeric characters (including space).
City, ZIP code. This text is limited to a maximum of 70 alphanumeric characters (including space).
Country code – an ISO code (2 characters), must be filled if the address of Beneficiary is stated.
12. **BIC of Beneficiary's bank** - fill in the SWIFT code of the Beneficiary's bank.
13. **Remittance information** - state payment details in a world language or in language of Beneficiary. This text is limited to a maximum of 140 alphanumeric characters (including space).
14. If you want to identify the Payer in more detail: In a section **Identification of Payer** mark **Identification Type** (**Organization** or **Private person**) with **X**.
  - o In case that you have chosen **Organization** then always fill in the box **Identification**, it means specific data that will identify the payer, (e.g. SWIFT code: AAAACCMMDOXX, Tax Identification number: 123456789 etc.). This text is limited to a maximum of 35 alphanumeric characters (including space).
  - o In case that you have chosen **Private person** then always fill in following boxes:
    - a. **Document Type**, it means type / category of an identification document, e.g. *Driving Licence, Social Security Number, etc.*. This text is limited to a maximum of 35 alphanumeric characters (including space).
    - b. **Identification**, it means specific data, with which you want to identify the payer in relation to filled document type. This text is limited to a maximum of 35 alphanumeric characters (including space).
15. If you want to identify the Beneficiary in more detail then fill in data in a section **Identification of Beneficiary** according to the point 14.

Zdroj: http://www.kb.cz/file/u/seg/KB-sepa_platebni_prikaz-czi.pdf

Příloha č. 4

Citibank Europe plc
Evropská 178
166 40 Praha 6
Česká republika

Tel.: +420 233 061 111
Fax: +420 233 061 617
IČ 28198131
DIČ CZ28198131

Citibank

Vážená klientko, vážený kliente,

dne 1. listopadu 2009 nabývá účinnosti nový zákon č. 284/2009 Sb., o **platebním styku** (dále jen „Zákon o platebním styku“). Ten implementuje do českého právního řádu evropskou **směrnicí o platebních službách na vnitřním trhu** (Directive on Payment Services in the Internal Market, dále jen „PSD“), jejímž cílem je podpořit vytvoření jednotného trhu platebních služeb v rámci Evropského hospodářského prostoru (dále jen „EHP“).

Záměrem tohoto dopisu je vysvětlit, co PSD a nový Zákon o platebním styku bude znamenat pro Vás, klienta Citibank Europe plc, organizační složka (dále jen „Citibank“).

ZPRACOVÁNÍ PLATEB

Nejhmotatelnější změna pro naše klienty se odehraje v oblasti zpracování plateb. Od 1. listopadu 2009 budou příchozí korunové i zahraniční platby připsávány na účet klienta v tentýž den, kdy budou finanční prostředky připsány na účet Citibank poskytovatelem platebních služeb plátce.

Pro všechny platby prováděné v rámci EHP v měně některého členského státu EHP bude uplatňována pouze dispozice SHA (sdílené poplatky), kdy příjemce i plátce hradí vždy pouze poplatky svého poskytovatele platebních služeb (své banky). Současně u těchto plateb platí, že poskytovatel platebních služeb plátce a ani žádná zprostředkující instituce nemohou snížit částku převodu (např. o korespondenční poplatek) a mají povinnost vždy převést plnou částku převodu na účet poskytovatele platebních služeb příjemce.

INFORMAČNÍ POVINNOST

Nový Zákon o platebním styku ukládá poskytovatelům platebních služeb povinnost informovat své klienty o pohybech a zůstatcích na jejich platebních účtech zcela zdarma s nejdelší možnou periodicitou 1x měsíčně.

S touto změnou postupně přecházíme na elektronickou formu výpisů, které již nyní poskytujeme zdarma našim korporátním klientům. Do konce roku 2009 plánujeme zavedení bezplatných elektronických výpisů i pro naši retailovou část banky.

U klientů, kterým je v současné době zaslán výpis z účtu čtvrtletně, přistoupíme k měsíční periodicitě zaslání výpisů.

S ohledem na informační povinnosti stanovené Zákonem o platebním styku se rozšíří okruh údajů souvisejících s prováděnými transakcemi, které najdete ve svých pravidelných výpisech z účtu.

Abychom byli, v souladu se zákonem o platebním styku, schopni poskytnout maximálně podrobné informace o klientských platbách, dojde od 1. listopadu 2009 také k drobným úpravám výpisů z účtu.

VŠEOBECNÉ OBCHODNÍ PODMÍNKY, SMLOUVA O BĚŽNÉM ÚČTU

Jedním ze stanovených cílů PSD je větší transparentnost práv a povinností poskytovatelů a uživatelů platebních služeb. V souvislosti s tímto cílem dojde k úpravě režimu změn Všeobecných obchodních podmínek, kdy klienti musejí být o návrhu příslušných změn informováni alespoň dva měsíce (namísto současného jednoho měsíce) před jejich účinností.

V případě výpovědi smlouvy o běžném účtu se uplatní nové výpovědní lhůty, a to jeden měsíc v případě výpovědi ze strany klienta a dva měsíce v případě výpovědi ze strany Citibank.

Citibank Europe plc
Evropská 178
166 40 Praha 6
Česká republika

Tel.: +420 233 061 111
Fax: +420 233 061 617
IČ 28198131
DIČ CZ28198131

Citibank

ODPOVĚDNOST POSKYTOVATELE

S ohledem na změny vycházející ze Zákona o platebním styku se také snižuje odpovědnost plátce a naopak prohlubuje odpovědnost poskytovatele platebních služeb při reklamaci neautorizované platební transakce (k níž nedal plátce souhlas). Dojde-li při takovéto transakci ke ztrátě na straně klienta, je maximální limit ztráty, kterou nese klient za splnění určitých předpokladů, stanoven na částku 150 EUR za transakci. Výjimkou je porušení povinností klienta nebo hrubá nedbalost klienta, v těchto případech nenese poskytovatel platebních služeb za tuto ztrátu odpovědnost.

V rámci těchto změn dochází také ke zrušení poplatku za blokadu platebního prostředku. Citibank je ovšem s novým Zákonem o platebním styku již dlouhou dobu v souladu a takový poplatek neúčtuje. Citibank rovněž nabízí držitelům Citi kreditních karet vydání náhradní karty zcela zdarma.

V návaznosti na Zákon o platebním styku dojde u klientů, kteří mají v rámci bankovních produktů sjednáno riziko pojištění zneužití karty, k rozšíření těchto produktů ve prospěch klientů.

Doufáme, že z tohoto dopisu je zřejmé, že se z pohledu klienta nejedná o žádné zdražení či zhoršení jakékoliv služby, naopak věříme, že posun, který znamená implementace nového Zákona o platebním styku, je pro Citibank a pro její klienty velice pozitivní.

Máte-li další otázky k dopadu změn na Vaše platební služby, kontaktujte prosím Vašeho zástupce oddělení CitiService, Vašeho osobního bankéře či naši zákaznickou linku CitiPhone ☎ 233 062 222.

S úctou

Citibank Europe plc

Zdroj: http://www.citibank.cz/czech/homepage/files/psd_cz.pdf

Příloha č. 5

SOUHLAS S INKASEM SEPA SEPA DIRECT DEBIT MANDATE

Hlavička / Header:	
Souhlas s inkasem SEPA	SEPA Direct Debit Mandate
Reference souhlasu – vyplňuje příjemce	Mandate reference – to be completed by the creditor
JMÉNO PŘÍJEMCE & LOGO	CREDITOR'S NAME & LOGO
Text zmocnění / Authorisation statement:	
Podpisem tohoto souhlasu opravňujete (A) {JMÉNO PŘÍJEMCE} k tomu, aby zasílal Vaší bance příkazy k odepsání prostředků z Vašeho účtu a (B) Vaší banku k odepsání prostředků z Vašeho účtu v souladu s příkazy {JMÉNO PŘÍJEMCE}.	By signing this mandate form, you authorise (A) {NAME OF CREDITOR} to send instructions to your bank to debit your account and (B) your bank to debit your account in accordance with the instructions from {NAME OF CREDITOR}.
Součástí Vašich práv je oprávnění k vrácení peněžních prostředků Vaší bankou podle obchodních podmínek stanovených ve smlouvě s Vaší bankou. Zádost o vrácení musí být podána do 8 týdnů ode dne, kdy byly prostředky odepsány z Vašeho účtu.	As part of your rights, you are entitled to a refund from your bank under the terms and conditions of your agreement with your bank. A refund must be claimed within 8 weeks starting from the date on which your account was debited.

Základní pole / Upper field texts:		
1	Vaše jméno Jméno plátce (plátců)	Your name Name of the debtor(s)
2	Vaše adresa Ulice – název, číslo	Your address Street name and number
3	Poštovní směrovací číslo (PSC) Město	Postal code City
4	Země	Country
5	Číslo Vašeho účtu Číslo účtu ve formátu IBAN	Your account number Account number - IBAN
6	SWIFT BIC	SWIFT BIC
7	Jméno příjemce Jméno příjemce	Creditor's name Creditor name
8	Identifikační kód příjemce	Creditor identifier

9	Ulice – název, číslo	Street name and number
10	Poštovní směrovací číslo (PSČ) Město	Postal code City
11	Země	Country
12	Typ platby: Opakující se platba nebo Jednorázová platba	Type of payments: Recurrent payment or One-off payment
13	Město podpisu Místo Datum	City or town in which you are signing Location Date
Podpis / Signature texts:		
Podpis(y) Prosíme podepište zde		Signature(s) Please sign here
Poznámka: vysvětlení Vašich práv týkajících se výše uvedeného souhlasu Vám poskytne Vaše banka.		Note: Your rights regarding the above mandate are explained in a statement that you can obtain from your bank.
Další pole / Lower field texts:		
Podrobnější údaje o vztahu mezi příjemcem a plátcem, který je základem pro souhlas s inkasem – pouze pro informační účely.		Details regarding the underlying relationship between the Creditor and the Debtor – for information purposes only.
14	Identifikační kód plátce Zde uveďte číselný kód, který má uvádět Vaše banka	Debtor identification code Write any code number here which you wish to have quoted by your bank
15	Osoba, za niž (jejímž jménem) platbu provádíte	Person on whose behalf payment is made
Název skutečného plátce: pokud provádíte platbu na základě dohody mezi {JMÉNO PŘÍJEMCE} a jinou osobou (například platíte-li účet za jinou osobu), prosíme napište jméno této osoby zde.		Name of the Debtor Reference Party: If you are making a payment in respect of an arrangement between {NAME OF CREDITOR} and another person (e.g. where you are paying the other person's bill) please write the other person's name here.
Pokud platíte svým jménem, nevyplňujte.		If you are paying on your own behalf, leave blank.
16	Identifikační kód skutečného plátce	Identification code of the Debtor Reference Party
17	Název skutečného příjemce: příjemce musí tuto část vyplnit, pokud inkasuje prostředky na základě pověření jiné strany.	Name of the Creditor Reference Party: Creditor must complete this section if collecting payment on behalf of another party.
18	Identifikační kód skutečného příjemce	Identification code of the Creditor Reference Party
19	Ve vztahu ke smlouvě : Identifikační číslo příslušné smlouvy	In respect of the contract: Identification number of the underlying contract

20	Popis smlouvy	Description of contract
Informace / Information texts:		
	Prosíme vraťte (komu)	Please return to
	Vyhrazeno pro potřeby příjemce	Creditor's use only

Zdroj: <http://www.unicreditbank.cz/cz/firmy/platebni-styk/zahranicni-platebni-styk/sepa/sepa-inkaso.html>

Příloha č. 6

SOUHLAS S INKASEM SEPA MEZI PODNIKATELSKÝMI SUBJEKTY SEPA BUSINESS-TO-BUSINESS DIRECT DEBIT MANDATE

Hlavička / Header:	
Souhlas s inkasem SEPA mezi podnikatelskými subjekty	SEPA Business-to-Business Direct Debit Mandate
Reference souhlasu – vyplňuje příjemce	Mandate reference – to be completed by the creditor
JMÉNO PŘÍJEMCE & LOGO	CREDITOR'S NAME & LOGO
Text zmocnění / Authorisation statement:	
Podpisem tohoto souhlasu opravňujete (A) {JMÉNO PŘÍJEMCE} k tomu, aby zasílal Vaší bance příkazy k odepsání prostředků z Vašeho účtu a (B) Vaši banku k odepsání prostředků z Vašeho účtu v souladu s příkazem {JMÉNO PŘÍJEMCE}.	By signing this mandate form, you authorise (A) {NAME OF CREDITOR} to send instructions to your bank to debit your account and (B) your bank to debit your account in accordance with the instructions from {NAME OF CREDITOR}.
Tento souhlas se týká/vztahuje pouze na inkasa mezi podnikatelskými subjekty. Nejste oprávněn požadovat vrácení finančních prostředků po odepsání z Vašeho účtu. Až do dne splatnosti inkasa máte nárok požádat Vaši banku o odmítnutí inkasa a nezatížení Vašeho účtu.	This mandate is only intended for business-to-business transactions. You are not entitled to a refund from your bank after your account has been debited, but you are entitled to request your bank not to debit your account up until the day on which the payment is due.

Základní pole / Upper field texts:		
1	Vaše jméno Jméno plátce (plátců)	Your name Name of the debtor(s)
2	Vaše adresa Ulice – název, číslo	Your address Street name and number
3	Poštovní směrovací číslo (PSČ) Město	Postal code City
4	Země	Country
5	Číslo Vašeho účtu	Your account number Account number - IBAN

	Číslo účtu ve formátu IBAN	
6	SWIFT BIC	SWIFT BIC
7	Jméno příjemce Jméno příjemce	Creditor's name Creditor name
8	Identifikační kód příjemce	Creditor identifier
9	Ulice – název, číslo	Street name and number
10	Poštovní směrovací číslo (PSČ) Město	Postal code City
11	Země	Country
12	Typ platby: Opakující se platba nebo Jednorázová platba	Type of payments: Recurrent payment or One-off payment
13	Město podpisu Místo Datum	City or town in which you are signing Location Date
Podpis / Signature texts:		
Podpis(y) Prosíme podepište zde		Signature(s) Please sign here
Další pole / Lower field texts:		
Podrobnější údaje o vztahu mezi příjemcem a plátcem, který je základem pro souhlas s inkasem – pouze pro informační účely.		Details regarding the underlying relationship between the Creditor and the Debtor – for information purposes only.
14	Identifikační kód plátce Zde uveďte číselný kód, který má uvádět Vaše banka	Debtor identification code Write any code number here which you wish to have quoted by your bank
15	Osoba, za niž (jejímž jménem) platbu provádíte	Person on whose behalf payment is made
Název skutečného plátce: pokud provádíte platbu na základě dohody mezi {JMÉNO PŘÍJEMCE} a jinou osobou (například platíte-li účet za jinou osobu), prosíme napište jméno této osoby zde.		Name of the Debtor Reference Party: If you are making a payment in respect of an arrangement between {NAME OF CREDITOR} and another person (e.g. where you are paying the other person's bill) please write the other person's name here.
Pokud platíte svým jménem, nevyplňujte.		If you are paying on your own behalf, leave blank.

16	Identifikační kód skutečného plátce	Identification code of the Debtor Reference Party
17	Název skutečného příjemce: příjemce musí tuto část vyplnit, pokud inkasuje prostředky na základě pověření jiné strany.	Name of the Creditor Reference Party: Creditor must complete this section if collecting payment on behalf of another party.
18	Identifikační kód skutečného příjemce	Identification code of the Creditor Reference Party
19	Ve vztahu ke smlouvě : Identifikační číslo příslušné smlouvy	In respect of the contract: Identification number of the underlying contract
20	Popis smlouvy	Description of contract
Informace / Information texts:		
Prosíme vraťte (komu)		Please return to
Vyhrazeno pro potřeby příjemce		Creditor's use only

Zdroj: <http://www.unicreditbank.cz/cz/firmy/platebni-styk/zahranicni-platebni-styk/sepa/sepa-inkaso.html>